

УТВЪРЖДАВАМ:

СЪГЛАСУВАЛ:.....

**КМЕТ НА ОБЩИНА
БОЙЧИНОВЦИ
И ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ ЗА
НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА
ОТ БЕДСТВИЯ**

**ОБЛАСТЕН УПРАВИТЕЛ
НА ОБЛАСТ МОНТАНА
И ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ОБЛАСТНИЯ СЪВЕТ ЗА
НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА
ОТ БЕДСТВИЯ**

П Л А Н

ЗА ЗАЩИТА ПРИ БЕДСТВИЯ НА ОБЩИНА БОЙЧИНОВЦИ

РАЗДЕЛ I.

ВЪВЕДЕНИЕ

Общинският план за защита при бедствия е разработен на основание чл.9, ал.1, ал.2, ал.3, ал.6, ал.8 и ал.9 от Закона за защита при бедствия.

1. Цел на плана:

1.1 Осигуряване на ефективно и ефикасно управление на риска от бедствия чрез партньорство и по-добра координация.

1.2 Намаляване на рисковете от природни и причинени от човека опасности по разходо-ефективен начин.

1.3 Свеждане до минимум неблагоприятното въздействие на опасностите върху човешкия живот, социалната и икономическата структура на общности, инфраструктура, собственост и природната среда.

1.4 Създаване на способности за реагиране и възстановяване от природни и технологични бедствия.

2. Задачи на плана:

2.1 Определяне на опасностите и рисковете от бедствия;

2.2 Определяне на мерките за предотвратяване или намаляване на риска от бедствия;

2.3 Определяне на мерките за защита на населението;

2.4 Разпределението на задълженията и отговорните органи и лица за изпълнение на предвидените мерки;

2.5 Определяне на средствата и ресурсите за изпълнение на дейностите по защита;

2.6 Начина на взаимодействие между съставните части на Единната спасителна система;

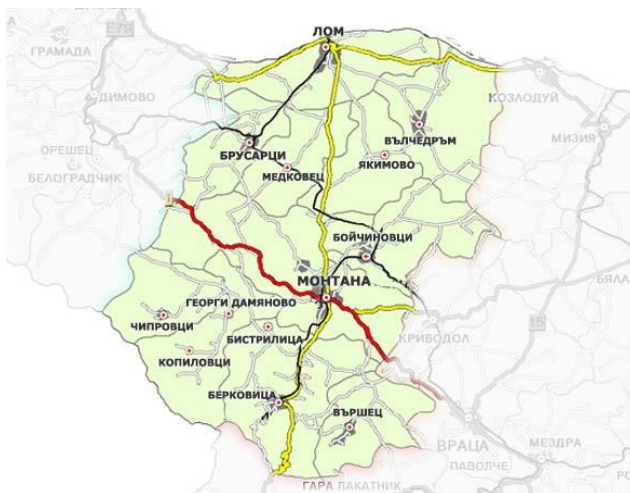
2.7 Ред за ранно предупреждение и оповестяване на органите на изпълнителната власт, на съставните части на Единната спасителна система и населението при опасност или възникване на бедствия;

2.8 Определяне на мерките за възстановяване;

3. Географско описание на Община Бойчиновци:

Община Бойчиновци се намира в Западната Дунавска равнина и е разположена в централната и източна част на област Монтана. Територията на общината е 307 кв. км., което представлява 8,45% от общата площ на област Монтана и 1,6% от територията на Северозападен район (СЗР, NUTS 2).

Карта на област Монтана

Община Бойчиновци граничи: на Север – с община Якимово и община Вълчедръм (област Монтана), на запад с община Монтана, на изток с община Хайредин и на юг с община Криводол (област Враца).

Карта на община Бойчиновци

Урбанистичната структура на община Бойчиновци се характеризира с 13 населени места – административния център град Бойчиновци и 12 села: Бели брег, Бели брод, Владимирово, Громшин, Ерден, Кобиляк, Лехчево, Мадан, Мърчево, Охрид, Палилула, Портитовци.

Град Бойчиновци е разположен на 17 км от областния град Монтана, на 38 км от град Враца, на 58 км. от Дунавското пристанище – град Лом, на 115 км от моста над река Дунав при град Видин и на 150 км от столицата на страната гр. София.

3.1. Сравнителна характеристика

Община Бойчиновци е една от 11-те общини в област Монтана. Тя е на пето място по територия и население сред общините в областта. В община Бойчиновци живее 6,6% от населението на област Монтана към 31.12.2023 г. и само 1,14% от населението на СЗР.

Най-голяма е концентрацията на населението в общините Монтана и Лом – 56% от общия брой жители на областта. Средната гъстота на населението в община Бойчиновци (24,5 души на кв.км. за 2023 г.) е по-ниска от средните стойности за област Монтана (31,5), от

По брой населени места (13), община Бойчиновци се нарежда на трето място в областта, заедно с община Георги Дамяново (също с 13 населени места). Най-много са населените места в община Монтана – 24, а най-малко в община Якимово – 4.

Сравнителна характеристика на община Бойчиновци и останалите общини в област Монтана 2020-2023 г.

Район, област, община	Територия кв. км. за 2020 г. и 2023 г.		Население брой 31.12.2020 г. и 31.12.2023 г.		Гъстота на населението за души на кв. км. 2020 г. и 2023 г.	
	2020	2023	2020	2023	2020	2023
Република България	110372	110997	6916548	6445481	62,7	58,1
Северозападен район	19047	19087	720172	664024	37,8	34,8
Област Монтана	3634	3637	125395	114526	34,5	31,5
Берковица	465	464	15939	13848	34,3	29,8
Бойчиновци	307	308	7966	7553	25,9	24,5
Брусарци	195	195	4174	3951	21,5	20,3

Вълчедръм	429	430	8206	7326	19,1	17,0
Вършец	240	241	6784	6663	28,2	27,6
Георги Дамяново	297	298	2208	1961	7,4	6,6
Лом	327	328	23528	20087	71,9	61,2
Медковец	191	191	3382	2988	17,7	15,6
Монтана	676	677	46208	43938	68,4	64,9
Чипровци	285	285	3121	2738	11,0	9,6
Якимово	221	221	3879	3473	17,6	15,7

Източник: Национален статистически институт

Според Националната концепция за пространствено развитие 2013-2025 г. (Актуализация 2019 г.), община Бойчиновци попада в групата на *слабо урбанизирани общини (периферни)* – на малки градове или села, при които над 50% от населението живее в населени места под 5 хиляди жители или общините са с център град под 5 хиляди жители.

Община Бойчиновци е с много по-ниска степен на урбанизация спрямо тенденциите в областта, в Северозападен район и в страната. Градското население в общината към 2023 г. е едва 18%, което показва значителен дял (82%) на живеещите в селата. За сравнение равнището на урбанизация в област Монтана за 2023 г. е 64%, в Северозападен район – 63%, а за страната – 73,5%.

Предназначение на плана

Планът за Защита при бедствия на община Бойчиновци е предназначен за:

3.2 Членовете на Общинският съвет за намаляване на риска от бедствия, имащи отношение към намаляването на риска от бедствия и местните структури и части на ЕСС, които имат отговорности и задължения по изпълнението на Плана за защита при бедствия:

3.3 Части на Единната спасителна система: РДПБЗН Монтана, ОД МВР Монтана, ЦСМП Монтана, ОС на БЧК Монтана.

3.4 Други регионални структури с отговорности и задължения по изпълнение на Плана за защита при бедствия: Общинска администрация - Бойчиновци, Регионална здравна инспекция - Монтана, Областна дирекция по безопасност на храните - Монтана, Регионална инспекция по околната среда и водите - Монтана, Регионална дирекция по горите - Берковица, Областно пътно управление - Монтана, Регионално управление на образованието - Монтана, Регионална дирекция социално подпомагане - Монтана, Басейнова дирекция Дунавски район - Плевен, Областна дирекция Земеделие - Монтана, ЕРМ Запад – Монтана Регионален отдел - Пловдив към ГД” Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях”, Военно окръжие II степен - Монтана, „Напоителни системи ЕАД“ - клон Мизия

3.5 Общностите на територията на общината, чиято подготовка е важен елемент в процесите за справяне с възникнали бедствия. Планът за защита при бедствия е предназначен за информиране и запознаване с опасностите и рисковете, които застрашават общностите.

4. Структура: Планът за защита при бедствия на област М съдържа раздели:

- Въведение
- Профил на риска
- Превенция
- Готовност
- Реагиране
- Възстановяване и подпомагане
- Мониторинг и оценка
- Приложения

5. Връзка с други планиращи документи, касаещи защитата при бедствия:

Планирането на защитата при бедствия се извършва на общинско, областно и национално ниво, съгласно чл. 9 ал. 1 от Закона за защита при бедствия.

Настоящият План за защита при бедствия е във връзка със:

- Национален План за защита при бедствия;
- Национална стратегия за намаляване на риска от бедствия;
- Национална програма за намаляване на риска от бедствия;
- Секторни и регионални програми, свързани с намаляването на риска от бедствия;
- Областни програми за намаляване на риска от бедствия;
- Общински програми за намаляване на риска от бедствия;
- Областен план за защита при бедствия рег.№2400-5/06.01.2012 г.

6. Процес на разработване и съгласуване на Плана за защита при бедствия:

Общинския план за защита при бедствия се разработва от съвета по чл. 65 б, т.2 от ЗЗБ и се утвърждава със заповед на кмета на общината, след съгласуване с председателя на съвета по чл. 64 б, т.5 от ЗЗБ. **Отново да се прегледа закона за защита от бедствия!!!!!!**

Планът за защита при бедствия се преразглежда и актуализира най-малко веднъж на 5 години, след всяко въвеждане на съответния план, както и при промяна на нормативната уредба, свързана с изпълнението му.

Планът за защита при бедствия може да се преразглежда по всяко време от съответния Съвет за намаляване на риска от бедствия, като при необходимост може да бъде изменен, допълнен, отменен или заменен по нормативно установения ред.

РАЗДЕЛ II.

ПРОФИЛ НА РИСКА

1. Профил на общината – обща и сравнителна характеристика

1.1 Географски характеристики, местоположение и граници

Демографските ресурси с техните образователни и квалификационни характеристики са един от решаващите фактори за местното развитие и растеж. В община Бойчиновци продължават неблагоприятните демографски тенденции на намаляване и застаряване на населението, формирани още в края на миналия век. За изследвания 5-годишен период 2019-2023 г. населението на общината е намаляло със 7% или средно с около 107 човека на година. През 2023 г. се наблюдава ръст на населението с около 1% или с 87 души, което вероятно се дължи на вътрешна миграция и регистрация на лица по постоянен и/или настоящ адрес.

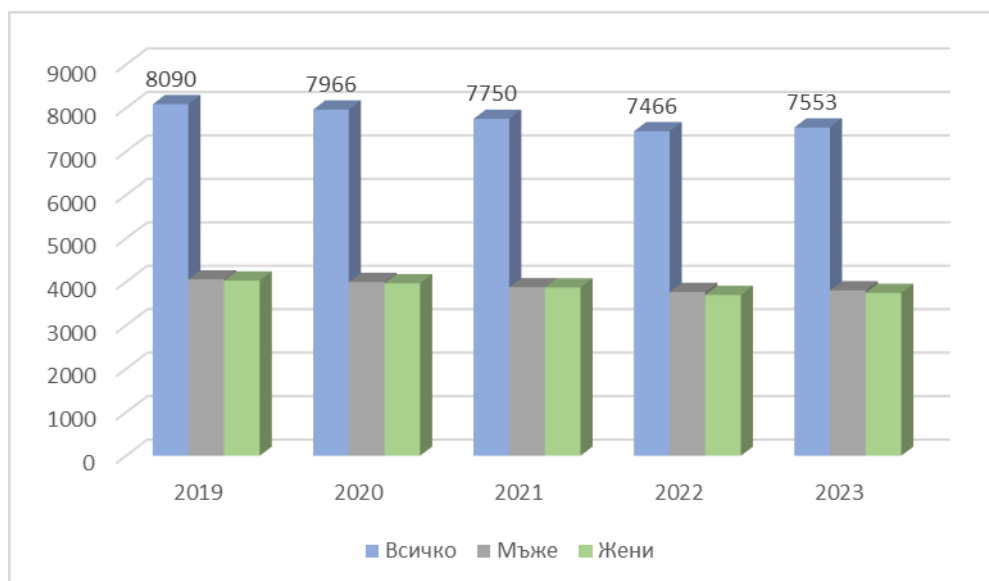
Население в община Бойчиновци 2019 – 2023 г.

Година	2019	2020	2021	2022	2023
Всичко	8090	7966	7750	7466	7553
Мъже	4059	3998	3878	3768	3806
Жени	4031	3968	3872	3698	3747
В градовете	1253	1246	1232	1359	1341
В селата	6837	6720	6518	6107	6212

Източник: Национален статистически институт

По официални данни на НСИ към 31.12.2023 г. населението на община Бойчиновци е 7553 души, с приблизително равен брой мъже и жени (по 50%). В града живеят 1341 души или 18% от населението, а останалите 82% в 12-те села на общината.

Динамика на населението в община Бойчиновци 2019-2023 г.

По данни от последното преброяване на населението към септември 2021 г. в община Бойчиновци живеят 7712 души или с 1560 по-малко спрямо преброяването през 2011 г. Населението намалява с 17% за десет години (2011-2021 г.). Демографската криза засяга всички населени места. Жителите на общинския център – гр. Бойчиновци намаляват с 11% в периода 2011-2021 г. Най-големите села в общината са: с. Лехчево, Владимирово и Мърчево. Застрашени от изчезване са селата Бели брег и Пали лула (под 100 жители).

Население в община Бойчиновци по населени места и пол – сравнителни данни от Преброяване на населението през 2011 и 2021 г.

	2011			2021		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
Община Бойчиновци	9272	4614	4658	7712	3888	3824
с. Бели брег	94	45	49	48	24	24
с. Бели брод	238	109	129	170	89	81
гр. Бойчиновци	1567	794	773	1387	748	639
с. Владимирово	1409	732	677	1215	633	582
с. Громшин	812	398	414	583	289	294
с. Ерден	544	263	281	469	226	243
с. Кобиляк	319	158	161	256	119	137
с. Лехчево	1797	882	915	1506	726	780
с. Мадан	756	372	384	595	287	308
с. Мърчево	834	407	427	694	350	344
с. Охрид	391	188	203	291	141	150
с. Палилула	73	42	31	78	40	38
с. Портитовци	438	224	214	420	216	204

Източник: Национален статистически институт - <https://infostat.nsi.bg/>

Урбанистичната структура на общината се състои от гр. Бойчиновци и 12 села – с. Бели брег, с. Бели брод, с. Владимирово, с. Громшин, с. Ерден, с. Кобиляк, с. Лехчево, с. Мадан, с. Мърчево, с. Охрид, с. Палилула и с. Портитовци. Селищната мрежа е добре изградена.

Съгласно §1 от Допълнителните разпоредби на Наредба №7/22.12.2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони, урбанистичната класификация на община Бойчиновци през 2023 г. включва следните категории: 1 много малък град (до 10 хил. жители) – Бойчиновци; 2 средни села (от 1000 до 2000 жители) – Лехчево и Владимирово; 7 малки села (от 250 до 1000 жители) – Громшин, Ерден, Кобиляк, Мадан,

Мърчево, Охрид, Портитовци и 3 много малки села (до 250 жители) – Бели брег, Бели брод и Палилула.

Население по населени места в община Бойчиновци 2019-2023 г.

	2019	2020	2021	2022	2023
Община Бойчиновци	8090	7966	7750	7466	7553
с. Бели брег	45	43	45	48	47
с. Бели брод	177	168	158	151	144
гр. Бойчиновци	1253	1246	1232	1359	1341
с. Владимирово	1198	1164	1155	1179	1196
с. Громшин	683	661	628	558	596
с. Ерден	489	498	482	439	446
с. Кобиляк	309	297	284	251	283
с. Лехчево	1574	1567	1513	1455	1457
с. Мадан	721	690	649	583	591
с. Мърчево	788	796	789	665	670
с. Охрид	342	331	312	277	265
с. Палилула	65	64	63	75	76
с. Портитовци	446	441	440	426	441

Източник: Национален статистически институт - <https://infostat.nsi.bg/>

Демографската криза засяга повечето населени места в общината. Жителите на общинския център – гр. Бойчиновци се увеличават с 9% в периода 2020-2022 г., но през 2023 г. отново намаляват с 1% или с 18 души. Ръст се наблюдава и в населението на селата: Бели брег, Владимирово и Палилула. Селищната система е сравнително устойчива. Застрасени от обезлюдяване към 2023 г. са селата Бели брег и Палилула – под 100 жители.

Основните административни, промишлени, търговски, обслужващи и културни дейности в общината продължават да са концентрирани предимно в град Бойчиновци.

Население под, в и над трудоспособна възраст по пол 2020 - 2023 г.

	2020			2021			2022			2023		
	Всичко	Мъже	Жени	Всичко	Мъже	Жени	Всичко	Мъже	Жени	Всичко	Мъже	Жени
Общо	7966	3998	3968	7750	3878	3872	7466	3768	3698	7553	3806	3747
Под трудоспособна	1245	651	594	1252	661	591	1122	586	536	1093	560	533
В трудоспособна	4190	2380	1810	4135	2336	1799	4053	2314	1739	4220	2395	1825
Над трудоспособна	2531	967	1564	2363	881	1482	2291	868	1423	2240	851	1389

Източник: Национален статистически институт - <https://infostat.nsi.bg/>

През 2023 г. под трудоспособна възраст е 15% от населението на община Бойчиновци. Възрастните над трудоспособна възраст са 2240 души или 30%. Около 55% е дялът на хората в трудоспособна възраст на 16 и повече години. За периода 2020-2023 г. децата и младежите до 16 г. намаляват с 1%, а възрастните над трудоспособна възраст се увеличават с 2%.

Сравнителните данни на НСИ от преброяване на населението през 2011 г. и 2021 г. показват, че възрастовата структура на жителите на община Бойчиновци се запазва през изследваните 10 години. Относителният дял на децата и младежите до 29 годишна възраст остава 28%, а на възрастните хора над 65 години е около 29-30%. Към 2021 година лицата на възраст от 30 до 64 години са 42% от населението.

Население по възрастови групи в община Бойчиновци 2020-2023 г.

Възраст	2020	2021	2022	2023
Общо	7966	7750	7466	7553
0-4	374	365	329	338
5-9	389	386	315	294
10-14	410	412	392	387
15-19	355	379	376	382
20-24	381	373	355	387
25-29	472	434	364	352
30-34	397	413	409	423
35-39	401	395	415	456
40-44	421	407	403	417
45-49	530	487	490	452
50-54	527	570	571	609
55-59	498	476	466	492
60-64	525	480	458	454
65-69	596	581	567	553
70-74	677	631	593	563
75-79	487	459	502	508
80+	526	502	461	486

Източник: Национален статистически институт - <https://infostat.nsi.bg/>

В периода 2020-2023 г. възрастовата структура на жителите на община Бойчиновци се влошава. Относителният дял на децата и младежите до 29 годишна възраст намалява от 30% на 28%. Лицата в активна трудова възраст от 30 до 64 години към 2023 г. са 44% от жителите на общината, а възрастните над 65 години – 28%. Основна причина за застаряване на населението е ниската раждаемост и високата смъртност през последните 10 години, които водят до отрицателен естествен прираст. Когато възрастовата структура е деформирана не може да се осигури възпроизводството на населението и трудовия потенциал намалява, което се отразява на социално-икономическото развитие.

За влошаването на възрастовата структура съществено допринасят мащабните емиграционни процеси предимно сред младите хора, които след завършване на основно или средно образование напускат родните места и рядко се връщат да живеят отново там. Когато възрастовата структура е деформирана не може да се осигури както възпроизводството на населението, така и възпроизводството на трудовия потенциал. За влошаването на възрастовата структура у нас съществено допринесоха мащабните емиграционни процеси предимно сред младите възрастови групи. Емигрирането на цели млади семейства (заедно с децата) обуславя ускоряването на процеса на застаряване, което поставя натиск върху публичните разходи за пенсии, здравеопазване и социални грижи.

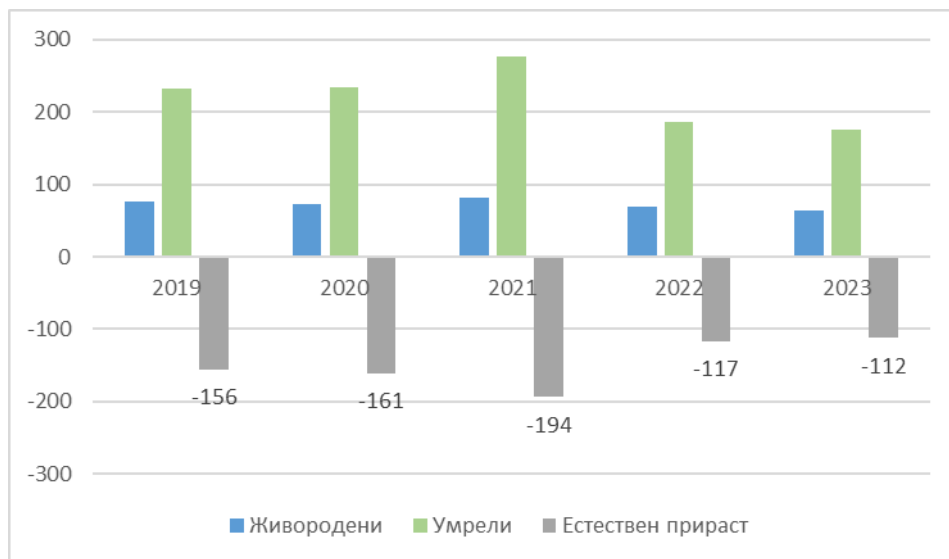
Броят и структурите на населението се определят от размерите и интензивността на неговото естествено и механично (миграционно) движение.

Естествен прираст на населението на община Бойчиновци 2019-2023 г.

Година	Живородени			Умрели			Естествен прираст		
	Общо	Момчета	Момичета	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
2019	76	41	35	232	114	118	-156	-73	-83
2020	73	33	40	234	118	116	-161	-85	-76
2021	82	50	32	276	159	117	-194	-109	-85
2022	69	42	27	186	105	81	-117	-63	-54
2023	64	36	28	176	82	94	-112	-46	-66

Източник: Национален статистически институт

: Естествен прираст на населението 2019-2023 г.

Естественият прираст на населението е отрицателен, средно по минус 148 души на година, като през 2021 г. достига минус 194, а през 2023 г. намалява до минус 112. Средногодишният брой на живородените деца в община Бойчиновци за периода 2019-2023 г. е 73. Средната смъртност за изследваните 5 години е 220 човека годишно. Тенденциите на ниска раждаемост и висока смъртност са трайни и са причина за отрицателния естествен прираст и задълбочаващата се демографска криза в общината.

1.2 Уязвими групи:

Уязвими групи: Според информацията в Стратегията за развитие на социалните услуги в област Монтана 2016-2020 г. целевите групи включват лица и семейства, които ползват или биха се възползвали от социалните услуги в общностите и специализираните институции на територията на Област Монтана. Уязвимостта на целевите групи е техен характеристически белег, който свързваме с податливостта им към действието на източниците на риск и неговите последствия. В Стратегията са очертани някои общи източници на риск за лицата в неравностойно положение:

- ✓ Неравенство, бедност и социално изключване;
- ✓ Икономическа емиграция;
- ✓ Безработица;
- ✓ Липса на професионална квалификация и образование;
- ✓ Застаряващо население.

Характеристики на рисковите (уязвимите) групи в Община Бойчиновци:

Структурата и състава на семействата:

- Многодетни майки;
- Непълнолетни семейства – родители, които сами отглеждат децата си, самотни хора с увреждания, самотни възрастни хора;
- Деца на родители в чужбина (децата се отглеждат от възрастни хора);

- Непълнолетни майки и родители, с нисък социален статус;
- Деца с девиантно поведение и противообществени прояви;
- Семейства в сегрегирани общности (ромски квартали);
- Деца и младежи, отпаднали от училище;
- Безработни;
- Подпомагани по реда на ЗСП и Правилника за прилагането му.

Увреждане на член от семейството:

- Дете/лице с увреждане или с тежък здравословен проблем;
- Дете/лице с увреждане, оставащо без доходи в периодите между изтичане и сключване на договор по Програмата „Личен асистент” или при преосвидетелстване от ТЕЛК;
- Дете/лице с увреждане, безработен член на семейството, непълно семейство с родител в пенсионна възраст.

Целева група Деца

Подгрупа Деца с увреждания

По данни на Дирекциите „Социално подпомагане” към 31.12.2024 г. децата с увреждания в Община Бойчиновци са - 12;

Подгрупа Деца, претърпели насилие и жертви на трафик

По данни на Дирекциите „Социално подпомагане” броят на регистрираните сигнали за децата, жертви на насилие, на територията на Община Бойчиновци няма

1.3 Етническо разнообразие

Население по етническа група, майчин език и вероизповедание към 07.09.2021 г.

Етническа група	Общо	Майчин език	Общо	Вероизповедание	Общо
Българска	5741	Български	6653	Християнско	5413
Турска	9	Турски	5	Мюсюлманско	4
Ромска	1433	Ромски	454	Юдейско	1
Друга	30	Друг	35	Друго	1
Не се самоопределят	20	Не мога да определя	11	Не мога да определя	203
Не желаят да отговорят	129	Не желая да отговоря	55	Не желая да отговоря	263
Непоказана ¹	350	Непоказан	499	Непоказано	499
Общо	7712	Общо	7712	Нямам	1328

Източник: Национален статистически институт

¹ В категорията „непоказана“ са включени лицата, добавени от административни източници, за които липсва информация в използваните при преброяването регистри.

По данни от последното преброяване на населението 74% от жителите на община Бойчиновци се самоопределят като българи, 19% като роми, 0,1% като турци, 0,26% не се самоопределят, а 2% не са отговорили на въпроса за етническа принадлежност в анкетната карта. Българският е майчин език за 86% от жителите на общината. Християнска религия изповядва 70% от населението, 0,05% са мюсюлмани, 17% отговарят, че нямат религиозна принадлежност, а 3% не желаят да отговорят на този въпрос.

По данни на ГД ГРАО (www.grao.bg), населението на община Бойчиновци по постоянен адрес намалява с 3%, а по настоящ адрес с 1% през 2023 г. спрямо 2020 г. Жителите на общината по постоянен адрес са с 250 души по-малко. Регистрираните по настоящ адрес намаляват с 259 души от 2020 до 2022 г., а през 2023 г. се увеличават със 153 спрямо предходната. Регистрираните с постоянен и настоящ адрес в едно и също населено място намаляват с 5% или с 343 души за четирите години и към 31.12.2023 г. са 6828 души.

1.4 Природен фактор

Релефът на община Бойчиновци е хълмист на юг и равнинен на север. Територията ѝ условно попада в две физикогеографски области на България – Западния Предбалкан и Западната Дунавска равнина. Средната надморска височина е 138,7 м.

На югоизток от долината на река Огоста в пределите на общината попадат части от две възвишения, принадлежащи към Западния Предбалкан. На юг от общинския център град Бойчиновци, между долината на река Огоста на север и долината на десния ѝ приток река Ботуня на североизток се издига уединеното възвишение Пъстрина. На територията на общината попада северната му част с височина до 400 м., разположена южно от града. Към двете реки склоновете на възвишението са стръмни, на много места отвесни, осяени със скални венци.

Североизточно от долината на река Ботуня и източно и южно от долината на Огоста в пределите на община Бойчиновци се разполага крайната северозападна част на Владимировския рид. Неговите склонове обърнати към двете реки са стръмни, на много места и отвесни. Максималната му височина от 226 м. се намира северно от село Охрид. По северните подножия на двете възвишения преминава условната граница между Западния Предбалкан и Западната Дунавска равнина.

Останалите северозападни, северни и североизточни части на общината са заети от южните части на Западната Дунавска равнина, като тук релефът е равнинен и слабо хълмист. Североизточно от село Бели брод, в коритото на река Огоста се намира най-ниската точка на общината – 63 м.н.в.

Релеф на община Бойчиновци

Равнинната част от територията предлага прекрасни условия за развитие на растениевъдството и за механизизирана обработка на земята и напояване.

1.5 Геология

Геодинамичното състояние на терените в района на община Бойчиновци е свързано с разпространението на свлачищни процеси. Съгласно регистъра на свлачищата в Република България на територията на общината са регистрирани две свлачища – в село Охрид (инд. № MON04.54496.01) и в село Мадан (инд. № MON04.46036.01).

Свлачището в село Мадан засяга терени в южната част на селото, по десния бряг на дерето, което преминава през селото. Терените засегнати от свлачищните процеси са в регулацията на селото, но не са застроени с НТП земеделска земя. Свлачището е регистрирано през 1989 година. Засегнатата площ е около 5 дка. Свлачищните процеси са засегнали кватернерните делувиални отложения. Причините за активизацията са свързани с преовлажняването на делувиалните глини и ерозионните процеси на дерето при високи водни стоежи. Свлачището проявява периодична активност, свързана основно с периоди на интензивни валежи. Не са извършвани проучвателни и укрепителни дейности за свлачището. Увеличаването на обхвата му ще засегне допълнителни територии от земеделска земя.

Свлачището в село Охрид е формирано в централната част на селото, северно от училището. Свлачищните процеси са разрушили част от уличното платно. Свлачищните процеси са регистрирани през 2008 година. Свлачищните процеси са деформирали външната пътна лента на улицата и част от долиния склон на дере преминаващо в основата на склона. Свлачищният циркус е с площ около 0,180 дка (дължина 10 метра и ширина 18 метра). Свлачищните процеси проявяват периодична активност, свързана с влажни периоди. Свлачищните процеси са развити в делувиалните отложения изграждащи горната част на долиния склон. Причините за възникването и развитието на свлачищните процеси са свързани с преовлажняването на делувиалните глинести отложения в резултат на насочване на повърхностните води от уличното платно. Свлачището не е проучвано и не са изпълнявани укрепителни мероприятия.

В останалата част от територията на общината не се установява развитие на неблагоприятни физико-геоложки явления и процеси. Опасността от възникването и развитието на нови свлачищни процеси е свързана с участъците на десните, стръмни склонове на деретата и реките на територията на общината. Структурата на профила на речните долини е с характерни, стръмни десни склонове и полегати ляви. Причините за активизацията на

свлачищните процеси е свързана с допълнителното оводняване на кватернерните глинести отложения в резултат на недоброто им регулиране от уличната мрежа, както и ерозионните процеси на деретата и реките.

Превантивността на развитието на свлачищните процеси е свързана с регулиране на повърхностния отток и защита на бреговете на реките и доловете от въздействието на ерозионните процеси.

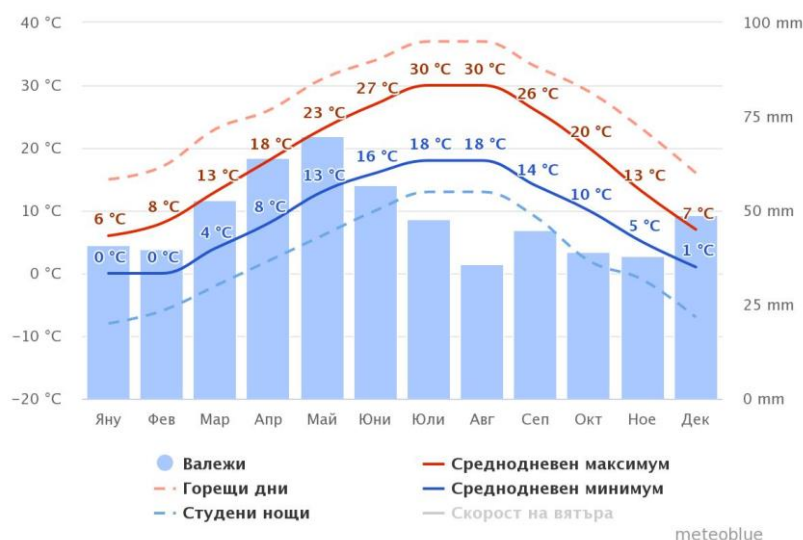
Сериозни процеси по ерозия и абразия на почвите и скалите не се наблюдават.

Нарушени територии са участъците в експлоатация или с приключила такава от концесиите за добив на инертни материали – пясък, чакъл и трошляк, в землищата на с.Ерден, гр.Бойчиновци, с.Охрид и с.Пали лула. Нарушените територии в следствие на човешка дейност подлежат на рекултивация.

1.6 Климат

Климатът на Община Бойчиновци е типичен умерено-континентален със сравнително студена и сурова зима и горещо лято. Средно годишната телмература е 11,2°C. Годишната амплитуда е 25,9°C. Най-топъл е месец юли със средна температура 23,1°C, а най-студен месец януари с -1,7°C. Абсолютната минимална температура е от порядъка на -30°C, а абсолютната максимална температура е около 40°C.

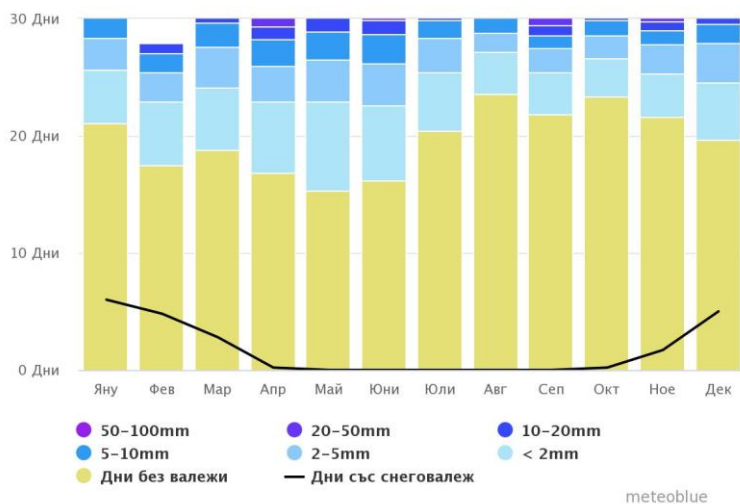
Средни годишни температури и валежи в община Бойчиновци

Източник: www.meteoblue.com/bg

„Среднодневният максимум“ (плътна червена линия) показва средната максимална дневна температура за всеки месец за Бойчиновци. По същия начин „Среднодневният минимум“ (плътна синя линия) показва средната минимална дневна температура. Горещите дни и студените нощи (пресечени червени и сини линии) изразяват средната дневна температура в най-топлия ден и средната-нощна температура в най-студената нощ от месеца за последните 30 години.

Количество на валежите в община Бойчиновци

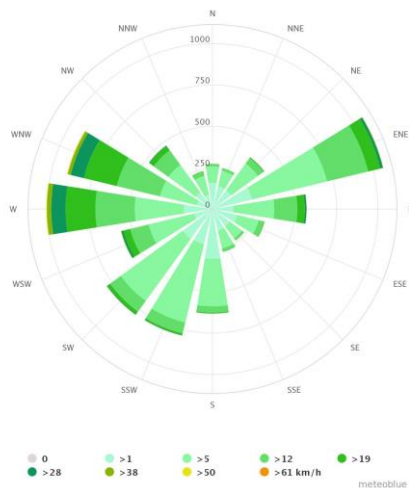

Източник: www.meteoblue.com/bg

Валежите са климатичен елемент, който оказва най-голямо влияние върху водното ниво. Валежите в проучвания район са сравнително добре разпределени по сезони, като в ниската част на областта са около 550-600 мм/м², а в по-високите райони достигат до 750 мм/м². Максимумът на валежите е през месец май. Средната продължителност на периода на засушаване е около 16-17 денонощия, но засушливото време характеризира средно по около 35-40% от денонощията на юли и август. Продължителните засушавания налагат поливно земеделие, предпоставки за което има.

През пролетния сезон се създават благоприятни обстоятелства за проявление на силни ветрове. Преобладаващите ветрове са от запад и северозапад, но през зимата са по-често от изток-североизток.

Роза на ветровете на територията на община Бойчиновци

Източник: www.meteoblue.com/bg

1.7 Околна среда

Състояние на води, въздух, почви, шум и радиация

Община Бойчиновци е със съхранена природа и добри параметри за състоянието на околната среда. Няма сериозни замърсители на основните компоненти на средата - въздух, води, почви. Съществуващите екологични проблеми са свързани преди всичко с липсата на пречиствателни станции за отпадни води и липса на ефективна система за рециклиране на отпадъците. Всички нерегламентирани сметища в общината са ликвидирани, а новообразуваните се почистват своевременно.

Данните за състоянието на околната среда в общината по компоненти са предоставени от РИОСВ – Монтана.

Атмосферен въздух

Община Бойчиновци е с нисък потенциал за замърсяване на атмосферния въздух – няма значими източници на емисии. Като цяло качеството на атмосферния въздух не създава риск за здравето хората, тъй като нивата на замърсителите на въздуха (фини прахови частици - ФПЧ, серен диоксид и азотен диоксид) не превишават оценъчните прагове. На територията ѝ не са изградени пунктове като част от НАСЕМ за контрол на качеството на атмосферния въздух, няма автоматична измервателна станция, нито ръчен пункт, които да следят качеството на атмосферния въздух (КАВ) в района.

Община Бойчиновци е класифицирана по чл. 30, ал. 1, т. 4 в съответствие с Наредби № 7 и № 12 към ЗЧАВ и попада в VI район, в който нивата на един или няколко замърсители не превишават долните оценъчни прагове, поради което общината не разполага със стационарни пунктове за контрол качеството на атмосферния въздух. Това е свидетелство за много добрите му качества. Замърсяването на въздуха се дължи основно на битови източници, автотранспорта и промишлеността. Промислената дейност в общината е силно ограничена и не води до сериозно замърсяване на въздуха.

Източници на емисии в атмосферен въздух на територията на община Бойчиновци, контролирани от РИОСВ - Монтана, са:

- „Кариана“ ЕООД - предприятие за месопреработка. с. Ерден;
- „Асфалт комерс“ ЕООД - асфалтова база, с. Ерден;
- „ТБМ 2000“ ЕООД - ТМСИ, с. Ерден;
- „Бетон“ ООД - ТСИ, с. Громшин;
- „Пътинженеринг М“ ЕАД - асфалтова база, с. Владимирово;
- „АДЛ“ ООД - мандра „Люта“, с. Владимирово;
- „Бета ойл 2012“ ООД - бензиностанция, с. Лехчево;
- „Петрол“ АД - бензиностанция, с. Мърчево;
- „Строител-Криводол“ ЕООД - бензиностанция, кв. Огоста, гр. Бойчиновци;

От горепосочените обекти само двете асфалтови бази в с. Ерден и с. Владимирово имат законово задължение и извършват собствени периодични измервания на изпусканияте в атмосферата емисии, като превишения на нормите за допустими емисии за периода 2015-2023 г. не са установени и не са налагани санкции за замърсяване на атмосферния въздух.

Други източници на емисии са „Магазини Европа” АД (Фуражен завод) и “МАК-ОИЛ-2” ЕООД - град Бойчиновци, както и трите кариери за инертни материали в селата Ерден, Владимирово и Громшин.

Почти цялата пътна инфраструктура в общината се нуждае от ремонт, като лошото ѝ състояние допринася за допълнително увеличаване на емисиите на прах и вредни газове от автомобилния транспорт. Това има значение за урбанизираните територии, особено по най-натовареното направление Монтана - Мърчево - Владимирово - Лехчево.

Контролът върху състоянието на атмосферния въздух се извършва инцидентно – при необходимост, при сигнали и жалби – от РИОСВ - гр. Монтана. На територията, контролирана от РИОСВ – Монтана, са разположени два стационарни пункта за имисионен контрол, включени в Националната система за екологичен мониторинг, съответно в община Монтана: пункт „РИОСВ – Монтана” с ръчно пробонабиране и в община Видин: автоматична измервателна станция (АИС) – Видин. Във всеки от двата пункта се извършва мониторинг на ФПЧ₁₀. По данни от годишните доклади на РИОСВ-Монтана за състоянието на АВ в района се установява, че през зимния период, при определени метеорологични условия, се натрупват замърсители в приземния слой от ФПЧ₁₀, серен диоксид, азотни оксиди и въглероден оксид до границите на пределно допустимите норми, вследствие на интензивното използване на твърди горива за отопление в битовия сектор; през летните месеци замърсяванията са главно от прах и летливи органични съединение (ЛОС), метан и амоняк, съпроводени с неприятни миризми, породени от състоянието на инфраструктурата (липса на канализации и неподдържани пътни артерии), сметища, отглеждане на различни видове животни в нерегламентирани количества вътре в населените места, както и използването на естествени и изкуствени торове в интензивно развитите селскостопански райони.

На територията на община Бойчиновци няма обекти в обхвата на Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г., относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването), респ. Закона за опазване на околната среда. На територията на общината няма и обекти в обхвата на Наредба № 1/2005 г., които да са източници на емисии на вредни вещества в атмосферния въздух. Липсват и обекти – големи горивни инсталации, с инсталирана мощност над 50 MW.

На територията на община Бойчиновци няма инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци, които да замърсяват атмосферния въздух.

Замърсяването на въздуха в района се дължи основно на бита при ползването на твърди горива през отоплителния сезон, а така също и на автотранспорта. Климатичните и метеорологичните условия в общината са една от основните предпоставки за доброто състояние на атмосферния въздух. Сравнително високата сума на валежите е положителен фактор за самоочистване на атмосферата от замърсители. Общината се характеризира с много добри качества на атмосферния въздух. Територията е с нисък потенциал на замърсяване на атмосферния въздух – няма установено превишаване на ПДК.

Няма замервания за повърхностно натоваване на открити площи. Отоплителните инсталации са основен източник на замърсяване на въздуха през зимния сезон. С използване на екологично чисто гориво – газ за отоплителните инсталации, замърсяването чувствително ще намалее. Желателно е да се търсят и използват нови енергийни източници, което би допринесло за значително намаление на емисиите, свързани с използването на течни и твърди горива, които за България се характеризират с високо съдържание на сяра. Озеленяването и благоустрояването на уличните платна ще доведат до по-ниски нива на прах в атмосферния въздух. За намаляване на количеството енергия за отопление е необходимо да се стимулират технологии, намаляващи топлинните загуби, изпълнението на топлоизолации и дограми с нисък коефициент на топлопроводимост и използването на алтернативни източници на енергия - напр. слънчева енергия, за което климатичните дадености в общината са благоприятни.

Води

Повърхностните и подземни води на територията на община Бойчиновци са в добро общо екологично състояние.

Повърхностни води

Община Бойчиновци попада в поречие Огоста в обхвата на следните повърхностни водни тела:

- с код BG10G307R013 и име р.Огоста от яз.Огоста до с.Сараево, р.Ботуня от гр.Криводол до вливане в р.Огоста и р.Скът от с.Бъркачево до вливане в р.Огоста;
- с код BG10G400R019 и име р. Рибене от яз. Трикладенци до вливане в р.Огоста.

В актуализирания ПУРБ 2016-2021г., вследствие прилагане на нова методология, границите на повърхностните водни тела са променени и в община Бойчиновци са разложени пет нови водни тела със съответните кодове:

- BG10G307R1213 и име р.Огоста след язовир Огоста до вливане на р.Ботуня при Бойчиновци;
- BG10G600R1018 и име р.Ботуня от вливане на р.Въртешница при Криводол до вливане на р.Огоста при Бойчиновци;
- BG10G307R1313 и име р.Огоста от вливане на р.Ботуня при Бойчиновци до вливане на р.Рибине при Бели брод;
- BG10G400R1019 и име р.Рибине след вливане на приток при Лесура до вливане в р.Огоста при Бели брод;
- BG10G307R1013 и име р.Огоста от вливане на р.Рибине при Бели брод до вливане на р.Скът при Сараево.

В общината са предвидени за пробонабиране следните пунктове за мониторинг на повърхностни води :

1) Мониторингов пункт BG10G00041MS070 на р. Рибине, след село Фурен във водно тяло BG10G400R1019;

2) Мониторингов пункт BG10G00051MS080 на р. Огоста, при Кобиляк във водно тяло BG10G307R1313;

3) Мониторингов пункт BG10G00611MS090 на р. Ботуня, преди вливане в р. Огоста, с.Охрид във водно тяло BG10G600R1018;

4) Мониторингов пункт BG10G00731MS140 на р. Огоста, след гр.Монтана във водно тяло BG10G307R1213;

5) Мониторингов пункт BG10G00733MS150 на р.Огоста след яз.Огоста във водно тяло BG10G307R1213;

6) Мониторингов пункт BG10G0023IMS 1070 на р. Огоста при с. Гложене, преди вливане на р. Скът във водно тяло BG10G307R1013.

Речната мрежа на територията на община Бойчиновци включва средното течение на р. Огоста, долното течение на р. Ботуня, реките Рибине и Вировска река, както и по - малки сезонни притоци. Хидроенергийният потенциал на реките в общината е предпоставка за добив на електроенергия чрез изграждане на малки ВЕЦ. Най-голяма по водосборна площ и дължина, както и по водни количества е р. Огоста. Със Заповед № РД -272/03.05.2001 на МОСВ реките в област Монтана са категоризирани в отделните участъци.

На територията на община Бойчиновци контролът на състоянието на реките се извършва по утвърден график. Мониторингът на качеството на водите се осъществява в следните пунктове - 1 бр. на р. Ботуня при с.Охрид, преди вливането ѝ в р. Огоста и 1 бр. на р. Огоста при с. Кобиляк.

Състояние на повърхностни водни тела попадащи в община Бойчиновци

Код водно тяло/съгласно проект на актуализиран ПУРБ 2016-2021 г.	Екологично състояние/ потенциал, съгласно проект на актуализиран ПУРБ 2016-2021 г.	Химично състояние/ потенциал, съгласно проект на актуализиран ПУРБ 2016-2021 г.	Екологично състояние/ потенциал, съгласно проект на актуализиран ПУРБ 2022-2027 г.	Химично състояние/ потенциал, съгласно проект на актуализиран ПУРБ 2022-2027 г.
BG10G307R1213 - р.Огоста след язовир Огоста до вливане на р.Ботуня при Бойчиновци	умерено	добро	умерено	добро
BG10G600R1018 - р.Ботуня от вливане на р.Въртешница при Криводол до вливане на р.Огоста при Бойчиновци	умерено	добро	добро	добро
BG10G307R1313 – р. Огоста от вливане на р. Ботуня при Бойчиновци до вливане на р. Рибене при Бели брод	добро	добро	умерено	добро
BG10G400R1019 - р.Рибине след вливане на приток при Лесура до вливане в р.Огоста	добро	неизвестно	умерено	умерено

при Бели брод				
BG 10G307R1013 - р. Огоста от вливане на р. Рибине при Бели брод до вливане на р. Скът при Сараево	добро	неизвестно	добро	умерено

Източник: БД „Дунавски район” – Плевен

На основание чл.169, ал. 2 на Закона за водите, мониторингът на водите се провежда по разработени от басейновите дирекции (БД) програми в съответствие с характеристиките на водните тела и оценката за екологичното и химичното им състояние. Подготвените програми са два вида - за контролен и за оперативен мониторинг. След изготвянето им БД ги съгласуват с ИАОС като изпълнители на голяма част от анализирания показател. Същите се одобряват със заповед на министъра на околната среда и водите. В изпълнение на планираните програми за мониторинг на води в План за управление на речните басейни (ПУРБ) 2016 – 2021 г. в Дунавски район, същите се изготвят, съгласуват и одобряват всяка отделна година, като стартирането им е от 01.04., а изпълнението им приключва на 31.03 на следващата година.

Оценката на качеството на водите, според биологичните елементи за качество (БЕК) е направена съгласно Заповед № 591/26.07.2012 г. на Министъра на околната среда и водите, с която са утвърдени методиките за хидробиологичен мониторинг и Наредба № Н-4/14.09.2012 г. за характеризирание на повърхностните води (Приложение № 6 към чл. 12, ал. 4), в която са включени класификационните системи за оценка според отделните биологични елементи за качество (макрозообентос, макрофити, фитобентос, фитопланктон и риби). Оценката е типова специфична – границите на класовете между отделните състояния (отлично, добро, умерено, лошо и много лошо) са съобразени с типа на водното тяло.

На територията на РИОСВ-Монтана са включени водните тела разположени във водосбора на река Огоста, водосбора на реки, които са на запад от река Огоста и част от река Дунав. Тъй като административно деление не съвпада с границите на водните тела по поречия водосбора на р. Огоста попада в две области - Монтана и Враца. Програмите за физикохимичен и химичен мониторинг се изпълняват от две регионални лаборатории /РЛ/ на ИАОС в гр. Монтана и гр. Враца. Хидробиологичния мониторинг /ХБМ/се изпълнява от РЛ - Монтана.

- *р. Огоста от вливане на р. Рибене при Бели брод до вливане на р. Скът при Сараево, водно тяло BG10G307R1013;*

От направения анализ по физикохимичните показатели водното тяло отговаря на изискванията за добро състояние спрямо *Наредба Н-4*.

От направения анализ на специфични замърсители се наблюдава единично измерване над стандартите за качество на околната среда (СКОС) за арсен и алуминий, но изчислената средногодишна стойност (СГС) отговаря на изискванията за добро състояние.

Резултатите от мониторирания БЕК макрозообентос през 2019 г. отчет отлично състояние. Наблюдава се подобряване в състоянието на водното състояние в сравнение с предходните години.

- *р. Огоста след язовир Огоста до вливане на р. Ботуня при Бойчиновци, водно тяло BG10G307R1213;*

От направения анализ по физикохимичните показатели водното тяло отговаря на изискванията за добро състояние спрямо Наредба Н-4. От направения анализ на специфични замърсители се наблюдава единично измерване над СКОС за алуминий, но СГС отговаря на изискванията за добро състояние.

Средногодишната стойност /СГС/ на изчисления манган и арсен във водното тяло надвишава изискванията на СКОС за добро състояние.

При анализа на приоритетни вещества никое от тях не надвишава изискванията на СКОС за добро състояние.

Данните от наблюдаваните биологични елементи за качество макрозообентос, макрофити и фитобентос показват умерено състояние.

- *р. Огоста от вливане на р. Ботуня при Бойчиновци до вливане на р. Рибене при Бели брод, водно тяло BG1OG307R1313*

От анализа по физикохимичните показатели е видно, че водното тяло отговаря на изискванията за добро състояние спрямо *Наредба Н-4*. От направения анализ на специфични замърсители се наблюдава единично измерване над СКОС за желязо и арсен, но СГС отговаря на изискванията за добро състояние.

Средногодишната стойност /СГС/ на изчисления алуминий във водното тяло надвишава изискванията на СКОС за добро състояние.

Резултатите от проведенят хидробиологичен мониторинг на БЕК макрозообентос показват отлично състояние.

- *р. Ботуня от вливане на р. Въртешница при Криводол до вливане в р. Огоста при Бойчиновци, водно тяло BG1OG600R1018*

От анализа на физикохимичните показатели е видно, че водите на водното тяло отговарят на изискванията за умерено състояние спрямо изискванията в *Наредба Н-4*. От анализа на специфичните замърсители е видно, че измерени високи концентрации над изискванията на СКОС за добро състояние показва само показателя алуминий. Според анализирания биологични елементи водно тяло BG1OG600R1018 е оценено в умерено състояние.

Анализа на резултатите от наблюдаваните приоритетни вещества за оценката на химичното състояние показва, че няма високи измерени концентрации над СКОС за добро състояние. Оценката на химичното състояние на водните тела, по поречието на река Ботуня показва, че са в добро химично състояние.

- *р. Рибене след вливане на приток при Лесура до вливане в р. Огоста при Бели брод, водно тяло BG1OG400R1019*

Според анализирания БЕК (макрозообентос, макрофити и фитобентос) през 2017 г. в пункта *р. Рибине – след с. Фурен*, състоянието на водно тяло BG1OG400R1019 се оценява като добро.

Обекти на територията на община Бойчиновци с действащи разрешителни за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води, издадени от БДДР - Плевен по реда на Закона за водите:

Община Бойчиновци. Канализационна система на гр. Бойчиновци — Разрешително №13110174/2016 г.;

Община Бойчиновци. Канализационна система на с. Лехчево - Разрешително №13110187/2022 г.;

„ТБМ 2000“ ЕООД. гр. Монтана. ТМСИ в с. Ерден - Разрешително №13120065/2017 г.;

„Екоагрострой АД, с. Ерден. ТМСИ в с. Ерден и с. Долно Белотинци, общ. Монтана - Разрешително №11120074/2019 г.;

„Кариана“ ЕООД. гр. София. Месопреработвателно предприятие в с. Ерден - Разрешително №13740103/2020 г.;

Министерство на правосъдието, Главна дирекция „Изпълнение на наказанията . Затворническо общежитие от закрит тип в гр. Бойчиновци - Разрешително №13710089-2023 г.

За периода 2021 - 2023 по реда на чл. 69, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда на дружеството „Кариана“ ЕООД, гр. София за обект Месопреработвателно предприятие в с. Ерден е наложена и променяна текуща санкция, в сила до настоящия момент.

Основен проблем в община Бойчиновци остава заустването на отпадъчните води във водоприемниците без пречистване, както и ниската степен на изграждане на канализационни и пречиствателни системи в населените места.

Подземни води

Съгласно изискванията на чл. 169 б от Закона за водите и Приложение V на РДВ ежегодно се разработват и изпълняват два вида програми - за оценка на качеството и за оценка на количеството на подземните водни тела. Програмите се разработват в съответствие с

утвърдената „Методика за планиране на мрежи и програми за мониторинг на подземните води“ въз основа на анализ на получените резултати от мониторинга през предходните години и в зависимост естествените характеристики на подземното водно тяло (ПВТ), и местоположението на мониторинговите пунктове (МП).

Програмите за мониторинг на подземните води предоставят информацията, необходима за извършване на оценката за постигане на съответните цели; оценката на количествения статус на подземните води, химичния статус и значимите, дългосрочни тенденции в естествени условия, както и тези в резултат от човешка дейност. Програмите могат да бъдат допълнени от допълнителни програми за мониторинг, необходими за изпълнение на изискванията на чл. 7 от РДВ, отнасящи се за Защитените територии (напр. територии, обявени за извличане на вода, предназначена за консумация от човека).

Подземните води се оценяват въз основа на информация, която Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС) изпраща на Басейнова дирекция за управление на водите в Дунавски басейн център гр. Плевен.

За периода на календарната 2019 г. на територията на Дунавски район за басейново управление /ДРБУ/ е провеждан мониторинг на подземни води, съгласно две Заповеди на Министъра на околната среда и водите:

- Заповед № РД - 175/02.04.2018 г. с период на изпълнение 02.04.2018 г. - 31.03.2019 г. и
- Заповед № РД – 230/28.03.2019 г. с период на изпълнение 28.03.2019 г. . 31.03.2020 г.

В община Бойчиновци са разложени следните подземни водни тела съответните кодове:

- Подземно водно тяло с код BG1G0000QAL015 и име „Порови води в Кватернера - р. Огоста“ от слой 1;
- Подземно водно тяло с код BG1G0000QPL023 и име „Порови води в Кватернера - между реките Лом и Искър“ от слой 1;
- Подземно водно тяло с код BG1G00000N2034 и име „Порови води в Неогена - Ломско-Плевенска депресия“ от слой 2;
- Подземно водно тяло с код BG1G000N1BP0036 и име „Карстови води в Ломско-Плевенската депресия“ от слой 3;
- Подземно водно тяло с код BG1G0000OK2S037 и име „Карстови води в Предбалкана“ от слой 4;
- Подземно водно тяло с код BG1G0000TJK044 и име „Карстови води в Западния Балкан“ от слой 5.

В община Бойчиновци попадат следните пунктове за наблюдение на химичното и състояние на подземни водни тела (ПВТ) от националната програма за мониторинг на подземни води:

- 1) Мониторингов пункт BG1G0000QALMP387 „Др-Владимирово-ВиК Монтана- Владимирово“ във водно тяло BG1G0000QAL015;
- 2) Мониторингов пункт BG1G00000N2MP406 “ ШК - ВиК Монтана-Мадан“ във водно тяло BG1G00000N2034;
- 3) Мониторингов пункт BG1G0000K2SMP203 Кобиляк, КИ "Кобиляк" във водно тяло BG1G0000K2S037;
- 4) Мониторингов пункт BG1G0000TJKMP246 Палилула, КИ"Пали лула" във водно тяло BG1G0000TJK044.

В община Бойчиновци попадат следните пунктове за наблюдение на количественото състояние на подземни водни тела (ПВТ) от националната програма за мониторинг на подземни води:

- 1) Мониторингов пункт BG1G0000QALMP071 Владимирово, шахтов кладенец във водно тяло BG1G0000QAL015;
- 2) Мониторингов пункт BG1G0000K2SMP203 във водно тяло Кобиляк, КИ "Кобиляк" BG1G0000K2S037;
- 3) Мониторингов пункт BG1G0000TJKMP246 във водно тяло BG1G0000TJK044.

Състояние на подземни водни тела попадащи в обхвата на Община Бойчиновци

Подземни водни тела - име	Подземни водни тела - код	Химично състояние, съгласно актуализиран ПУРБ 2016-2021 г.	Количествено състояние, съгласно актуализиран ПУРБ 2016-2021 г.	Химично състояние, съгласно проект на ПУРБ 2022-2027 г.	Количествено състояние, съгласно проект на ПУРБ 2022-2027 г.
Порови води в Кватернера – р. Огоста	BG1G0000QAL015	добро	добро	добро	добро
Порови води в Кватернера - между реките Лом и Искър	BG1G0000QPL023	добро	добро	добро	добро
Порови води в Неогена - Ломско-Плевенска депресия	BG1G00000N2034	лошо	добро	добро	добро
Карстови води в Ломско-Плевенската депресия	BG1G00N1BP0036	добро	добро	добро	добро
Карстови води в Предбалкана	BG1G0000K2S037	добро	добро	добро	добро
Карстови води в Западния Балкан	BG1G0000TJK044	добро	добро	добро	добро

Източник: БД „Дунавски район” – Плевен

- **Подземно водно тяло с код BG1G0000QAL015** и име „Порови води в Кватернера - р. Огоста” - представено с три пункта за мониторинг / МР 075, МР 387, МР 388 / един, от които попада в обхвата на РИОСВ Монтана:

➤ МР 387 при с. Владимирово, дренаж „Владимирово“, община Бойчиновци, област Монтана – анализа на резултатите от проведения през 2023 г. мониторинг на водата в пункта съответства на СК за подземни води по всички анализирани показатели и отговаря на критериите за добро химично състояние.

- **Подземно водно тяло с код BG1G0000QPL023** и име „Порови води в Кватернера - между реките Лом и Искър” - наблюдава се с четири мониторингови пункта, от които един попада в обхвата на РИОСВ Монтана /МР 122/:

➤ МР 122 при с.Габровница ШК ПС "Габровница", община Монтана, област Монтана - пункта е с добри показатели по СК на подземни води през 2023 г. и отговаря на критериите за добро химично състояние.

- **Подземно водно тяло с код BG1G00000N2034** и име „Порови води в Неогена – Ломско - Плевенска депресия” – наблюдавано от пет мониторингови пункта четири, от които попадат в обхвата на РИОСВ Монтана / МР 189, МР 404, МР 405, МР 406 /:

➤ МР 406 при с. Мадан, ШК - Мадан, община Бойчиновци, област Монтана – резултатите от проведения през 2023 г. мониторинг показва, съответствие със СК на подземни води. Няма концентрации превишаващи СК по показател нитратни йони.

- **Подземно водно тяло с код BG1G0000K2S037** и име „Карстови води в Предбалкана” – наблюдава се с два пункта за мониторинг / МР 203, МР 205/ единия, от които попада в обхвата на РИОСВ Монтана:

➤ Мониторингов пункт с код BG1G0000K2SMP203 при с. Кобиляк - КИ "Кобиляк", община Бойчиновци, област Монтана – и в резултатите от проведения през 2023 г. мониторинг се констатира концентрация на показател “арсен“ надвишаващи определения СК за показателя. Измерената средногодишна стойност на концентрацията на арсен за 2023 г. е 14,3 µg/l при СК от 10 µg/l. Има минимална тенденция към намаляване на концентрацията на арсен спрямо 2022 г. Установено е, че наднорменото съдържание на арсен по поречието на р. Огоста, където е разположен пункта е „фоново“ и е резултат от многогодишна естествена ерозия на арсен съдържащите скали, както и замърсяване от минали дейности от извършваните рудодобивни дейности в миналото.

- **Подземно водно тяло с код BG1G0000TJK044** и име „Карстови води в Западния Балкан“ – представено с четири мониторингови пункта / МР 237, МР 246, МР 254, МР 255 / от които в обхвата на РИОСВ Монтана попадат:

➤ МР 246 при с.Палилула, КИ "Пали лула", община Бойчиновци, област Монтана;

Анализът на резултатите от проведения през 2023 г. мониторинг на водата в пункта показва, съответствие с критериите за „добро“ химично състояние на подземните води.

В териториалният обхват на община Бойчиновци са разположени и множество водоизточници за питейно-битово водоснабдяване с организирани санитарно-охранителни зони. На територията на общината към 2020 г. са определени 5 бр. санитарно-охранителни зони (СОЗ), съгласно изискванията на Наредба № 3/16.10.2000 г.

Обобщени данни за санитарно-охранителните зони в община Бойчиновци

Водоземно съоръжение	Тип	Собственост на пояс I	Населено място	Пояс I /площ / дка.	Пояс II /площ/ дка.	Пояс III /площ/ дка.	Водно тяло
КИ „Палилула“	подземен-незащитен	публична общинска	Пали лула	4,360	1715,640	680,000	BG1G0000TJK044
ТК 1	подземен-защитен	публична държавна	Ерден	2,500	8,150	32,550	BG1G000N1BP036
Д-ж Владимирово	подземен-незащитен	публична държавна	Владимирово	10,441	82,559	280,000	BG1G0000QAL015
Д-ж Мърчево	подземен-незащитен	публична държавна	Мърчево	6,035	61,022	13,320	BG1G000N1BP036
КИ „Кобиляк“	подземен-незащитен	публична държавна	Бели брег	2,753	789,847	350,400	BG1G0000K2S037

Източник: БД „Дунавски район“ – Плевен

Осъществяването на дейности в границите на санитарно-охранителните зони, определените и предвидени забрани и ограничения са в съответствие с Приложение № 2 към чл.10, ал.1 на Наредба № 3/16.10.2000 г. за защитени или незащитени водни обекти в зависимост от типа на водоизточника.

Значимите замърсители по отношение на химичното състояние на подземните води са:

- Просмукване на замърсители при взаимодействие с повърхностните води;
- Липсата на канализации и ПСОВ в населените места;

- Интензивното земеделие;
- Нерегламентирани сметища и др.

Питейни води

Дейностите по водоснабдяване в Община Бойчиновци се осъществяват от поделението на „ВиК“ ООД - Монтана, което поддържа и стопанисва съответните водопроводни мрежи.

През 2019 г. в община Бойчиновци е реализиран проект „Подмяна на водопроводни клонове в гр. Бойчиновци“ на стойност 1 581 883,78 лева.

Съгласно чл. 8 на Наредба №9 за качествата на водата, предназначена за питейно-битови цели, РЗИ Монтана като орган на ДЗК проверява чрез постоянен и периодичен мониторинг съответствието на подаваната към консуматорите питейна вода по показатели за качество. Пробонабирането на питейна вода в община Бойчиновци се извършва от общо 13 броя населени места.

За периода от 2015 г. до 2019 г. са изследвани 118 броя проби питейни води. По микробиологични показатели са установени „отклонения“ при 14 броя проби питейни води, а по химични показатели при 21 броя проби.

През периода (2021-2023) година мониторингът на подаваната вода за питейно-битови цели в община Бойчиновци е изпълнен от страна на „ВиК“-Монтана на 100%. Съгласно Програма за мониторинг са взети и изпитани проби от пунктове на водоснабдителната мрежа в различни населени места на общината

От протоколите от изпитване се констатира, че резултатите от анализите на пробите са в съответствие с изискванията на Наредба 9/16.03.2001г. на МЗ, МРРБ и МОСВ за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, с изключение на пробите от водоснабдителна зона с. Кобиляк, с. Громшин, с. Бели брег, които имат отклонение и завишени стойности над допуска (МС) по показател арсен. Показателят се проследява ежемесечно и отклонението е трайно. Отклонения по показател мътност е констатирано след проливни дъждове за водоснабдителна зона гр. Бойчиновци, с. Охрид и с. Пали лула., за което своевременно е уведомено РЗИ-Монтана и водата временно е забранена за битови цели до влизане на показателя в нормите.

Съгласно чл. 8 на Наредба №9 за качествата на водата, предназначена за питейно-битови цели. РЗИ Монтана като орган на ДЗК проверява чрез контролен мониторинг съответствието на подаваната към потребителите питейна вода по показателите за качество, определени в приложение № I, и честота, определена съгласно разработен план за контролен мониторинг в размер до 50 % от посочените изисквания в приложение № 2, част Б, таблица Б.1.

Пробонабирането на питейна вода в община Бойчиновци се извършва от общо 13 броя населени места.

За периода от 2021 г. до 2023 г. са изследвани общо 31 броя проби питейни води при консуматорите от централно водоснабдени населени места по показатели, от Приложение 1. таблица А и Приложение 1, таблица А.1, част от елементите в таблица Б и таблица В от Наредба 9 за качеството на водата предназначена за питейно-битови цели.

По микробиологични показатели са установени отклонения при 2 броя проби питейни води, а по химични показатели - няма отклонения.

Във връзка с констатирани трайни отклонения от изискванията към качествата на водата за питейно-битови цели от централното водоснабдяване за с. Кобиляк, с. Громшин и с. Бели брег по показател арсен, РЗИ - Монтана има издадено предписание с изх. №ПО-05-384/29.06.2017 г. относно ограничаване ползването на питейната вода от населението за питейни нужди и приготвяне на храна.

По повод установените трайни отклонения от изискванията за качеството на питейната вода предназначена за питейно-битови цели е проведен насочен здравен контрол, при който са извършени изследвания на общо 25 броя проби питейна вода при консуматорите от централно водоснабдени населени места по Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, а именно с. Кобиляк, с. Громшин и с. Бели брег.

По микробиологични показатели са установени отклонения при 2 броя проби питейни води, а по химични показатели - 15 броя.

На територията на община Бойчиновци няма находища на минерални води.

Отпадъчни води

Частични канализационни колектори са изградени в гр. Бойчиновци и с. Лехчево. В останалите 11 селища от общината липсва изградена канализационна мрежа. Използват се предимно септични ями за отпадъчните води. За гр. Бойчиновци няма изградена градска пречиствателна станция за отпадни води, както и за с. Лехчево.

Отпадъчните води на гр. Бойчиновци, с. Лехчево и Затворено общезитие от затворен тип към затвор „Враца“ се изливат в р. Огоста и р. Ботуня.

„МАК-ОИЛ-2“ ЕООД – гр. Бойчиновци в момента работи със значително намален капацитет и на практика не влияе съществено за замърсяването на водите в общината. Значителни усилия трябва да се вложат в изграждането и модернизирването на ВиК мрежата, което е предпоставка за подобряване на качеството на природните води. За съжаление, Общината изостава значително в изграждането на канализационната мрежа и необходимите пречиствателни станции.

Проектирана е пълна реконструкция ВиК инфраструктурата и изграждането на ПСОВ за с. Лехчево, както и разширение на канализацията на град Бойчиновци, за които трябва да се осигури финансиране през периода 2021 -2027.

Източниците на замърсяване се делят на:

- Точкови източници на замърсяване - това са заустването на градските канализации на населени места с над 2000 е. ж. заустващи без необходимо пречистване;

- Дифузни източници на замърсяване - населени места без ПСОВ и без канализация, сметища без изолация. При дифузно внесение вещества от значение са биогенните вещества, пестицидите (препарати за растителна защита) и тежките метали. Проблемите, произлизащи от дифузното натоварване на повърхностните води с азот се влияе основно от притока от подземните води (разтворените вещества), а с фосфор се предизвиква основно от ерозията (внесените количества твърди частици).

Основни източници на замърсяване на водите в община Бойчиновци са:

- Промислеността, транспорта и строителството са незначителни източници на замърсяване на водите в община Бойчиновци.
- Поради липса на канализационна мрежа и ПСОВ основен замърсител на водите, както надземни, така и подземни, остават комунално-битовите дейности.
- Животновъдството също е замърсител на водите във всички населени места.

Основният екологичен риск за територията на община Бойчиновци е опасността от наводнения. Съгласно Предварителната оценка на риска от наводнения, изготвена от БДУВДР - Плевен, в община Бойчиновци са определени зоните с повишен риск от наводнения, възникнали в миналото, със значителни неблагоприятни последици върху човешкото здраве, околната среда, културното наследство, техническата инфраструктура и стопанската дейност, за които може да се очаква да се повторят в бъдеще. Като рисков е идентифициран участък по поречието на р. Огоста - гр. Бойчиновци, с. Ерден, с. Охрид и с. Портитовци.

Почви

На територията на община Бойчиновци има определен 1 пункт от програмата за почвен мониторинг I-во ниво в с. Мадан, където се извършва многократно пробонабиране от 2005 г. насам. Няма предприятия, чийто производства замърсяват почвите в района. Значителна част от почвите са застрашени от ерозия.

Почвената покривка в община Бойчиновци е относително еднообразна и е представена предимно от излужен чернозем и сивите горски почви. Срещат се и оподзолени горски почви. По поречието на реките Огоста и Ботуня са разпространени и алувиално-ливадни почви. В минимални количества има и лъос.

Като изключително важно за биологичното разнообразие е опазването на земеделските земи с висока природна стойност (ВПС). Те могат да се дефинират като „територии, в които земеделието е основен (обикновено преобладаващ) начин на земеползване и земеделска дейност. Полуестествените ливади и пасища, резултат от многовековно земеделско

стопанисване за паша, за сено, или комбинация от двете, се превръщат в местообитания на ценни растителни и животински видове. Опазването на биоразнообразието в тези земеделски земи изисква продължаване на традиционните ниско интензивни земеделски практики на паша и сенокос, както и избягване на агрохимически продукти като изкуствени торове и пестициди. В повечето от землищата на населените места в общината са идентифицирани земи с висока природна стойност, което определя потенциала за развитие на агроекологичното и биологичното земеделие.

Окрупненото ползване на земеделските земи през последните години, определя степента на технологичната им обработка - машинна и химическа. С оглед диверсификацията на селскостопанския сектор към традиционните отрасли, характеризиращи община Бойчиновци в близкото минало, най-вече зеленчуко производството, е необходимо през периода 2021-2027 г. активно да се работи за възстановяване на съществуващата в близкото минало хидромелиоративна инфраструктура.

Необходимо е да се насърчава ограниченото ползване на пестициди и торове в земеделието, програмите за екологично земеделие и животновъдство, които водят до намаляване деградацията на земите и почвите. В Община Бойчиновци няма производства, които да замърсяват почвите с тежки метали. Решен е проблема за екологосъобразното съхранение и обезвреждане на пестициди. Старите, негодни за употреба препарати са депонирани в 52 "Б-Б" кубове на определена площадка в гр. Бойчиновци. Няма установено замърсяване на почвите с устойчиви органични замърсители и препарати за растителна защита, с тежки метали и металоиди.

Нарушаване на почвите има в района около трите кариери за инертни материали в селата Ерден, Владимирово и Громшин, както и от Асфалтовата база в с. Владимирово.

Общото състояние на почвите в общината е добро. Основната задача е да се съхрани почвеното плодородие и да се запазят земите от замърсяване с пестициди, торове и други замърсители. Сравнително високата чистота на атмосферния въздух, добрите климатични условия и почвите са важно условие за развитие на екологично земеделие в района и получаване на екологично чиста продукция.

Геодинамичното състояние на терените в района на община Бойчиновци е свързано с разпространението на свлачищни процеси. Съгласно регистъра на свлачищата в Република България на територията на общината са регистрирани две свлачища – в село Охрид (инд. № MON04.54496.01) и в село Мадан (инд. № MON04.46036.01).

Свлачището в село Мадан засяга терени в южната част на селото, по десния бряг на дерето, което преминава през селото. Терените засегнати от свлачищните процеси са в регулацията на селото, но не са застроени с НТП земеделска земя. Свлачището е регистрирано през 1989 година. Засегнатата площ е около 5 дка. Свлачищните процеси са засегнали кватернерните делувиални отложения. Причините за активизацията са свързани с преовлажняването на делувиалните глинени и ерозионните процеси на дерето при високи водни стоежи. Свлачището проявява периодична активност, свързана основно с периоди на интензивни валежи. Не са извършвани проучвателни и укрепителни дейности за свлачището. Увеличаването на обхвата му ще засегне допълнителни територии от земеделска земя.

Свлачището в село Охрид е формирано в централната част на селото, северно от училището. Свлачищните процеси са разрушили част от уличното платно. Свлачищните процеси са регистрирани през 2008 година. Свлачищните процеси са деформирали външната пътна лента на улицата и част от долинния склон на дере преминаващо в основата на склона. Свлачищният циркус е с площ около 0,180 дка (дължина 10 метра и ширина 18 метра). Свлачищните процеси проявяват периодична активност, свързана с влажни периоди. Свлачищните процеси са развити в делувиалните отложения изграждащи горната част на долинния склон. Причините за възникването и развитието на свлачищните процеси са свързани с преовлажняването на делувиалните глинести отложения в резултат на насочване на повърхностните води от уличното платно. Свлачището не е проучвано и не са изпълнявани укрепителни мероприятия.

В останалата част от територията на общината не се установява развитие на неблагоприятни физико-геоложки явления и процеси. Опасността от възникването и развитието на нови свлачищни процеси е свързана с участъците на десните, стръмни склонове на деретата и реките на територията на общината. Структурата на профила на речните долини е с характерни, стръмни десни склонове и полегати ляви. Причините за активизацията на свлачищните процеси е свързана с допълнителното оводняване на кватернерните глинести отложения в резултат на недоброто им регулиране от уличната мрежа, както и ерозионните процеси на деретата и реките.

Превантивността на развитието на свлачищните процеси е свързана с регулиране на повърхностния отток и защита на бреговете на реките и доловете от въздействието на ерозионните процеси.

Сериозни процеси по ерозия и абразия на почвите и скалите не се наблюдават.

Нарушени територии са участъците в експлоатация или с приключила такава от концесиите за добив на инертни материали – пясък, чакъл и трошляк, в землищата на с.Ерден, гр.Бойчиновци, с.Охрид и с.Пали лула. Нарушените територии в следствие на човешка дейност подлежат на рекултивация.

Шум

Шумът е от основните неблагоприятни фактори, водещи до акустичен дискомфорт в околната среда. Вредното въздействие зависи от вида му и пораждащите го условия. Произходът на шума се определя от видовете дейности, при които той е генериран. В градска територия се различават промишлен (производствен), транспортен, шум от строителство и битов шум. В зависимост от характера (постоянен, периодично, повтарящ се, прекъснат), честотния спектър и интензивността на шума, а така също и продължителността на експозиция, въздействието му е по-малко или повече вредно. Основният аспект на вредното въздействие на шума, разгледан в настояща програма е свързан с влиянието му върху човешкия организъм. Високите шумови нива влияят върху слуховия апарат на човека, психическото и нервно състояние на личността, имунната система, обмяната на веществата, сърдечно-съдовата система и др.

През 2023 г, е извършен контролен мониторинг за шум на предприятие за месопреработка на „Кариана“ ЕООД в с. Ерден, общ. Бойчиновци, при който не са установени превишения на граничните стойности на генерирания от обекта в околната среда шум.

При извършваните контролни замервания на нивата на шум в община Бойчиновци не са констатирани превишения на граничните стойности.

Шумовата обстановка на територията на Община Бойчиновци е формирана от източници в резултат на: дейности от битов характер и селскостопанска дейност в жилищните територии; селскостопанска дейност в стопанските дворове, оранжерийни комплекси и в рамките на землището на Общината; автомобилния транспорт, движещ се по републиканските и общинските пътища, както и по улици на населени места.

В личните стопанства, жителите на Общината използват малогабаритна селскостопанска техника и механизация като мото-култиватори, помпи, мелещи, режещи и пробивни машини. Използват се също и ръчни ударни (чукове, брадви) и режещи (циркуляри, ъглошлийфи) универсални инструменти при индивидуално извършване на ремонти и строителство в домакинства. Характерно за жилищните райони е движението на МПС по локални улици и маневрирането при влизане и излизане от гаражи и др. Шумът, генериран от тези дейности, е с различен характер - тонален, импулсен, а понякога и смесен с широк спектър на честота. Най-често не е постоянен или с кратък период и повтаряемост - проявява се главно през светлата част на деня, при работа на външни източници.

Радиация

Територията на община Бойчиновци попада в потенциално опасна зона при аварии, разположена в относителна близост до АЕЦ „Козлодуй”.

На територията на РИОСВ - Монтана действат три ЛМС (локални мониторингови станции) - в Монтана, Видин и Вълчедръм - които са част от Националната автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон.

Обобщените данни за средно годишните стойности намоощността на амбиентната еквивалентна доза на радиационния гама фон за 2019 г. (в $\mu\text{Sv/h}$)/ са:

ЛМС Видин - 0,103;

ЛМС Вълчедръм - 0,079

ЛМС Монтана - 0,109.

В резултат от извършения мониторинг на радиационния гама фон може да се направи извода, че няма повишаване на радиологичните показатели на наблюдаваните компоненти на околната среда на територията на община Бойчиновци.

Със стационарна станция се извършва набиране на аерозолни проби за радиологичен мониторинг на атмосферен въздух. Наблюдаван параметър е специфичната обемна активност. Не са регистрирани наднормени концентрации на естествени и техногенни радионуклиди, съгласно Наредба за основни норми за радиационна защита от 30.07.2004 г.

Радиологичният мониторинг на повърхностни води включва 9 пункта по поречията на реките Огоста, Дунав, Цибрица, Бързия, Ботуня и Коритарска бара. Наблюдаван параметър е общата бета активност.

На база последните публикувани резултати от извършения мониторинг от РИОСВ - Монтана на радиационния гама фон, атмосферната радиоактивност и повърхностните води може да се направи извод, че няма повишаване на радиологичните показатели на наблюдаваните компоненти на околната среда.

1.8 Обществени сгради и търговски обекти:

Обществени сгради:

Читалищата в община Бойчиновци са общо 11. Всяко от тях има библиотека. Общият брой на библиотечния фонд е 105 490 бр. книги. Богата е дейността на самодейните читалищни колективи с участия и награди от регионални и национални изяви.

№ по ред	Име на читалище	Град/село	община
1	НЧ "Възраждане 1932"	гр.Бойчиновци	Бойчиновци
2	НЧ "Христо Ботев-1934"	с.Бели брод	Бойчиновци
3	" НЧ "Нов живот-1900"	с.Владимирово	Бойчиновци
4	НЧ "Светлина-1929"	с.Громшин	Бойчиновци
5	НЧ "Светлина-1934"	с.Ерден	Бойчиновци
6	НЧ "Христо Ботев-1926 "	с.Кобиляк	Бойчиновци
7	НЧ "Развитие-1911"	с.Лехчево	Бойчиновци
8	НЧ "Гоцо Николов-1960"	с. Мадан	Бойчиновци
9	НЧ "Просвета 1934"	с. Мърчево	Бойчиновци
10	НЧ "Просвета-1921"	с. Охрид	Бойчиновци
11	НЧ "Пробуда-1934"	с. Портитовци	Бойчиновци

Училища на територията на община Бойчиновци по населени места и общ брой ученици за учебната 2024/2025 г:

Населени места	УЧИЛИЩЕ	ученици
----------------	---------	---------

ОБЩ. БОЙЧИНОВЦИ		561
Гр. Бойчиновци	СУ „Васил Левски”	91
с. Владимирово	ОУ „Вл. Минчев”	103
с. Лехчево	СУ ”Св.Св.Кирил и Методий”	129
с.Мадан	ОУ „Отец Паисий”	50
с.Мърчево	ОУ „Христо Ботев”	20
	ОБЩО	393

Детски градини на територията на Общината, населени места и общ брой на децата от детските заведения за учебна 2024/2025 година

Населени места	ДЕТСКА ГРАДИНА	ДЕЦА
ОБЩ. БОЙЧИНОВЦИ		
гр.Бойчиновци	ДГ “Звънче”	43
с. Владимирово	ДГ “Вълшебен свят”	52
с.Лехчево	ДГ “Звездица	75
с.Мадан	ДГ “Щастливо детство”	33
с. Мърчево	ДГ “Зора”	20
с.Портиговци	ДГ “Щурче”	16
	ОБЩО	239

Спортни зали- на територията на общината

Банки: Секторът на финансово-кредитните услуги е добре представен. Голяма част от лицензираните от БНБ търговски банки имат клонове и офиси на територията на Общината

1.9 Транспортна инфраструктура

Транспортна инфраструктура и пътна мрежа

Община Бойчиновци е с периферно географско положение и като пространствени елементи и възли на територията ѝ не попадат части от основните урбанизационни оси в страната, което оказва отрицателно въздействие върху местното икономическо развитие и растеж. Това я прави до известна степен изолирана и с намалени възможности по отношение на транспортните връзки и приобщаване към важни административно-стопански центрове.

Територията на община Бойчиновци се обслужва основно от автомобилен транспорт. Чрез него се осъществяват производствените връзки и гражданските пътувания между населените места. Функционират общинска, областна и републиканска транспортни схеми, осигуряващи връзки на населението от общината до общинския център - град Бойчиновци, областен център - град Монтана и до по-големите градове (София, Плевен, Пловдив, Варна, Бургас). Структурата на пътищата осигурява добри кореспонденции и на отделните села с административния център град Бойчиновци.

На второ място по значение в общината е железопътния транспорт. Регистриран е и един летателен център, но той има локална функция за развитие на спортни дейности. Автомобилната пътна инфраструктура е първостепенна по значимост в структурата на транспортната инфраструктура на Община Бойчиновци. Състои се от републикански и местни пътища.

Републиканска пътна мрежа:

Републиканските пътищата на територията на община Бойчиновци се стопанисват и поддържат от Областно пътно управление (ОПУ) – Монтана при Агенция „Пътна инфраструктура” (АПИ).

През територията на община Бойчиновци преминават следните пътища от Републиканската пътна мрежа (РПМ):

1) Третокласен път III – 101 „Криводол – Граница ОПУ – Враца – Пали лула – Бойчиновци – Мърчево – Владимирово I Кобиляк – Громшин – Лехчево – Граница ОУП – Враца” от км.28+450 до км.61+473, с дължина 33,023 км.

2) Третокласен път III – 816 „РП II-81 – Граница Община Монтана – Ерден – Бойчиновци – Мърчево” от км.5+000 до км.12+567 е с дължина 7,567 км.

3) Третокласен път III – 1011 „Владимирово – Мадан - Граница Община Вълчедръм – Септемврийци” от км.0+000 до км.11+000 е с дължина 11,000 км.

4) Третокласен път III – 1301 „Криводол – Галатин – Лесура – Фурен – Бели брод – Лехчево” от км.23+380 до км.30+662 е с дължина 7,282 км.

Пътища първи и втори клас не преминават през територията на община Бойчиновци.

Списък на населените места в община Бойчиновци, през които преминава републиканска пътна мрежа

№ на път	Населено място	от км	до км
РП III-101	с. Пали лула	28+950	30+012
	гр. Бойчиновци	34+420	37+025
	с. Мърчево	40+043	41+516
	с. Владимирово	44+154	46+204
	е. Кобиляк	49+240	50+292
	с. Громшин	52+369	53+899
РП II-816	с. Ерден	4+910	8+017
	гр. Бойчиновци	9+040	10+194
		с. Бели брод	25+323
РП III-1301	с. Лехчево	29+995	
	с. Владимирово		1 + 130
РП III-1011	с. Мадан	6+225	8+720
	с. Септемврийци	13+500	

Източник: Областно пътно управление - Монтана

Информацията за дължина, категоризация, класификация, габарит и състояние на пътната настилка на пътищата от Републиканската пътна мрежа на територията на Община Бойчиновци е получена от ОПУ – Монтана.

Състояние на републиканска пътна мрежа в община Бойчиновци към 2024 г.

РП	Вил настилка	Състояние и дължина в километри
-----------	---------------------	--

Ш-101	Плътен асфалтобетон-22,225км. Неплътен асфалтобетон /Биндер/ 10.798км.	Средно: 0,150 км. от км 36+826 до км 36+976 Лошо: 32.873 км. от км 28+450 до км 36+826 от км 36+976 до км 61+473 Лошо: 7.175км. от км 36+976 до км 44+151
111-816	Неплътен асфалтобетон /Биндер/	Добро: 7.567 км. от км 5+000 до км 12+567
Ш-1011	Плътен асфалтобетон - 11.000 км.	Лошо: 11.000 км. от км 0+000 до км 11 +000
Ш-1301	Плътен асфалтобетон-7,282км.	Лошо: 7,282 км. от км 23+380 до км 30+662

Източник: Областно пътно управление - Монтана

Общото състояние на Трети клас пътища с $L \cong 58,872$ км е:

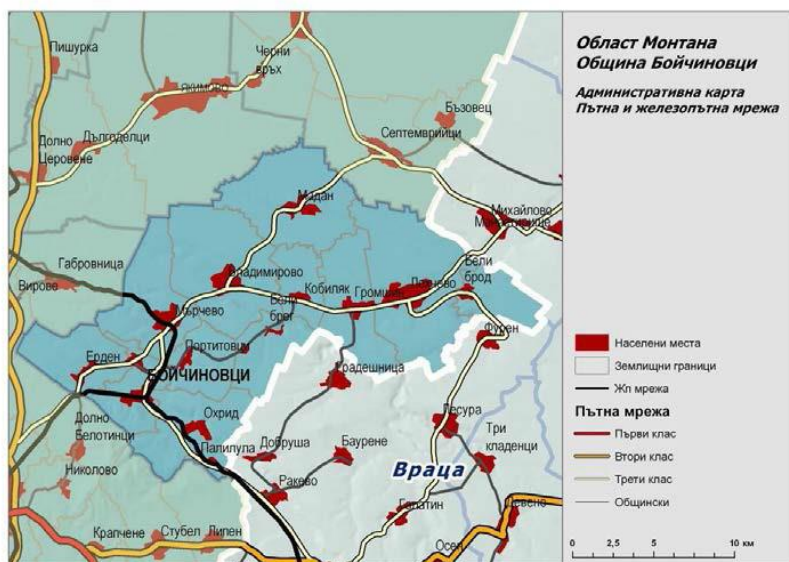
- *Неплътен асфалтобетон /Биндер/*: Добро – 7,567км.

Лошо – 10,798 км.

- *Плътен асфалтобетон*: Средно – 0,150 км.

Лошо - 51,155 км.

Пътна мрежа на община Бойчиновци

Изходните данни сочат, че състоянието на третокласната пътна мрежа на територията на община Бойчиновци не е добро. От общо 58,872 км пътища III клас в добро състояние са само 7,567 км (13%), в средно състояние – 0,150 км (0,25%) и 51,155 км (86,75%) са в лошо състояние. Като цяло е изключително наложителна реконструкция на пътищата от РПМ. Необходими са ремонтни работи на съществуващи мостови съоръжения. Тежко е състоянието на мост по пътя Лехчево – Бели брод (Ш-1301).

Всички елементи на пътната мрежа – габарити, настилки, укрепителни и отводнителни съоръжения, маркировка и сигнализация не отговарят на европейските стандарти за сигурност и комфорт на пътуване. Наложително е извършването на текущи ремонти, а на места основен ремонт.

Най-важен е път Ш-816, който осъществява транспортна връзка на Община Бойчиновци с път II-81 (София – Петрохан – Монтана – Лом) и по този начин директна връзка с път I-1/Е-79 (Видин – Монтана – София – КПП Кулата), който на българска територия е част от Трансевропейски транспортен коридор (ЕТК) №4. Вторият по значимост път е Ш-101, по който се отклоняват трасета, осъществяващи връзка в посока североизток с дунавските пристанища Оряхово, Козлодуй, Лом (част от Трансевропейски транспортен коридор ЕТК - №7, който обхваща цялата северна граница на страната).

От института по пътища и мостове към АПИ са предоставени данни за средно-денонощна годишна интензивност на автомобилното движение през 2015 г. и прогноза до 2035 година.

Преброяванията се извършват само по пътища III-101, III-816. На територията на Общината попадат шест преброителни поста:

- на път III-101 пет поста – Д 1352, Д 1356, А 3092, Д 1358 и Д 1359;
- на път III-816 един пост Д 1355;

Най-натовареният пост е на път III-816 – Д 1355. При него през 2015 година са отчетени 3571 моторни превозни средства (МПС) и оразмерителни автомобили (ОА) за денонощие – 465 ОА. Леките коли са 2590 – 72,53%. Очакваното натоварване за 2035 г. е 5370 МПС или нарастване с 50,38%. Отново с най-голям дял са леките коли – 3967 броя (73,87%) и нарастването е с 53,17%.

Лошото експлоатационно състояние на републиканската мрежа, преминаваща на територията на община Бойчиновци затруднява достъпа по първостепенните и второстепенни оси на развитие на региона и оказва задържащо въздействие върху социално-икономическото ѝ развитие. Необходими са целенасочени усилия на общинското ръководство за осигуряване на подкрепа за реализация на разработения технически проект за основен ремонт на републикански път III -101 в участъка "Гр. ОПУ Враца - начало обход с. Мърчево" от км 28+450 до км 39+970.

1.10 Железопътна инфраструктура

Община Бойчиновци е важен железопътен възел. През територията на общината преминава част от главна железопътна линия №7 София – Мездра – /Монтана/ – Бойчиновци – Видин с дължина 17,213 км. Основната ж.п.линия е единична и напълно електрифицирана.

Железопътна линия №71 Бойчиновци – Монтана – Берковица осигурява транспортното обслужване на населението с ж.п.транспорт до областния център гр.Монтана и туристическия център Берковица. ЖП линията е единична и електрифицирана, с дължина 4,566 км на територията на община Бойчиновци.

В обсега на общината влизат следните съоръжения:

- 4 стоманени моста
- 7 прелеза по 7-ма ЖП линия
- 2 прелеза по 71-ва ЖП линия

Натоварването на ЖП мрежата е 37 пътнически влака за денонощие, от които:

- 10 броя бързи влака
- 7 броя пътнически влака
- 20 броя крайградски пътнически влака

Техническото състояние на релсо-траверсовата скара е добро и гарантира сигурност и безопасност на движението на влаковете с необходимата скорост.

На територията на общината има две ЖП гари – Бойчиновци и Мърчево. В селата Охрид и Палилула има изградени ЖП спирки. На ЖП гара Мърчево има добро коловозно обезпечение за обработка на товарни превози в посока Лом (Оряхово), както и за обслужване на преминаващия пътнико-поток. ЖП гарите не са в добро състояние и е необходимо тяхното обновяване. Големите криви и наклони по трасето на основната ЖП линия, ниските скорости на движение са една от причините за отлив на пътници от ЖП транспорта.

Индустриалния ЖП клон от ЖП линия №7, обслужващ промишлената зона на гр.Бойчиновци, е демонтиран, но сервитутно остава собственост на БДЖ и трасето ще се запази.

Не се предвиждат промени в транспортната схема по отношение на пътническите влакове, както и структурата на ЖП превозите. Железопътният транспорт в община Бойчиновци представлява потенциален ресурс за развитие на местната икономика, като икономически най-изгоден вид превоз.

Улична мрежа:

Общата дължина на уличната мрежа в община Бойчиновци е 218 км, от които в гр. Бойчиновци - 29 км, а в кметствата - 189 км. Голяма част е с нарушено асфалтово покритие, нуждаещо се от ремонт или изцяло без асфалтово покритие.

Улична мрежа по населени места в община Бойчиновци

№	населено място	улична мрежа в м		
		с асфалт	без асфалт	общо
1	Бойчиновци	15070	14040	29110
2	Ерден	3565	14785	18350
3	Мърчево	6340	13880	20220
4	Кобиляк	4960	5168	10128
5	Громшин	9775	8555	18330
6	Бели брод	2260	6720	8980
7	Портитовци	1780	8069	9849
8	Бели брег	4017	8322	12339
9	Пали лула	600	5040	5640
10	Охрид	3000	11840	14840
11	Лехчево	19160	15430	34590
12	Владимирово	5600	11080	16680
13	Мадан	2255	16205	18460
	ОБЩО:	78382	139134	217516
	%	36,04	63,96	100,00

Източник: Общинска администрация Бойчиновци

За изграждането и поддържането на уличната мрежа са необходими значителни финансови средства, но решаването на този проблем не е във възможностите на общинския бюджет.

Транспортни услуги:

Транспортното обслужване на населението се извършва с автобуси, изпълняващи линии от областната и републиканска транспортни схеми. Община Бойчиновци има утвърдена общинска транспортна схема, но към настоящия момент няма интерес за обслужване на всички населени места. В нито едно от населените места няма действаща автогара. Организиран са временни автоспирки. В с. Мърчево има определен терен за автогара в близост до жп гарата, който е запазен и може да се реализира при изява на необходимост.

Междуселищните автобусни линии на територията на общината, за които има сключени договори, се извършват от две транспортни фирми:

„Монтана АТ” ЕООД поддържа линията „Монтана – Козлодуй – Монтана“ от републиканската транспортна схема. За осигуряване на маршрута се ползва главно републиканската пътна мрежа – РП III-816 от гр.Монтана до гр.Бойчиновци, РП III-101 от гр.Бойчиновци до селата Мърчево, Владимирово, Кобиляк, Громшин и Лехчево. За връзка с гр.Бойчиновци от РП III-816 до РП III-101 се ползва общински път MON 1040.

„Монтана АТ” ЕООД поддържа линията „Монтана – Бели брод - Монтана“ от областната транспортна схема ежедневно. Автобусната линия обслужва населението на гр.Бойчиновци и селата Бели брод, Лехчево, Громшин, Кобиляк, Владимирово, Мърчево, Портитовци и Ерден. За осигуряване на маршрута се ползва главно републиканската пътна мрежа – РП III-816 от гр.Монтана до гр.Бойчиновци, РП III-101 от гр.Бойчиновци до селата Мърчево, Владимирово, Кобиляк, Громшин и Лехчево и РП III-1301 от с.Лехчево до с.Бели брод. За връзка с гр.Бойчиновци от РП III-816 до РП III-101 се ползва общински път MON 1040, а за връзка със с.Портитовци се ползва част от общински път MON 1041.

ЕТ „Елит Експрес – Стефан Стефанов” с адрес на управление гр.Монтана, има договор с община Бойчиновци до 26.01.2022 г. и поддържа линията „Монтана – Вълчедръм - Монтана“ с 2 курса на ден, без събота и неделя. Тази линия осигурява транспортното обслужване на гр.Бойчиновци и селата Ерден, Мърчево, Владимирово и Мадан като ги свързва с областния център гр.Монтана. За осигуряване на маршрута се ползва главно републиканската пътна мрежа – РП III-816 от гр.Монтана до с.Мърчево, РП III-101 от гр.Бойчиновци до с.Владимирово и РП III-1011 от с.Владимирово до с.Мадан и след това до гр.Вълчедръм.

1.11 Водоснабдителна мрежа и канализация

Водоснабдяването и поддръжката на водоснабдителната мрежа и съоръженията към нея на територията на община Бойчиновци се осъществяват от „Водоснабдяване и канализация” ООД - Монтана. На национално ниво компетентен орган за управление на водите е МОСВ, а на басейново ниво 4 басейнови дирекции според Закона за водите. „ВиК” ООД, гр. Монтана попада към Басейнова дирекция Дунавски район (БДДР) с център гр. Плевен.

Дванадесет населени места на територията на общината са водоснабдени и имат изградени водоснабдителни мрежи. Дългогодишния проблем в село Портитовци, където живее предимно ромско население без водоснабдяване, е почти решен с изграждането на водопроводната мрежа в селото със средства от капиталните вложения на общината и довеждащ водопровод от с. Мърчево. Четири от населените места се водоснабдяват самостоятелно, а останалите са обхванати в три водоснабдителни групи.

ВиК ООД - гр. Монтана експлоатира 16 броя водоизточници на територията на община Бойчиновци. За тях има издадени разрешителни за водовземане от Басейнова дирекция - гр. Плевен на 14 водоизточници. За водоизточник ТК 1 в с.Лехчево няма разрешително, защото е опесъчен и не може да се експлоатира, а също не е установена собствеността за земята върху която е изграден кладенец. Другият водоизточник без издадено разрешително за водовземане е тръбен кладенец с. Бели брод. Водоизточникът попада в частен имот, има изготвен проект за водовземане от страна на ВиК ООД - гр.Монтана, но е отказано издаване на разрешително от БД - гр.Плевен, заради собствеността на имота.

Всичките общо 18 водоизточника за територията на община Бойчиновци са подземни, а по вид са както следва: Каптажни извори – 1 бр., Дренажи – 3 бр., Шахтови кладенци – 2 бр. и Тръбни кладенци – 12 бр. Качеството на водата при водоизточника и при доставяне отговаря на стандарта „вода за пиене“, съгласно Наредба № 9 от 16.03.2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели. Дезинфекцирането на суровата вода се извършва с хлорни съединения.

На територията на общината са учредени СОЗ на 5 бр. водоизточници:

- на 1 бр. извори;
- на 3 бр. дренажи;
- на 1бр. тръбен кладенец

Изградени са 15 бр. резервоари, с общ обем 4 320 куб.м. Към момента е необходимо саниране на всички напорни резервоари чрез вътрешна хидроизолация, което не е правено от тяхното изграждане през 60-те и 70-те години на миналия век.

Към водоснабдителната система на община Бойчиновци в експлоатация са 9 бр. помпени и 6 бр. бункерни помпени станции. Сградите на помпените станции са в лошо състояние и е необходимо спешно саниране на покриви, дограма, топлоизолация и др.

Дължината на изградената водопроводна мрежа в общината е общо 259 км, от които 63 км. - външни водопроводи и 197 км. - вътрешна водопроводна мрежа.

- а) Външна водопроводна мрежа е с дължина 63534 м.: от тях етернит - 37220 м., стомана - 4459 м. и ПЕ 21855 м.
- б) Вътрешна водопроводна мрежа е с дължина 197124 м. от тях етернит – 177173 м., стомана - 1797 м., ПЕ -16528 м. и поцинковани тръби – 1626 м.

Мрежата е остаряла и се нуждае от подмяна и реконструкция. Тя е изградена в периода 1930-2016 г. Довеждащите водопроводи са изградени от:

- азбесто-циментови тръби - 180 877 м. или 91.86% от общата дължина
- стоманени тръби – 1 797 м. или 0.91% от общата дължина
- поцинковани – 1 626 м. или 0.83% от общата дължина
- полиетиленови тръби – 12 603 м. или 6.40% от общата дължина

Изградените до 2000 г. водопроводи са 43 648 м. или 68,97%, което обуславя големи загуби, вследствие на честите аварии и прекъсване на водоснабдяването при тяхното отстраняване.

През годините, съгласно инвестиционната си програма „ВиК” ООД-Монтана, е подменяло части от водопроводната мрежа на населените места. Проблемни за експлоатацията

са водопроводите, изградени от азбесто-циментови, поцинковани и стоманени тръби, изградени през миналия век.

За водоизточниците в експлоатация има учредени 5 броя Санитарно-охранителни зони, а именно на Дренажи с. Владимирово , с. Мърчево и с. Кобиляк, Каптиран извор с.Пали лула и тръбен кладенец с. Ерден. За периода от 2021 до 2023 г. няма новоучрдени СОЗ около водоизточници в Община Бойчиновци.

Потребена питейна вода на територията на цялата община Бойчиновци за периода 2021-2023 година

Година	от населението за битови нужди	от стопанския сектор за промишлени нужди	Общо, куб.м
2021 г.	223 716	92 117	315 833
2022 г.	242 518	88 256	330 774
2023 г.	206 979	122 082	329 061

Източник: „Водоснабдяване и канализация” ООД - Монтана

Съгласно проекта на инвестиционната програма инвестициите в активи публична общинска собственост на Община Бойчиновци за периода 2022 – 2026 г., които са договорени, като част от задължителното ниво по сключеният договор с Асоциацията по ВиК са:

Инвестиционни намерения на „ВиК“ООД – Монтана за община Бойчиновци 2022-2026 г.

Вид дейност по	2022		2023		2024		2025		2026	
	м	х.лв.	м	х.лв.	м	х.лв.	м	х.лв.	м	х.лв.
реконструкции и изграждане на нови	139,8	5,592	116,5	4,893	116,5	6,058	93,2	4,194	118	3,647
Рехабилитация и разширение на	666	14,319	999	10,313	666	11,322	666	11,98	140	5,888

Източник: „Водоснабдяване и канализация” ООД - Монтана

В тези стойности са предвидени средства свързани с подобряване инфраструктурата за доставяне на вода по следните направления:

- Рехабилитация на водопроводна мрежа
- Изграждане водомерни зони
- Рехабилитация и изграждане СОЗ
- Рехабилитация резервоари
- Рехабилитация Помпени станции
- Изграждане СВО
- Оборудване за ПС
- Водомерно стопанство
- Автоматизация и управление на водоснабдяването

Канализация:

Състоянието на канализационната мрежа в общината е незадоволително. Единствено в две населени места има изградена канализация – гр. Бойчиновци с дължина 5 км и с.Лехчево с дължина 2,5 км. Канализацията в Бойчиновци е заустена директно в р.Огоста без никакви

съоръжения за пречистване, а канализацията в с.Лехчево завършва с дъждопреливник, пясъкоуловител и септична яма, заустени в реката.

На територията на община Бойчиновци има 11 бр. населени места без канализационна система. Необходимо е да се изгради пречиствателна станция за отпадъчни води на гр. Бойчиновци и двете по-големи села Владимирово и Лехчево, както и да се доизгради канализационната мрежа в общината.

В населените места отпадъчните води се събират в септични ями и попивни кладенци или свободно се заустват, което води до замърсяване на подземните води. Липсват пречиствателни съоръжения за отпадните води. Битовите отпадъчни води са основни фактори за замърсяването на водните течения.

Необходимо е проблемът с изграждането на канализационна мрежа и отвеждането на отпадъчните води да бъде решен, тъй като по този начин ще се подобри качеството на живот на населението, ще се подобри инфраструктурата, необходима за развитието на общината, и ще се работи ефективно в посока опазване на околната среда.

Здравеопазване

В община Бойчиновци няма регистрирани лечебни заведения за болнична помощ, както и за специализирана извънболнична медицинска помощ, МЦ, ДКЦ, хосписи и лаборатории.

На територията на общината липсва Център за спешна медицинска помощ, като най-близкият е в гр. Монтана, на 19,5 км от гр. Бойчиновци.

Системата на здравеопазването в община Бойчиновци включва само доболнична помощ, която се осъществява от общопрактикуващи лекари.

По здравна карта в общината има разкрити 5 общи първични медицински практики с общопрактикуващи лекари, които работят в град Бойчиновци и селата Лехчево, Владимирово, Мадан, Мърчево и Громшин. Здравното и медицинско обслужване на гражданите е затруднено, поради неравномерното разпределение на населението по общи практики и отдалечеността на голяма част от населените места от общинския център.

Таблица 26: Медицински персонал и население на един лекар 2018-2022 г.²

Персонал/Години	2018	2019	2020	2021	2022
Лекари	5	5	3	2	2
Лекари по дентална медицина	1	1	0	0	0
Медицински специалисти по здравни грижи	9	9	10	10	10
Население на 1 лекар	2031	2697	2655	3875	3733
Население на 1 лекар по дентална медицина	8124	8090	-	-	-

Източник: Национален статистически институт - <https://infostat.nsi.bg>

В общината по официални статистически данни за 2022 г. са регистрирани само 2-ма лекари и 10 медицински специалисти по здравни грижи (фелдшери и медицински сестри). В общината през 2022 г. няма стоматолози и населението ползва дентална помощ в областния град Монтана.

На един лекар в община Бойчиновци през 2022 г. се падат 3733 пациенти, с 4% по-малко спрямо 2021 г. Осигуреността с лекари на човек от населението е значително под средните стойности за страната – 218 души на 1 лекар и за област Монтана - 286.

² Данните на НСИ за здравеопазването са актуални към 2022 г.

През 2023 г. по данни на РЗИ – Монтана, в община Бойчиновци са регистрирани 6 броя АИППМП – 2 в град Бойчиновци, 2 в с. Лехчево и 2 в с. Громшин. Регистрирана е и една Амбулатория за индивидуална практика за първична помощ по дентална медицина с адреси в с. Громшин и с. Лехчево.

Към 2023 г. по данни на РЗИ – Монтана общопрактикуващите лекари в община Бойчиновци са 4, от които 3-ма със специалност „Обща медицина“ и 1 лекар без специалност. Стоматологът в общината е само 1, а медицинските фелдшери – 2-ма.

За обезпечаване на нормална доболнична помощ в общината има нужда от още общопрактикуващи лекари и медицински специалисти. На лекарите са осигурени помещения - общинска собственост, за ползването на които плащат наем, съгласно Закона за лечебните заведения в размер на 10% от наемната цена, определена в Тарифата за наемните цени.

Голяма част от населението живее на разстояние до 30 минути от общинския център, където са съсредоточени здравните, социални и административни услуги.

Спешната медицинска помощ в община Бойчиновци се осъществява от ЦСМП - гр. Монтана. Болнична лечебна помощ населението получава в гр. Монтана.

В община Бойчиновци работят 2 аптеки – 1 в гр. Бойчиновци и 1 в с.Лехчево. Затруднено е снабдяването с лекарства в малките и отдалечени населени места на общината, поради липса на обществен транспорт.

Разкритите здравни кабинети към училищата на територията на община Бойчиновци са 5 броя с назначен медицински персонал, който обслужва учениците и децата от детските заведения в населеното място.

Сравнителният анализ на РЗИ – Монтана показва, че водещи в общата структура на заразната заболяемост в община Бойчиновци в периода 2021-2023 г. са дихателните инфекции, следвани от чревните инфекции и вирусните хепатити.

Регистрираната висока заболяемост за 2021 и 2022 г. се дължи основно на пандемичното разпространение на КОВИД-19 през анализирания период.

През 2023 г. се отчита значително понижаване на общата заразна заболяемост в сравнение с предходните две години - регистрирани са 64 случая на остри заразни заболявания /без грип и ОРЗ/ със - заболяемост 857,22 ‰, за сравнение 353 случая (заб. 4554,84‰) за 2022 г. и 483 случая (заб. 6063,27‰) за 2021 г.

За анализирания период не са регистрирани заболявания от групата на покривните инфекции и инфекциите с множествен механизъм на предаване. В структурата на заболяванията, водещо място заемат болестите на органите на кръвообращението и болестите на дихателната система.

Здравно-демографската характеристика на Община Бойчиновци се характеризира с ниска раждаемост, висока смъртност и отрицателен естествен прираст. В структурата на заболяванията, водещо място заемат болестите на органите на кръвообращението и болестите на дихателната система. Анализирайки структурата на заболяванията по класове болести и сравнявайки данните от статистическите отчети на лекарите от община Бойчиновци, се установява, че са аналогични с тези за област Монтана и Република България.

Най-често срещаните заболявания са:

- болести на храносмилателната система;
- болести на дихателната система;
- болести на нервната система и сетивните органи;
- болести на пикочо-половата система;
- болести на костно-мускулната система;
- травми и отравяния.

Злокачествените заболявания са в границите на показателите за страната.

Неблагоприятните тенденции в демографското състояние оказват отрицателно влияние върху системата на здравеопазването в няколко насоки:

- намаление на пациентската листа – безработица и ниски доходи, голям брой здравно – неосигурени лица, което ограничава достъпа им до здравната система и създава негативно отношение към нея и здравната реформа;

- висока честота на социално-значими и хронични заболявания;
- повишени потребности от медицински дейности, насочени за лечение на възрастното население с хронични и полиорганни заболявания.

Основните рискови фактори (тютюнопушене, употреба на алкохол, затлъстяване, небалансирано хранене и ниска двигателна активност) продължават да обхващат голяма част от населението и да застрашават здравето му. Сериозен проблем се явява нарушената профилактика на населението, което води до влошаване на общия здравен статус. Подобряването на общата система за навременна и всеобхватна профилактика ще спомогне за снижаване на заболеваемостта и много по-качествено лечение на болните.

Предизвикателство пред намаляването на преждевременната смъртност е повишаването на здравната култура, особено сред малцинствените групи, които се характеризират с ограничен достъп до здравни услуги. Осигуреността на населението с медицински специалисти е ниска и с неблагоприятна перспектива, предвид емиграцията на кадрите и малък брой присъединяващи се към работната сила в системата на здравеопазването.

Анализът на инфраструктурата, осигуреността и достъпността до здравни услуги установява неравномерност в разпределението на материалната база и диспропорции в осигуреността с лекари и медицински персонал. Значителен потенциал за подобряване на ефективността се крие в ускоряване на процесите на навлизане на електронното управление в системата на здравеопазването.

Развитието на качествено здравеопазване в общината трябва да бъде насочено към:

- Осигуряване на равен и ефективен достъп до качествено здравеопазване, чрез осигуряване на равни възможности за достъп до здравните услуги на хората, включително и на живеещите в малки населени места, отдалечени от градския център;

- Създаване на мобилни екипи за осигуряване на медицинска помощ в отдалечените и труднодостъпни места;

- Повишаване на здравната култура сред малцинствените групи.

В периода 2021-2027 г. по предложение на МЗ е необходимо изграждане на хосписи за долекуване и полагане на медицински грижи извън болнична среда.

1.12 Телекомуникационни връзки и съобщителна мрежа

Изграждането на далекосъобщителната мрежа, нейното поддържане и експлоатация се осъществява от Технологичен възел „Далекосъобщения” - Бойчиновци към Регионалното управление „Далекосъобщения” - Монтана. Развитието на телекомуникационната и съобщителната мрежа в страната се отразява благоприятно и на качеството на съобщителните връзки в гр.Бойчиновци и общината.

На територията на община Бойчиновци има сравнително добре изградена комуникационна мрежа, чрез която се осигуряват всички видове комуникационни услуги – съобщителни, интернет, телевизия и други. През последните години е изградена цифрова телефонна централа и осигурена качествена Интернет връзка. В почти всички населени места има свободен капацитет от телефонни постове.

Комуникационните услуги бележат ежегодно ръст на потреблението и броя абонати - това е факт и за община Бойчиновци. Населението на община Бойчиновци ползва услугите, както на трите мобилни оператора – А1, Теленор и Виваком, така и на други фирми, доставящи мобилни услуги. Всички тези доставчици имат изградени свои мрежи и съоръжения на територията на общината, чрез които предоставят качествени комуникационни услуги – телефонни, телевизионни, интернет и др.

Всички населени места имат ефирно покритие с радио и телевизионен сигнал. Покритието със сигнал на лицензираните национални телевизии е 100% за територията на цялата община. С приключване процеса на цифровизация старата ефирна (аналогова) телевизия се подмени с цифрова ефирна телевизия, при което качеството на картината и звука е много по-добро.

Към настоящият момент БТК ЕАД няма планирани инвестиционни намерения за развитие на мрежата си, които засягат публичната общинска собственост на Общината.

Предвижда се изграждане на електронни съобщителни линии и комуникационни възли от Единната електронна съобщителна мрежа (ЕЕСМ) на държавната администрация за нуждите на националната сигурност. Изпълнителна Агенция ЕСМИС развива единната мрежа, като изгражда поетапно оптична свързаност до сградите на общинските и другите администрации, осигурява необходимото оборудване и увеличава преносния капацитет на мрежата по инвестиционни програми и проекти, съгласувани и утвърдени от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията. При изработването на подробни устройствени планове за територията на населените места и извънселищната територия и инвестиционни проекти, свързани с изграждане или реконструкция на подземни мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура на територията на Община Бойчиновци да се определят териториите за разполагане на елементи на техническата инфраструктура и предвидят за изграждане и електронни съобщителни мрежи и съоръжения за свързаност към ЕЕСМ на общинските администрации и на разположените на територията на общината администрации на други държавни органи и техни структури. В проекта за ОУПО е определено трасе за изграждане на оптична кабелна връзка, свързваща общинския център с останалата част от страната, което дублира трасето на съществуващ съобщителен кабел и ползва сервитутите на пътната мрежа. Предвидени са трасета на оптичен кабел за високоскоростен интернет и връзка с общинския център до всички населени места в общината.

Нараства конкуренцията в пощенския сектор. Налагат се бързите конкурентоспособни куриерски услуги. Куриерски услуги на територията на общината извършват „Български пощи“, Спиди, Еконт и др.

Основните предизвикателства в областта на телекомуникациите пред България, СЗР и в частност община Бойчиновци, са свързани с много ниското ниво на умения в областта на цифровите технологии у населението (както и сред младежите) и ниското ниво на внедряване на цифрови технологии в стопанската дейност. Независимо от това, че в много сфери на информационните технологии нашата страна има водеща роля, по отношение на масовите умения на работещите в дигитални компетентности, тя изостава. 40% от работодателите в България се оплакват, че има необходимост от повишаване на ИТ уменията на работната им сила. Този проблем е валиден и за населението на община Бойчиновци.

1.12 Хидротехнически съоръжения

На територията на община Бойчиновци е изграден 1 язовир.

№	Населено място	Наименование	Площ Дка.	Обем Куб. м.
1.	Мадан	„Маданска бара”	92,341	207,740

1.13 Промисленост

Промислеността е слабо развит отрасъл в община Бойчиновци. На територията на общината функционират няколко фирми в сектор преработваща промисленост, добив на инертни материали, производство на селскостопански продукти. Структурата на промислеността не притежава доминиращ характер над останалите отраслови структури.

В дейностите, отнасящи се към добивната промисленост развиват дейност две предприятия извършващи „Добив и преработка на инертни материали“. На територията на общината през анализирания период са изградени мощности за производство на електроенергия от възобновяеми енергийни източници (ВЕИ). Същите са свързани с добив на водна електроенергия – МВЕЦ (Малка водно електрическа централа), а именно:

- МВЕЦ "Ралица 2" село Бели брод по поречието на река Огоста с мощност 0,96 MWh. Съоръжението е въведено в експлоатация на 01.08.2020 г. и е собственост на фирма „Ралица“ ЕООД.

На територията на общината развиват дейност следните предприятия и фирми:

- „Кариана“ ЕООД - с.Ерден – месопреработка и производство на колбаси
- „ПОУЛТРИ ПРОДЪКТС“ЕАД – производство на фуражни смеси.
- „Екоагрострой“ АД – добив и преработка на инертни материали
- „ТБМ 2000“ ЕООД – добив и преработка на инертни материали
- „Пътинжинеринг“ АД – асфалтова база.
- „АДЛ“ ООД – Владимирово – производство на млечни продукти

За бъдещото развитие на вторичния сектор на промишлеността в община Бойчиновци се очертава подчиненото значение на преработващата и на добивната промишленост. С по-добри перспективи за развитие в района е икономическия сектор „Търговия“, където е най-големият брой предприятия в общината. В Общия устройствен план на община Бойчиновци са предвидени значителни резервни терени за изграждане на нови производствени мощности за ВЕИ, терени за производствени и складови сгради, терени за търговски дейности.

1.14 Селско и горско стопанство

Селско стопанство

Селското стопанство като икономическа дейност е застъпено във всички населени места в община Бойчиновци и е основен отрасъл в селата. То е сред основните източници на доходи и заетост и играе важна роля за развитието на района. Приоритетно се развива земеделието, докато животновъдството изостава по обективни причини – ниски изкупни цени, недостатъчно субсидии, високи изисквания и европейски стандарти. Поземлените ресурси са основен фактор за развитието на земеделието на територията на общината.

Земеделските територии съставляват 388495 дка или 90% от общата площ на общината. Обработваемата земя по баланс е 371597 дка (95% от земеделските земи).

Баланс на земеделските земи по начин на трайно ползване /НТП/ 2023 г.

Вид земеделска земя по НТП	Брой имоти	Площ в дка
Нива	22945	202193,034
Зеленчукова градина	781	749,019
Изоставена орна земя	35	845,076
Друг вид нива	1	0,812
Изоставена нива	2	12,817
Овощна градина	13	81,411
Лозе	2366	3198,909
Друг вид трайно насаждение	761	3027,770
Ливада	1137	6952,905
Друг вид ливада	1	11,502
Пасище	2832	25834,838

Друг вид земеделска земя	189	386,012
--------------------------	-----	---------

Източник: Областна дирекция „Земеделие“ - Монтана

По начин на трайно ползване преобладават нивите – 202193,034 дка, следвани от пасищата – 25834,838 дка и ливади – 6952,905 дка.

Брой регистрирани земеделски производители 2019-2023 г.

2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
178	172	164	159

Източник: Областна дирекция „Земеделие“ - Монтана

Броят на земеделските производители намалява с 5 през 2022/2023 г. спрямо 2021/2022 г. През отчетната 2023 г. на територията на общината са регистрирани 159 земеделски производители, в т.ч. 31 юридически лица и 128 физически лица.

Брой земеделски стопани по населени места 2020-2023 г.

Землище	Брой зем.стопани		
	2020/2021	2021/2022	2022/2023
гр. Бойчиновци	23	20	22
с. Бели брег	11	13	9
с. Бели брод	16	16	14
с. Владимирово	28	28	26
с. Громшин	27	28	28
с. Ерден	18	18	19
с. Кобиляк	16	16	17
с. Лехчево	47	44	41
с. Мадан	27	28	28
с. Мърчево	19	12	10
с. Охрид	15	15	15
с. Пали лула	3	3	3
с. Портитовци	8	8	6

Източник: Областна дирекция „Земеделие“ – Монтана

1.15. Растениевъдство

Основната специализация на растениевъдството в община Бойчиновци е зърнопроизводството, предимно пшеница, технически култури (маслодаен слънчоглед), царевица за зърно, етерично-маслени (рапица), трайни насаждения - сливи, череша, малини и винени лозя. Най-много площи през отчетната 2022/2023 стопанска година са засяти с пшеница, слънчоглед, царевица, ечемик и рапица.

Основни видове отглеждани култури и среден добив от декар

култура	2021/2022		2022/2023	
	площи дка	среден добив кг/дка	площи дка	среден добив кг/дка
пшеница	84 299	475	79 910	543
ечемик	1 393	454	1 328	464
тритикале	177	310	130	431
рапица	6 050	239	1 295	306

маслодаен слънчоглед	56 560	253	60 761	238
царевица за зърно	26 607	475	31 491	661
картофи	6	1906	15	1500
ябълки	3	588	3	1500
сливи	62	371	62	317
малини	58	383	12	583
ягоди	13	984	13	538
череша	20	263	20	213
винени лозя	470	0	0	0
общо:	175 718		175 040	

Източник: Областна дирекция „Земеделие“ - Монтана

Реколтираните площи с основни видове земеделски култури намаляват с 678 дка през 2022/2023 спрямо предходната стопанска година, но средните добиви от декар се повишават. . От овощните видове най-разпространени са сливите и ябълките. Слабо развити в община Бойчиновци са оранжерийното растениевъдство и зеленчукопроизводството, главно поради липса на пазари, проблеми с напояването и скъпото оборудване на съоръженията. Възможност за съживяване на този подотрасъл е субсидирането на напоителни площи и съоръжения с цел стимулиране на производството и изграждане на зеленчукова борса за регулиране на цените и изграждането на малки преработвателни предприятия за вторична консервна преработка. Все още недостатъчно използвано направление в селското стопанство на територията на община Бойчиновци е биологичното производство.

1.16 Животновъдство

Вторият подотрасъл на селското стопанство е животновъдството. Към 2023 г. водещи подотрасли на местното животновъдство са овцевъдството и говедовъдството. Богатата фуражна база, наличието на мери, пасища и ливади са добра предпоставка за неговото развитие. В община Бойчиновци преобладават дребните животновъдни стопанства, без пазарна ориентация, особено в малките села.

Справка за броя на животните в община Бойчиновци по видове 2021-2023 г.

Година	Говеда	В т. ч. крави	биволи	Овце	Кози	Свине	еднокопитни	Птици	Бройлери	Зайци
	бр.	бр.	бр.	бр.	бр.	бр.	бр.	хил.бр.	хил.бр	бр.
2021 г.	1475	1324	31	2875	611	19	240	26,650	0,300	90
2022 г.	1334	1210	39	2629	296	22	236	27,325	0,000	84
2023 г.	1198	1103	40	2287	201	31	178	26,675	0,000	128

Източник: Областна дирекция „Земеделие“ - Монтана

Наблюдава се тенденция на намаляване на повечето видове отглеждани животни в общината. За периода 2021-2023 г. се увеличава броя на бивоите, на свинете и на зайците. Всички други видове животни намаляват. След болестта „свинска чума“ през 2019 г., броят на отглежданите свине все още е малък – само 31. Най-драстично намаляват отглежданите кози от 611 през 2021 г. на 201 през 2023 г. В община Бойчиновци работят 7 регистрирани ветеринарни лекари. Ветеринарното обслужване във всички населени места е на добро ниво.

Намаляването на броя на някой от основните видове отглежданите животни се дължи и на следните причини: висока себестойност на произвежданите фуражи, ниски изкупни цени на произведената продукция, високи цени на ветеринарните услуги, нередовни и забавени плащания от преработвателните предприятия, нарушения породен състав на стадата,

- общински горски територии- 261 ха.
- гори на частни физически лица – 1119 ха.
- гори на частни юридически лица 102 ха.
- гори на религиозни организации – 81 ха.

Обща лесистост на община Бойчиновци за 2023 г. е 2941,7 ха или 9,6% от цялата площ.

Предвидено и осъществено ползване на дървесина от горския фонд в община Бойчиновци за 2022 г. възлиза на 320 м³, но през 2023 г. се увеличава на 1427,7 плътни м³.

Дървообработващите и дървопреработващи предприятия на територията на община Бойчиновци към 2023 г. са 6 броя:

- Ани 2022 ЕООД – с. Лехчево
- Сара 2006 ЕООД – с.Громшин
- Саши и Криси 2015 ЕООД – с. Владимирово
- Вани 68 ЕООД – с. Мърчево
- Враца 2009 ЕООД- гр.Бойчиновци
- Левис ЕООД- с. Владимирово

Тези дружества притежават и площадки за продажба на дърва за огрев.

През периода 2021-2023 г. на територията на община Бойчиновци е осъществено залесяване на 300 дка гори.

Дървесната растителност, макар и малко в района на общината, има своето място като източник на дървесина, като защита на земеделските земи от ерозия, като производител на кислород и като основен елемент на ландшафта, поради което и в бъдеще е необходимо да се полагат грижи за нейното опазване и обогатяване.

Горите са източник освен на дървесина и на много ценни ресурси - билки, горски плодове, гъби и др., които могат да бъдат използвани за организиране на дребни производства, осигуряващи заетост на ниско квалифицирани работници. Важно е да не се допуска масово изсичане на гори, да се предвидят нови залесителни мероприятия през следващите години и да се подпомага естественото възобновяване на насажденията.

1.18 Заетост

Пазар на труда – заетост и безработица

Пазарът на труда в община Бойчиновци е негативно повлиян от демографските процеси, при ясна перспектива за изостряне на отрицателните им въздействия още в средносрочен период. Трайните тенденции на демографски неравновесия между раждаемост и смъртност се допълват от засилени миграционни вълни, най-вече на млади хора в трудоспособна възраст, което се оказва критично за местния пазар на труда. Важни за настоящето и още по-важни за бъдещето са възпроизводството на населението и на работната сила. Демографското възпроизводство е важно за наличието на човешки ресурси за развитие на икономиката. Структурите на населението по възраст и пол предопределят раждаемостта, но и работната сила и нейната производителност на пазара на труда.

Формирането на работната сила е процес, осъществяващ се извън пазара на труда и в този смисъл неговите количествени параметри са предопределени от демографските процеси и най-вече от процесите на раждаемост, смъртност, естествен прираст на населението и емиграционните му движения. Намалването на работната сила е фактор силно ограничаващ икономическия растеж на община Бойчиновци. Друг такъв фактор е ниската икономическа активност на населението в активна трудоспособна възраст.

Причините за ниските коефициенти на икономическа активност и заетост в общината освен демографската криза са слабата инвестиционна активност, липсата на работни места и най-вече несъответствието между професионалната квалификация на свободната работна сила и пазара на труда. Наблюдава се дефицит на квалифицирана работна ръка на регионално ниво (в райони намиращи се далеч от индустриални и административни центрове, планински райони) и на подотраслово ниво (за някои професионални тенденции и професии).

Несъответствието между предлаганите и търсените квалификации е очевидно предимно в следните групи: незавършилите училище, млади хора, завършващи средно образование и тези

без или с много ниско ниво на професионална квалификация. Това несъответствие се наблюдава също така в групите от хора с образование и професионални квалификации, но без стаж, както и в групата на продължително безработните. Бързо нарастват нуждите от квалифицирана работна ръка, свързани с въвеждането и използването на нови производствени, информационни и комуникационни технологии. В същото време младите квалифицирани кадри предпочитат да напуснат родните места и да работят в големи градове у нас или в чужбина. Пазарът на труда изпитва остър недостиг на квалифицирани кадри, а в същото време безработицата сред лицата без образование и квалификация остава сравнително висока.

Коефициентът на безработица представлява относителният дял на безработните лица от икономически активното население (работната сила).

Върху пазара на труда силно влияние през последните години оказват пандемията от коронавирус, финансовите кризи и намаляващия брой на икономически активното население, което служи за база при изчисляване равнището на безработица.

Важен показател, който характеризира влиянието на ПИРО върху социално-икономическите процеси в целевата територия е равнището на заетост и безработица.

Равнището на безработица в община Бойчиновци през 2022 г. достига най-ниската си стойност за последните години и е 23% средногодишно, като намалява с 3,16 пункта в сравнение с 2020 г. Безработицата през 2023 г. отново се повишава с близо 2 пункта спрямо 2022 г. и е 24,97% средногодишно спрямо икономически активното население.

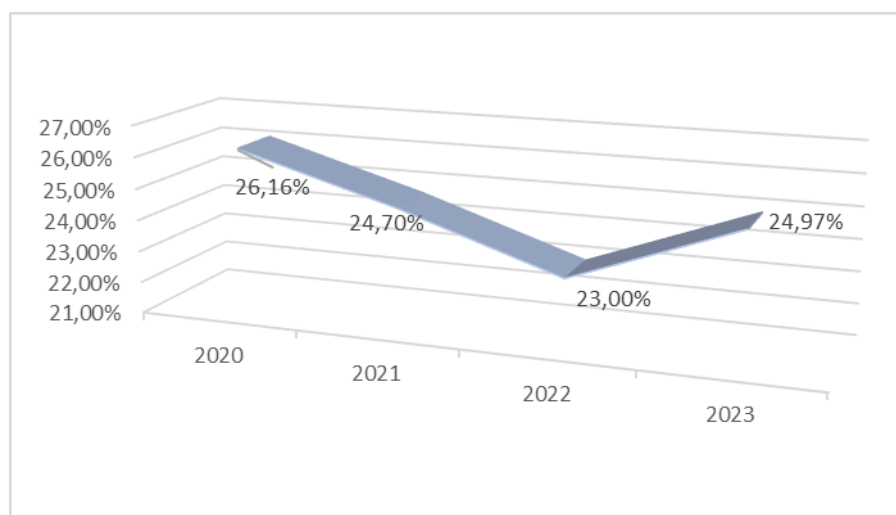
Средногодишно равнище на безработица в община Бойчиновци 2020-2023 г.

	Регистрирани безработни лица общо	От тях жени	От тях: Младежи до 29 години	От тях с регистрация повече от 1 г.	Равнище на безработица в %
2020	711	383	72	370	26,16%
2021	670	362	53	352	24,7%
2022	650	294	67	327	23,0%
2023	667	355	86	317	24,97%

Източник: Дирекция „Бюро по труда“ - Монтана

Средномесечният брой на регистрираните безработни лица за 2023 г. е 667, от тях: мъже - 312 и жени – 355. Средната безработица в община Бойчиновци през 2023 г. е 24,97% и остава значително по-висока от показателите за област Монтана (12,7%) и за страната (5,6%).

Динамика на безработицата в община Бойчиновци 2020-2023 г.(%)

Повишаване на безработицата през отчетната 2023 година се наблюдава и в регионален и национален мащаб и това оказва неблагоприятно въздействие върху социално-демографските условия и индикатори за постигане целите на ПИРО. Тенденциите показват, че пазарът на труда се нуждае от стимулиране и допълнителни насърчителни мерки, за гарантиране на заетостта и доходите.

Структурата на безработните лица по пол се променя динамично, като жените са по-уязвими на промените на пазара на труда и през повечето години относителният им дял е 53-54% от регистрираните лица, с изключение на 2022 г., когато е 45%.

Възрастовата структура на безработицата се запазва относително постоянна през анализиранияте години, като преобладават лицата над 50 г. – 46-48%, следват лицата от 40 до 50 г. – 22-23% и от 30 до 40 г. – 19-20%. Младежите до 29 г. са 10-13% от безработните лица.

В образователната структура на безработица през 2022 г. най-голям дял заемат лицата със средно образование – 39% (251 лица), следват лицата с начално и по – ниско образование – 35% (226 лица) и с основно образование – 29% (188 лица). Безработните висшисти са само 6 лица или 1% от регистрираните в бюрото по труда.

През 2023 г. най-голям дял заемат безработните с основно образование – 34% (225 лица), следват лицата със средно образование – 33% (223 лица) и с начално и по – ниско образование – 32% (211 лица). Безработните висшисти са 8 лица и относителният им дял отново е 1% от регистрираните в бюрото по труда.

Продължително безработните (с регистрация в ДБТ повече от 1 г.) намаляват, като към края на 2022 г. са 327 лица или 50% от всички регистрирани в общината, а в края на 2023 г. са 317 или 47,5%. От тях 76% или 242 лица са без квалификация и 40% - 128 лица с начално и по-ниско образование. Продължително безработно е само едно лице с висше образование. С основно образование са 96, а със средно 92 от регистрираните продължително безработни.

През отчетната 2022 г. са проведени активни мерки на пазара на труда, в.т.ч за групи в неравностойно положение, както следва:

- НП „Активирание на неактивни лица“
- НП „Помощ за пенсиониране“
- НП „ЗОХТУ“
- Програма за обучение и заетост на продължително безработни лица
- Регионална програма за заетост
- схема „Младежка заетост“ по ОПРЧР
- схема „Заетост за теб“ по ОПРЧР

Проведени са квалификационни курсове за групи в неравностойно положение за 15 участника. Открити са 2 нови работни места за наемане на безработни, чрез стажуване и 1 работно място за младежи до 29 години.

На територията на общината е реализирана една Регионална програма за заетост, в която са взели участие 40 безработни лица. Общо по програми за заетост през годината са обхванати 185 лица.

През 2023 г. са проведени активни мерки на пазара на труда, в.т.ч за групи в неравностойно положение, както следва:

- а) НП "Заетост и обучение на хора с трайни увреждания"
- б) Програма за обучение и заетост на продължително безработни лица/за лица в неравностойно положение
- в) Схема "Младежка заетост" на ОП "РЧР"/за лица в неравностойно положение
- г) Проект "Родители в заетост" на П "РЧР"
- д) чл.51, ал. 2 от ЗНЗ/за лица в неравностойно положение/

През 2023 година не са провеждани квалификационни курсове за групи в неравностойно положение. Общият брой програми за насърчаване на заетостта през годината е 4, като една от тях е за безработни младежи до 29 години. В програми за заетост са включени общо 53 лица, в т.ч. 30 лица по ОП „РЧР“ и 23 по други програми.

Общият брой новоразкрити работни места в община Бойчиновци и прилежащите ѝ населени места за 2022 г. е 304, а през 2023 г. намаляват с 54% на 139.

На първичен пазар на труда през 2023 г. са разкрити 88 работни места, по програми за заетост – 23, по ОП „РЧР 2014-2020 г.“ – 22, по П „РЧР 2021-2027 г.“ – 5 и по мерки за заетост само едно работно място. Общо 5 от новоразкритите работни места през 2023 г. са за лица в неравностойно положение на пазара на труда. За малцинствени групи са разкрити 13 работни места, а за младежи до 29 години – 26 работни места.

Причините за ниските коефициенти на икономическа активност и заетост в общината освен демографската криза са слабата инвестиционна активност, липсата на работни места и най-вече несъответствието между професионалната квалификация на свободната работна сила и пазара на труда. Бързо нарастват нуждите от квалифицирана работна ръка, свързани с въвеждането и използването на нови производствени, информационни и комуникационни технологии. В същото време младите квалифицирани кадри предпочитат да напуснат родните места и да работят в големи градове у нас или в чужбина. Пазарът на труда изпитва остър недостиг на квалифицирани кадри, а безработицата сред лицата без образование и квалификация остава висока.

Застаряването на работната сила в условия на динамичен пазар на труда с постоянно променящи се изисквания към квалификацията и професионалните умения на заетите, е процес, който поражда необходимостта от непрекъснато повишаване на общия потенциал на работната сила, от една страна чрез учене през целия живот и, от друга, чрез активно стареене на лицата, които продължават да се трудят и в напреднала възраст.

Въпреки предприетите мерки и програми за насърчаване на заетостта през последните години, все още се наблюдава различие в заетостта между двата пола и преимущество на безработните със средно, начално и по-ниско образование.

Отсъствието на възможности, стимули и ефективни механизми за повишаване на квалификацията на възрастното и нискообразовано население ограничава растежа на производителността и намалява шансовете за получаване на желаните от пазара трудови умения. Нискоэффективното предлагане на възможности за учене през целия живот (УЦЖ) също е съществена пречка пред икономическия растеж, тъй като намалява способността на заетите да се прехвърлят при работодатели, сектори и райони с по-висока добавена стойност и не позволява на безработните и икономически неактивните нискоквалифицирани работници да бъдат интегрирани отново на пазара на труда.

Налице е необходимост от предоставяне на адекватни стимули и достатъчна свобода и гъвкавост на доставчиците на обучение за адресиране на незадоволените нужди на пазара на труда. Особено належащо е преодоляването на ниското ниво на компютърни и цифрови умения на човешките ресурси в общината, което пречат широкото използване на ИКТ и базираните на тях услуги и постигането на цифров растеж.

Неблагоприятните демографски тенденции и някои структурни проблеми остават основни пречки пред нормалното функциониране на пазара на труда. Населението продължава да намалява и застарява. Делът на дълготрайно безработните остава сравнително висок. В същото време нараства недостигът на квалифициран труд, което отправя допълнително предизвикателство пред активните мерки на пазара на труда.

2. Описание на опасностите/рисковете, характеристика на тяхната вероятност и последствия.

1.19 Опасност от земетресение - Земетресенията са в резултат от рязкото освобождаване на натрупаната в земните недра енергия. Силата на земетресенията се оценява чрез два различни по своята физическа същност показатели: сеизмична интензивност и магнитуд.

Сеизмичната интензивност е свързана с ефектите от земетресението върху земната повърхност. Сеизмичната интензивност се определя на базата на скали, които описват макроефектите от земетресенията: как хората са усетили земетресението; какви са предизвиканите повреди и/или разрушения в сградите; какви са ефектите върху терена.

Европейската макросейзмична скала (EMS-98) за оценка на интензивността

Степен	Описание	Ефект върху населението	Ефект върху инфраструктурата
1	Микроземтресения	Не се усещат	—
2	Много слаби	Усещат се случайно	Горните етажи на сградите се клатят
3	Слаби	Усеща се леко люлеене или треперене	Вибрации на прозорците и вратите; висящите предмети се клатят едва забележимо
4	Умерени	Трудно се усещат извън сгради, в сгради се усещат от много хора	Прозорците, вратите и домакинската посуда трака; висящите предмети се клатят
5	Силни	Усещат се извън сгради; спящите се събуждат	Сградите вибрират силно; висящите предмети се клатят силно; някои предмети падат
6	Слаборазрушителни	Хората напускат сградите	Падат леки предмети; слаби повреди по сградите
7	Разрушителни	Хората панически напускат сградите	Местят се мебелите; падат тежки предмети; пукнатини по стените на сградите; леки повреди по комините
8	Силноразрушителни	—	прекатурват се мебели; падат комини; големи пукнатини по стените на сградите; по-нестабилните сгради са частично разрушени
9	Деструктивни	—	Подпорите и колоните се усукват; повечето сгради са частично разрушени, а някои от по-нестабилните са напълно разрушени
10	Унищожителни	—	Разрушени сгради
11	Опустошителни	—	Голяма част от сградите са разрушени
12	Напълно опустошителни	—	Всички сгради намиращи се под или над земната повърхност са разрушени или непоправимо повредени

Магнитудът дава оценка за енергията на земетресението, а не за въздействието му върху почвата, сградите и съоръженията. Магнитудът се измерва по десетобалната скала на Рихтер, като земетресения с магнитуд 9-9.9 са изключително силни и е възможна промяна на релефа в

района на епицентъра, а земетресения над 10 степен са катастрофални за цели континенти или за Земята.

Земетресенията са опасни не само с прякото си действие върху сградите и съоръженията, но и с вторични поражения: прекъсване на инфраструктурни системи- водопроводи, канализации, газоснабдяване, електрозахранване, жп линии, телефонни и други комуникации. При много силни земетресения водата във водопроводите може да е силно замърсена и негодна за употреба. Възможни са големи пожари, токсични замърсявания, наводнения в следствие на повредени изкуствени водни съоръжения. Възможно е и активизиране на свлачищни процеси и втечняване на почвите.

България попада в активната сеизмична област на Средиземно море. Значително влияние оказва и сеизмичната област на Карпатите. На нашата територия най-опасни са следните сеизмични зони: Кресненската, Пловдивската, Софийската, Горнооряховската и Шабленската.

В сеизмично отношение община Бойчиновци попада в зона със средна степен на сеизмичност - до VII бала по скалата на Медведев-Шпонхоер- Карник. При земетресения могат да се очакват средни и слаби разрушения по сградния фонд и незначителни повреди по комунално-енергийните съоръжения и системи. Очаква се сградите и съоръженията, построени след влизане в сила на нормите за построяване на сгради и съоръжения в земетръсни райони от 1987 г. да не понесат разрушения и повреди.

1.20 Опасност от наводнение – Наводнението е временно заливане с вода на значителна територия в резултат на природни сили или разрушени хидротехнически съоръжения (язовирни стени, диги и други). Наводненията са бедствия, които се пораждаат преди всичко от силно нарастване на речния отток, вследствие на обилни и проливни дъждове, интензивно снеготопене, заприщване на речните корита или нарушена проводимост на коритата. В някои случаи наводнения могат да се получат от несинхронизирано изпускане на води от язовири от няколко поречия и събиращи се в главна река, но може да са от строителство в заливни зони, обезлесяване и земеползване в заливни тераси и други), разрушаване на язовирни стени или други хидротехнически съоръжения (използване на материала от дигите и нарушаване на техните функции).

Някои от тях се образуват бавно, докато други се появяват само за броени минути. Наводненията са едни от най-катастрофалните природни бедствия и засягат милиони, всяка година, по целия свят. наводненията причиняват големи щети и разрушения. Водната вълна влачи със себе си най-различни предмети- клони, дървета, коли, скали, които и придават разрушителна сила. Наводненията могат да разрушат пътища и водопроводи, да разрушат мостове и други съоръжения, да унищожат реколтата, да разрушат сгради и селскостопански постройки. Често наводненията вземат и човешки жертви.

1.21 Речни наводнения- Този тип наводнения се появяват във всички видове речни басейни, от най-малките потоци до най-големите реки.

В действащия План за управление на риска от наводнения на Басейнова дирекция Източнобеломорски район са представени данни за определените райони със значителен потенциален риск от наводнения. За територията на областта са следните райони, като за всичките е определена висока степен на риск:

Независимо от представената информация, риск от наводнения в различна степен и по различни причини съществува за всички населени места, през чиито територии преминават потоци, дерета или реки.

Броят на миналите наводнения, регистрирани в периода 2011-2019 г. в Дунавски РБУ, е 217, като те са настъпили в 341 местоположения. Общият брой на местата със значими наводнения по чл. 4.2(б) от Директивата за наводненията е 28. Основните типове наводнения са дъждовни и комбинация от речни и дъждовни. Речните наводнения са вторият най-често срещан тип наводнения, а инфраструктурните наводнения и тези причинени от подземни води са с по-малко значение.

1.22 Наводнения в следствие преливане на голям язовир или повреда на язовирна стена- Този тип наводнения са неочаквани и бързи, с висока скорост на водата, а последиците за населените места и инфраструктурата са катастрофални. Времето за реакция е минимално.

На територията на общината има 1бр. язовир намиращ се в с. Мадан, община Бойчиновци с капацитет 70 000 кубически метра вода.

Водата от язовир „Маданска бара“ представлява опасност за заливане на далекопровод високо напрежение. Населени места и инфраструктура по поречието на реката

Опасност представляват язовири на каскаден принцип, при които е възможен „ефект на доминото“ при преливане или скъсване на язовирна стена и чиито отток на водата преминава през населени места.

Няма информация за преминали наводнения на територията на областта, вследствие на скъсана или увредена язовирна стена.

1.23 Наводняване на сгради и територии в следствие на високи подпочвени води и преовлажняване на почвата - този тип наводнявания са характерни за равнинните територии и се дължат на продължителни и обилни валежи или снеготопене и невъзможността на почвата да поема или да оттича повърхностните води. Възможно е да се появят и на места, които са пониски от коритото на река или дере. Подобни явления оказват влияния върху основите на сградите, появяват се слягания и пукнатини, съществува опасност от увреждане на електрическите инсталации в сградите, увреждане на котелни помещения, архиви, мазета и други. Особено опасни са за постройките от кирпич и е възможно разрушаване на сградите.

Възможно е да се получи и загуба на селскостопанска продукция при наводнените обработваеми площи.

На територията на общината подобни наводнения се получават в селата с. Кобиляк и с. Лехчево, с. бели брод, с. мадан, с. Громшин, като последното наводняване е през месец април 2025г.

1.24 Наводнения от липса на капацитет на отводнителните съоръжения в урбанизираните територии- Това е наводнение на земя или имот в застроена среда, особено в по-гъсто населени райони, причинено от валежи, които надвишават капацитета на дренажните системи и дъждовната канализация. Въпреки че понякога се задейства от събития, като валеж или снеготопене, градското наводнение е състояние, характеризиращо се с неговите повтарящи се и системни въздействия върху общностите и може да се случи независимо от това дали засегнатите общности са разположени в рамките на определените заливни зони или в близост до воден басейн.

На територията на общината се получи подобно наводнение във населени места. с. Кобиляк, с. Лехчево, Щетите обикновено са материални, но е необходимо допълнително да се извършва дезинфекция на помещенията.

1.25 Опасност от ядрена или радиационна авария- Радиоактивността е открита от Бекерел през 1896 г. Представлява разпадане на ядрата на някои химични елементи с високо атомно тегло. При това се превръщат в нови елементи или изотопи и отделят енергия, която се отнася от радиоактивното лъчение. Радиоактивното лъчение е три вида: алфа, бета и гама лъчение.

Алфа лъчите представляват поток от бързо движещи се хелиеви ядра. Скоростта на движението им е от 15 000 до 20 000 км/сек. Те имат голяма йонизираща и малка проникваща способност. Дебелината на кожата не допуска външно облъчване на други органи с тези частици. Средствата за защита на кожата ги задържат на 100% и те не представляват опасност при положение, че са взети мерки да не попаднат в организма. При попадането им в човешкия организъм алфа радиоактивните частици да много опасни, поради голямата си йонизираща способност в биологичната тъкан. Затова не бива да се допуска поглъщането им чрез вдишване, вода или храна.

Бета-лъчите представляват поток от бързолетящи електрони или позитрони. Скоростта на движението им е от 150 000 до 290 000 км/сек. Йонизиращата им способност е по-слаба от тази на алфа частиците, но пробегът им е по-голям. Поради това облеклото ги задържа на 40-50 %, а в кожата и тъканта навлизат до няколко милиметра. Външното им действие е по-опасно от алфа- частиците, но като цяло не представляват сериозна опасност при положение, че са взети мерки да не попаднат в организма.

Гама-лъчите и рентгеновите лъчи са електромагнитни вълни, като радиовълните и светлината, но със значително по-голяма честота. Рентгеновите и гама-лъчите са силно проникващи и продължителното облъчване с тях е много опасно за живите организми. Защитата се осигурява чрез преградни материали от елементи с по-голям атомен номер и голяма плътност. Скоростта им на движение е голяма 300 000 км/сек., имат малка йонизираща способност и силно проникваща способност. За защита се използва специално облекло, обувки, ръкавици, очила, а за дихателните органи противогаз с филтър за йод.

Радиоактивните вещества, постъпили в организма на човека създават предпоставки за възникване на болестни състояния (лъчева болест, различни видове рак) и нарушават основни функции на човешкия организъм.

Радиоактивността може да бъде естествена и изкуствена.

Естествената радиоактивност се наблюдава на цялата планета. Към естествените източници на йонизиращи лъчения спадат космическите лъчи и радиоактивните вещества в природата.

Изкуствената радиоактивност е открита от Ирен и Жулио Кюри през 1934 год. Понастоящем съществуват над 1000 изкуствени радионуклида, които се използват в медицината, приборостроенето, космическите апарати и други.

Опасност от радиоактивно замърсяване може да възникне вследствие на радиационна авария в АЕЦ “Козлодуй” или пренос на радиоактивни вещества при аварии на ядрени централи в други страни. При радиационна авария хората могат да получат облъчване вследствие на радиоактивно замърсяване: външно, при престояване в замърсен район и вътрешно- чрез вдишване на радиоактивен прах и приемане на замърсени хранителни продукти и вода.

Има разработена международна скала за оценка на ядрените събития от 0 до 7 степен. До 3-та степен нивата се отнасят за района на самата централа и няма изхвърляне на радиоактивни частици и замърсяване на околната среда. Нивата от 4 до 7 са аварии с различна степен на изхвърляне на радиоактивност в околната среда. Най-високото ниво 7 “глобална авария”

съответства на голяма ядрена авария с последствия за населението и околната среда, които засягат много голяма територия. Времето за изхвърляне на радиоактивни вещества може да бъде от няколко минути и да продължи няколко дни.

"Зона за превантивни защитни мерки" е определена територия около АЕЦ, за която се планират спешни мерки за защита и където е необходимо да се проведат неотложни защитни мерки веднага след обявяване на обща радиационна авария. Тази зона отговаря на досега приетата в Република България санитарно-хигиенна зона с условен радиус 3 км.

"Зона за неотложни защитни мерки" е определена територия около АЕЦ, за която се планира прилагане на неотложни защитни мерки въз основа на резултатите от контрола на околната среда. Тази зона отговаря на досега приетата в Република България зона за аварийно планиране с условен радиус 30 км.

"Зона за дълговременни защитни мерки" е определена територия около АЕЦ, разположена на десетки километри от него и включваща в себе си зоната за неотложни защитни мерки.

Особеното в радиоактивното замърсяване е, че то не се усеща от човека- няма мирис, цвят или вкус. Изотопите изхвърлени във въздуха имат период на полуразпад от части от секундата до милиони години.

Вследствие на замърсяването на околната среда с радиоизотопи и попадането им в организма на човека се предизвикват различни физични, химични и биологични процеси, които от своя страна могат да доведат до увреждания- ракови заболявания и генетични увреждания.

Основната част от активността в началния период се дължи на йод -131 с период на полуразпад 8.06 денонощия. Твърде опасно се явява замърсяването с него на млякото. Животните трябва да се хранят с безопасен фураж и да не се пасят.

От действащите за по-дълго време изотопи по-опасни са цезий-134, цезий-137 и стронций-90.

Трите най-големи ядрени аварии в света:

26 април 1986 г., СССР - Четвърти реактор на съветската ядрена централа в Чернобил (Украйна) избухва по време на тест за безопасност, предизвиквайки най-голямата катастрофа в цивилната ядрена енергетика с над 25 хил. жертви по неофициални оценки. Отделеното количество радиация е равностойно на над 200 ядрени бомби с мощността на тази, поразила Хиросима. Облъчени са три четвърти от Европа. Катастрофата е класирана на най-високата седма степен по Международната скала на ядрените събития. В Чернобил са евакуирани 115 000 души (според някои източници отначало са изселени 330 000 души), в 30-километровия радиус. След 1986 г. в други райони са се преместили общо над 220 хил. души.

11 март 2011 г. Ядрената криза в АЕЦ "Фукушима 1", последвала след мощното земетресение и цунами в регион Тохоку (източното крайбрежие на Япония) е втората с най-високата 7-ма степен на въздействие според Международната скала за ядрените събития, след катастрофата в Чернобил, но е много по-сложна, заради едновременното топене във всички реактори. В Япония за около 2 месеца са евакуирани няколко десетки хиляди души, дори в не толкова замърсен район – доброволна евакуация в радиус от 30 км.

28 март 1979 г., САЩ - В Три Майл Айлънд, щата Пенсилвания, поредица от човешки грешки и материални неизправности попречват на охлаждането на ядрен реактор, чието ядро започва да се топи. Отделените радиоактивни отпадъци предизвикват сериозно облъчване в инсталацията, без да засегнат населението или околната среда. 140 хил. души са временно евакуирани. Катастрофата е класирана в пета степен по МСЯС.

1.26 Опасност от пожари- Пожарът е горене, разпространяващо се без контрол във времето и пространството, характеризиращо се с отделяне на топлина, придружено с дим или

пламъци, или и двете. Пожарът може да заплашва човешки живот и здраве, материални ценности или околната среда.

1.27 Горски пожари- Характерно за горските пожари е, че те се разпространяват бързо на големи площи в пресечени местности и труднодостъпни места за техника и хора. Нанасят огромни щети на горския фонд, флората и фауната, и могат да доведат до екологична катастрофа. Често взимат човешки жертви и представляват опасност за населените места в близост до горските масиви. Вследствие на вятъра и турбулентните въздушни течения при пожар, фронтът на пожара често променя посоката си. Сухото време, изсъхналата растителност и вятъра са фактори, които бързо усложняват пожарната обстановка. Горските пожари се разделят на низов, върхов и подземен (торфен), с различна скорост на развитие и различни начини и способности за гасене. При 99% от горските пожари, причините са в човешка дейност (небрежност или умисъл) и 1% се причиняват от природни явления. Ликвидирането на горски пожар изисква значителен технически и човешки ресурс.

В предвид, че 57% от територията на областта е заета от горски площи, рискът за мащабни горски пожари със значителни екологични и материални щети е напълно реален. Застрашени са всички населени места и обекти в близост до горски масиви, като опасността е най-висока при близост с иглолистните и смесените гори. На територията на община Бойчиновци са възниквали 10 (десет) броя пожари през последните пет години.

Най - честите причини са следните:

- Изхвърляне на неизгасени клечки кибрит и фасове. Попаднали в узрелите жита, сухите растения и сламата, те лесно могат да ги запалят.
- Небрежно боравене с огън от работници, пастири, излетници, туристи.
- Техническа неизправност на машините и превозни средства, работещи в гората.
- Природни явления(мълнии).Късо съединение и аварии на електрически далекопроводи, които минават над и в близост до горите.Неконтролирано запалване на битови отпадъци или обширни части суха тревна растителност в близост до горски масиви.

1.28 Пожари в земеделски земи, пасища и необработваеми площи- Този тип пожари възникват ежегодно на територията на страната. Подобно на горските пожари, продължителните засушавания, изсъхналата растителност и вятърът са фактори, които способстват за бързото им развитие. Пожари в необработваеми земи са характерни и през зимните месеци в периодите със сух студ.

Характерно при тях е бързото развитие, особено при наличие на вятър. В такава обстановка линейната скорост на разпространение на огъня в житни масиви може да достигне до 500-580 метра/ минута.

Подобен тип пожари нанасят огромни загуби на житни култури, лозови и овощни масиви, унищожават кошери, флората и фауната в района на пожара. Често са причина за разпространението на огъня в горски масиви. Представляват опасност за населените места, транспортните средства и за хората и животните в зоната на пожара. Възможни са и човешки жертви.

1.29 Пожари в урбанизирана територия- Пожарите в жилищни и обществени сгради се характеризират с висока температура и обилно димоотделяне, поради високо горимо натоварване и използваните изкуствени материали. Този тип пожари могат да доведат до голям брой жертви и силни обществени реакции. В зависимост от степента на застрояване на територията и в съчетание с природни фактори (суша или силен вятър) е възможно огъня да обхване голям брой сгради и да предизвика значителни материални щети и човешки жертви. Възможно е да се наложи мащабна евакуация и много жители да останат продължителен период без дом. На територията на общината е възможно да възникнат в сгради и обекти за масово събиране на хора, както и в териториите, които граничат с горски масиви.

Рисков е зимния отоплителен сезон, при който отоплителните уреди и човешката небрежност се явяват като основни фактори за възникване на пожари в сградите. Възможно е да възникнат и вследствие разпространението на горски пожар или пожар в необработваеми земи.

В световен мащаб ежегодно възникват пожари с голям брой жертви в жилищни и обществени сгради. Едни от най големите са:

- Големия пожар в Лондон през 1666 година- изпепелява 13 500 къщи, 87 църкви и голяма част от правителствените сгради и голям брой жертви.
- Големия пожар в Чикаго през 1871 г унищожава над 17 000 инфраструктурни обекти, а жертвите са над 300 човека.

1.30 Опасност от обилни снеговалежи и снегонавявания- Снегът е валеж под формата на множество ледени кристали (снежинки) и образуваните от него натрупвания по земната повърхност. Снегоносните облаци най-често се формират в зони с ниско атмосферно налягане, които обикновено съчетават топъл и студен фронт. Физиката на развитието на снежните кристали в облаците е резултат от сложно съчетание на параметри, сред които влажността и температурата. Снеговалежите варират според географската ширина, надморската височина и други фактори, които оказват влияние на времето по принцип. Снежните бури възникват и се развиват, подхранвани от източници на атмосферна влага и студен въздух.

Обилните снеговалежи предизвикват нарушения в електроснабдяването, водоснабдяването, телекомуникациите, транспортните услуги, образованието, болничната дейност и други услуги за населението. Натрупването на тежък сняг по покривите на сградите може да доведе до разрушаване на конструкциите. В планините могат да се образуват лавиноопасни натрупвания, които да предизвикат животозастрашаващи лавини. При топене на снега от покривите на сградите често възникват малки лавини, които могат да застрашат минувачи и паркирали автомобили. Големи ранни снеговалежи могат да нанесат значителни поражения на дървета. Рязкото снеготопене може да е предпоставка за наводнения.

Снегонавяването е неблагоприятно климатично явление от обилен снеговалеж съпроводен със силен вятър. Рискови за снегонавяване са откритите и равнинни части на община Бойчиновци. Преспите могат да блокират автомобилни и железопътни трасета.

Най-често снегонавявания се получават на:

- пътя „Владимирово - Мадан” в района на с. Владимирово и с. Мадан от км. 123 до км. 125 ;
- пътя „Громшин — Градешница “ от км. 7 до км 10 в района между с. Громшин и с. Градешница ;
- пътя „Портитовци – Бели брег – Кобиляк в района между с.Портитовци и Бели брег от км.27 до км. 31 + 600 ;

При ниски температури, особено при превалявания от дъжд или мокър сняг, възникват **заледявания на пътната настилка и обледявания по електропреносната мрежи**. Често пъти обледяванията са повсеместни и обхващат големи територии.

• Най-сериозни последствия от обледяване и снегонавяване възникват на **невралгичните участъци от пътната мрежа** / при наклон над 4 %, тесни и усойни места, завои с малък радиус и др/:

- пътя „Владимирово - Мадан” в района между с. Владимирово и с. Мадан ;
- пътя „Громшин — Градешница “ в района между с. Громшин и с. Градешница ;
- пътя „Портитовци – Бели брег – Кобиляк в района между с.Портитовци и Бели брег .

2.5 .Опасност от поледици и обледявания- Поледицата е много тънък слой лед, който се образува по пътища и тротоари при понижаване на температурата навъздуха и почвата. Поледицата се наблюдава само на нивото на земната повърхност. Тази тънка кора лед има цвета на материала под нея и е много трудно забележима. Може да създаде хлъзгави и опасни условия, без шофьорите или пешеходците да забележат променящите се метеорологични условия. В действителност този лед е толкова тънък, че е напълно прозрачен и по тази причина изглежда същия цвят какъвто е предмета, обикновено черен асфалт. Може да се образува на повърхността на вода, а също така на мостове.

Терминът “обледяване” обхваща всички процеси, при които носени от вятъра или падащи преохладени облачни или дъждовни водни капки, както и ненапълно замръзнали снежинки полепват и замръзват по повърхността на обект изложен на атмосферни въздействия.

Обледяването е явление, което се наблюдава ежегодно в България. Географското положение на страната спрямо пътищата на зимните Средиземноморски циклони е особено благоприятно за интензивни обледявания , затрудняващи нормалното функциониране на различни технически съоръжения (електропроводи, антени, мачти и др.) и често водещи до аварии по тях. Последният такъв случай е през периода 20-30 ноември 1998, когато серия Средиземноморски циклони и студено нахлуване от север предизвикаха повсеместни аварии на електропреносната мрежа в цяла северна България. Подобни аварии е имало през 1969, 1971, 1978, 1987 год. Обледяванията могат да предизвикат падане на дървета върху съоръжения и сгради и да блокират основни пътища и нарушаване на основни услуги за населението.

Най-силно застрашени от обледяване и скъсване са електропроводите от 20 киловолта, особено в откритите равнини райони на общината. При сух снеговалеж и силен вятър е възможно попадане на сняг в трансформатори и временно спиране на ел. захранването в отделни квартали и цели населени места.

Най-уязвими съоръжения по водоснабителните системи при усложнена зимна обстановка са помпените станции.

При преустановяване на ел. захранването последните спират работа и се преустановява подаването на вода към населените места.

При изключително ниски температури възникват много аварии по водопроводните системи, което довежда до временно преустановяване на водоснабдяване.

Заплаха за населението представляват и **ледените висулки по сградите**, които се образуват при топенето на снега и последващо застудяване.

От тежестта на снежната покривка и при снеготопене са застрашени от повреди и разрушаване покриви на сгради, особено тези които са по-стари и не са поддържани, й др.

2.6 .Опасност от свлачища и срутища - Свлачището е природно явление, при което се нарушава устойчивостта на големи земни маси и се създават предпоставки за придвижването им. Основно причините за възникване на свлачища се разделят на две групи – пасивни и активни.

Пасивни причини са геоложкият строеж и наклонът на склона. Свлачища възникват най-често при склонове, където сравнително водопроникуеми разновидности (песъчливи глини, глинести пясъци, глини) залягат върху водонепроникуеми скали. Също така при наклонени пластове от седиментни скали.

Активни причини са колебанията на нивата на подземните води, навлизане на повърхностни води, земетресенията, работата на тежки машини, строителството.

Свлачищата се характеризират с някои основни признаци – нарушен микрорелеф на склона, наличие на пукнатини в почвата, наклонени дървета, пукнатини в сградите, наличие на заблатявания и извори на различни нива по склона.

Срутища – внезапно нарушаване на устойчивостта на стръмни склонове от сравнително твърди почви или скали, което често се наблюдава по пукнатини. При срутищата повърхнината на плъзгане обикновено е по-стръмна от 45 градуса.

Щетите от тези явления са значителни, материални и финансови, но е възможно да има и човешки жертви, както и ограничаване на достъпа до населени места.

За трайно стабилизиране на свлачища и срутища е необходим значителен финансов ресурс и изготвяне на проекти от специалисти в тази област.

2.7 .Опасност от силни бури - Бурята е метеорологично явление, свързано със силно раздвижване на атмосферата, засягащо земната повърхност. То може да включва силен вятър, гръмотевици и светкавици (гръмотевична буря), силни валежи или различни материали, носени от вятъра (пясъчна буря, снежна буря и други).

Строгата метеорологична дефиниция на буря е вятър от 10-та или по-висока степен по скалата на Бофорт, което съответства на скорост на вятъра над 88 km/h (24,5 m/s).

Бурите възникват, когато в система от високо налягане се формира център на ниско налягане.

Ежегодно и през всички сезони на годината, на територията на цялата община възникват подобни природни явления, които нарушават електроснабдяването, телекомуникациите, водоподаването, транспортните връзки поради паднали дървета, често водят до значителни щети на обществени и жилищни сгради. Възможни са и човешки жертви.

2.8 .Опасност от градушки - Градушката е атмосферно явление, което се наблюдава главно през по-топлите месеци на годината. В зависимост от циркулацията на атмосферния въздух и рязкото му охлаждане през пролетта или лятото, парата придобива твърдо агрегатно състояние във вид на ледени топчета в различни размери. Те могат да бъдат с големина от оризово зърно до орех. В крайни случаи може и да са по-големи. Градушката пада във вид на твърд валеж. Заради голямата маса на ледените елементи те се движат с голяма скорост и сила от огромна височина към земята.

Градушката се образува през лятото от характерен тип облаци, които в науката са познати като градоносни или купесто-дъждовни. Те обикновено се формират много бързо над сравнително малка територия. Процесът на валеж на градушката е доста интензивен. Обикновено той продължава за кратко време и след това бързо затихва.

Градушките могат да нанесат сериозни поражения върху автомобили, стъклени покривни конструкции, тавански прозорци, и най-вече върху селскостопански посеви и насаждения. В редки случаи масивни зърна град причиняват мозъчни сътресения или фатални травми на главата.

Географското положение и разнообразния релеф на страната предопределят България като една от най-градобитните страни в Европа.

2.9 .Опасност от продължителни засушавания - Продължителен безвалежен период със съпътстващи го повишена температура, намалена влажност и изпарения; дефицит на почвената влажност с проявление на сух коренообитаем почвен слой и нарушен воден баланс в почвата, с влияние върху развитието на растенията и техните добиви и условията за развитие на организмите в почвата; отчетливо намаление на водните ресурси – повърхностен и подземен отток, намалено подхранване на язовири, водоеми и влажни зони със съпътстващи ги въздействия по отношение на природата, екосистемите и хората; пряко отражение на недостига

на вода върху водоснабдяване, водопотребление, напояване, воден транспорт, електропроизводство и др.

Климатични сценарии за България

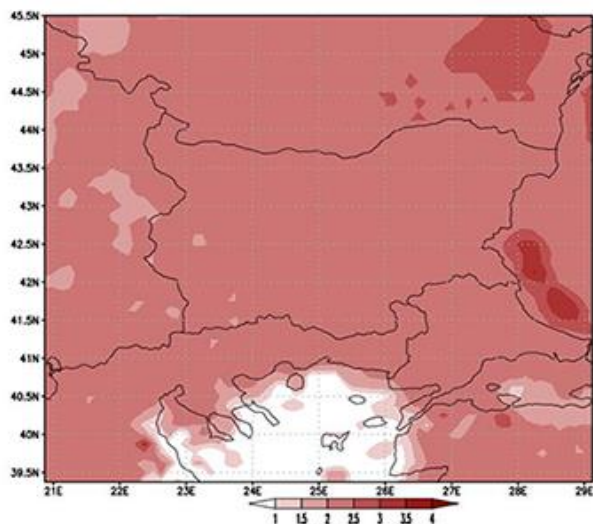
Представените климатични сценарии за България са разработени в НИМХ-БАН в рамките на проекта СЕСІІА. Проведени са симулации на регионалния климат за бъдещето, за два интервала – “близко бъдеще” (2021-2050 г.) и “далечно бъдеще” (2071-2100 г.), като резултатите за тенденциите (т.е. изменението спрямо сегашния референтен климатичен период 1961 - 1990 г.) за средната годишна температурата на въздуха и средната годишна валежна сума.

Открояват следните особености:

- По отношение на температурата практически над цялата страна се наблюдават положителни тенденции, т.е. очаква се увеличение на средногодишната температура, като това увеличение е сравнително еднородно и с около 1.5-2°C за близкото и между 2.5 и 3.5°C за далечното бъдеще;
- Пространственото разпределение на тенденцията на годишната валежна сума е по-неравномерно спрямо това на температурата. В Източна България се очаква отрицателна тенденция, като и в двата периода изменението е средно между 5 и 10 mm (в отделни райони до 15-20 mm). Най-видимата разлика между двата периода е, че районите с отрицателна тенденция през втория период са с по-голяма площ спрямо първия и обхващат и части на Западна България.

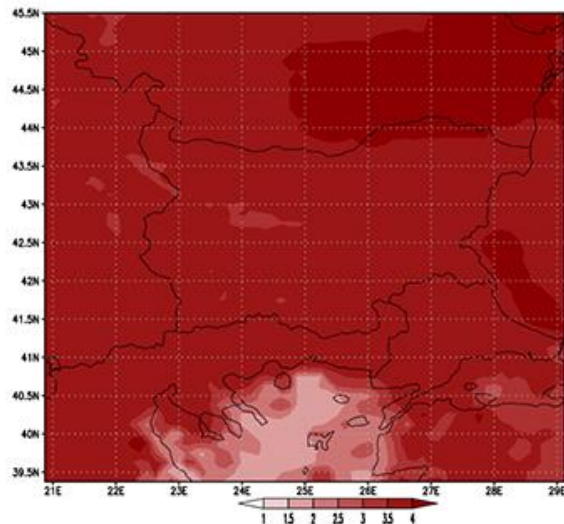
Трябва да се отчита, че получените резултати са продукт на числена симулация и се основават на определен физико-математически модел на атмосферата и затова могат да се различават от други, използващи различни подходи. В частност, те зависят от конкретен емисионен сценарий на парникови газове и аерозоли, който има прогнозен характер.

Тенденция на средногодишната температура за периода 2021 - 2050 г. (отклонения в °C от нормата 1961 - 1990 г.)

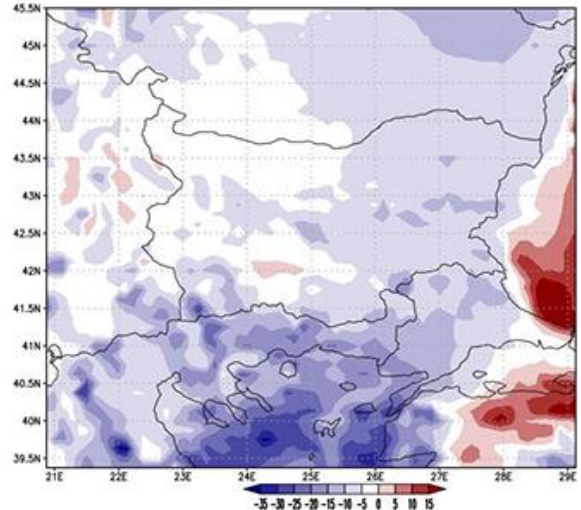
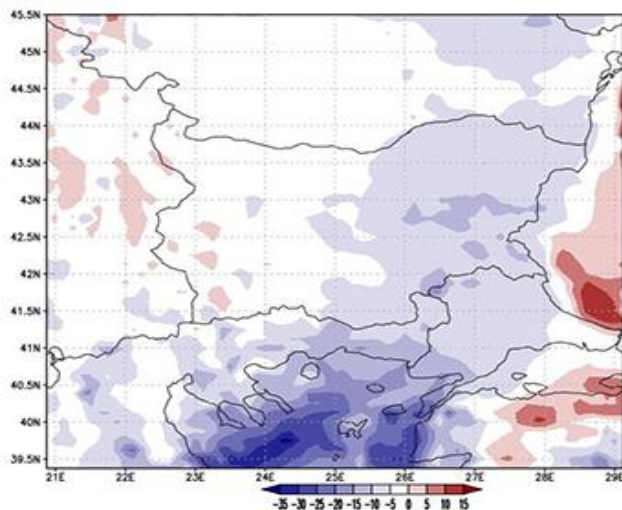
Тенденция на средногодишната температура за периода 2071 - 2100 г.

(отклонения в °C от нормата 1961 - 1990 г.)

**Тенденция на средногодишната валежна сума
за периода 2021 - 2050 г.
(отклонения в mm от нормата 1961 - 1990 г.)**

**Тенденция на средногодишната валежна
сума
за периода 2071 - 2100 г.
(отклонения в mm от нормата 1961 - 1990 г.)**

2.12.2 Автомобилен транспорт- извършва превоз на пътници и товари. В товарния транспорт се използват високотонажни коли с ремаркета, тежки самосвали, малотонажни товарни коли, специализирани автомобили и други съвременни автомобилни средства. Превозват се различни типове товари, някои от които са опасни (твърди, течни или газообразни) вещества.

Превоза на пътници се извършва основно от автобуси и леки автомобили.

При движението на транспортните средства или при товаро-разтоварни дейности могат да се получат тежки произшествия, които да доведат до загуба на човешки животи, различни видове наранявания на хората, застрашаване живота и здравето на населението в населените места, както и до тежки екологични последици.

2.12.3 Железопътен транспорт- извършва превоз на пътници и товари като капацитета на влаковите композиции надхвърля значително капацитета на превозните средства на автомобилния транспорт. Превозват се големи обеми от различни товари, които понякога са опасни вещества.

Броят на пътниците в пътническите влакови композиции също понякога е значителен.

При превоз или товаро-разтоварни дейности е възможно да се получат тежки аварии, които да застрашат или да отнемат човешки животи, да се получат значителни материални щети и екологична катастрофа.

2.13. Опасност от епидемии - Епидемия е налице, когато нови случаи на определено заболяване при хората и през определен период, значително надхвърлят обичайното и очакваното, т.е. имаме масово разпространение на болестта. Епидемията се отнася до локално

разпространение, но ако излезе извън границите на страна и континент, се смята за пандемия. Най-често причинителя за епидемията е инфекциозен агент, така че става дума за инфекциозно заболяване, като чума, холера, дифтерия, скарлатина, грип и други.

Епидемичният процес се характеризира с непрекъснато предаване на възбудителя на инфекцията между хората. За възникването му са необходими 3 фактора – източник на инфекциозния процес, механизми за предаване, възприемчиви към заболяването хора.

В зависимост от характера на заболяването основните пътища на разпространение на инфекцията биват:

- хранителна или водна – дизентерия, тиф;
- въздушно-капкова – грип;
- трансмисивна – малария, тиф;
- контактна – СПИН, бяс.

В много от случаите на заболяване роля играят няколко от пътищата за предаване на инфекцията. От начина на проникването зависи и ходът на протичането на заболяването.

В исторически план има епидемии в световен мащаб, които са взели милиони човешки жертви. Холерата в Индия и Европа през 19-ти век, Испански грип през 19-ти век с около 50 млн. жертви, Чумата в Азия и Европа през 14-ти век с над 200 млн. жертви, Вариолата (едра шарка) е с около 400 млн жертви през 20-ти век.

За голяма част от болестите са разработени ваксини, но съществуват болести, за които все още няма разработени ваксини, като Еболата например.

Тенденциите за изменение на климата ще оказват сериозно влияние върху появата и разпространението на болести, които не са били познати на географското ни положение.

Свободното придвижване на хора и стоки по цялата планета също е рисков фактор за появата и разпространението на опасни болести.

Епидемии от щамове на грип възникват ежегодно на територията на област Монтана и общината не е изключение.

2.14. Опасност от эпизоотии- "Епизоотия" е масово развитие на инфекциозно заболяване по животни върху определена територия. Епизоотията като масова инфекция представлява сложен процес, който има свой механизъм, превръщащ единичната инфекция в масова. Епизоотичният процес е основна закономерност за всяка инфекциозна болест и се характеризира със свързани, взаимнообулавящи се, последователни заразявания на здравите животни с причинителите на инфекцията. Факторите, които влияят върху появата, развитието и ликвидирането на епизоотичния процес, са източниците на инфекцията, начините за предаване на инфекциите, начините за разпространение на заразните болести и естеството на епизоотичния процес.

Първичен източник на инфекция са болните животни, техните продукти и трупове.

Вторичен източник на инфекция са главно почвата, водата и фуражите.

Най-важните фактори за разпространяване на заразните болести са: свободното отглеждане и движение на животните; придвижването и търговията с животни; придвижването и търговията с животински суровини; предприятията за преработка на животински суровини.

Промяната на климата също оказва съществено влияние за появата, развитието и разпространението на болести, които в миналото не са имали условия за развитие у нас.

2.15 Опасност от ерозия - ерозия е въздействието на повърхностни процеси (като водни течения или вятър), които премахват почва, скали или разтворени вещества от едно място на земната кора и го пренасят до друго място. Ерозията може да е в резултат на всяка човешка дейност, която излага почвата на въздействието на дъжда и вятъра, увеличава скоростта на оттока от дъждовна вода и разширява засегнатата площ. Земеделски дейности като разораване на наклонени терени, отстраняване на вегетативния почвен слой, изоставяне на тераси, обезлесяване и други дейности усилват ерозионните процеси. Ерозията на почвата е един от основните фактори за деградация на земите и основен процес за опустиняването в световен мащаб. Проучванията върху състоянието на поземлените ресурси у нас показват, че над 80% от обработваемите площи и 15% от горския фонд са подложени на водна ерозия, а 37% -на ветрова ерозия. В резултат на ерозията се затлачват и увреждат язовирите и речните корита. Общата средногодишна загуба на земни маси от всички видове почви в България е около 136 тона на година.

Характеристика на последствията по видове опасности:

Източник на риск	Области на вредни последствия			
	Социални последствия (С)	Последствия за инфраструктура- та (И)	Икономически загуби (З)	Последствия за околната среда (О)
1. Земетресение	•	•	•	•
2. Речно наводнение	•	•	•	•
3.Наводнения в следствие преливане на голям язовир или повреда на язовирна стена	•	•	•	•
4. Наводняване на сгради и територии в следствие на високи подпочвени води и преовлажняване на почвата		•	•	
5. Наводнения от липса на капацитет на отводнителните съоръжения в урбанизираните територии		•	•	
6.Наводнения от повреда на хвостохранилища и шламоохранилища	•	•	•	•
7. Ядрена или радиационна авария	•		•	•
8. Горски пожари			•	•
9. Пожари в земеделски земи, пасища и необработваеми площи			•	•
10. Пожари в урбанизирана територия	•	•	•	

11. Промислена авария	•	•	•	•
12. Обилни снеговалежи и снегонавявания		•	•	
13. Поледици и обледявания		•	•	
14. Свлачища и срутища	•	•	•	
15. Силни бури		•	•	
16. Градушки		•	•	
17. Продължителни засушавания		•	•	•
18. Транспортна катастрофа-въздушен транспорт в населено място	•	•		
19. Транспортна катастрофа – автомобилен транспорт	•		•	
20. Транспортна катастрофа-железопътен транспорт	•	•	•	
21. Епидемии	•		•	
22. Епизоотии			•	•
23. Ерозия			•	•

- Социални последици (С) - последици за хората и прекъсване на нормалната социална функция – потенциалният брой на загиналите, на сериозно пострадалите или заболелите, както и броят на непосредствено засегнатите хора – евакуирани/преместени и временно настанени лица;

- Последици за инфраструктурата (И) - поражения на сгради, съоръжения, прекъсване на доставките на основни стоки/услуги;

- Икономически загуби (З) - общите загуби в лева за всички категории, включително разходите за лечение, разходите за незабавни или дългосрочни мерки за възстановяване, разходите от прекъсване на икономическата дейност, косвени социални разходи и други преки и косвени разходи;

- Последици за околната среда (О) - въздействие върху географията на района с последици за околната среда, релефа, природните ресурси - разходите за възстановяване на околната среда или щетите върху околната среда.

3. Качествена оценка на опасностите/рисковете в района на действие на плана.

Качественият анализ на риска включва критериите за качествена оценка на последициите и вероятността, както и класифициране на нивата на риска.

Профил на риска на Община Бойчиновци

1. Използваните процедури и методология за оценката на риска от бедствия се основават на „Указания за разработването и готовността за изпълнението на плановете за защита при бедствия“ на Съвета за намаляване на риска от бедствия към Министерския съвет, както и на принципите и методите в БДС ISO 31000: „Управление на риска – принципи и указания“ и БДС ISO 31010: „Управление на риска – методи за оценяване на риска“.

2. Процесът на управление на риска, включва няколко етапа: установяване на обстоятелствата, идентифициране на рисковете, анализ на риска, преценяване на риска и идентифициране на мерки за въздействие чрез превенция, готовност, реагиране и възстановяване. Подходът е базиран на сценарии, както е предложено в „Указания за разработването и готовността за изпълнението на плановете за защита при бедствия“ на Съвета за намаляване на риска от бедствия към Министерския съвет, като за анализа на риска са използвани сценарии с един риск.

3. Обобщено описание на природната, социалната и икономическата среда и инфраструктурата, свързани с управлението на риска от бедствия:

а) природна среда:

География

Община Бойчиновци се намира в Западната Дунавска равнина и е разположена в централната и източна част на област Монтана. Територията на общината е 307 кв. км., което представлява 8,45% от общата площ на област Монтана и 1,6% от територията на Северозападен район (СЗР, NUTS 2).

Община Бойчиновци граничи: на Север – с община Якимово и община Вълчедръм (област Монтана), на запад с община Монтана, на изток с община Хайредин и на юг с община Криводол (област Враца).

Геология

Геодинамичното състояние на терените в района на община Бойчиновци е свързано с разпространението на свлачищни процеси. Съгласно регистъра на свлачищата в Република България на територията на общината са регистрирани две свлачища – в село Охрид (инд. № MON04.54496.01) и в село Мадан (инд. № MON04.46036.01).

Климатът на Община Бойчиновци е типичен умерено-континентален със сравнително студена и сурова зима и горещо лято. Средно годишната температура е 11,2°C. Годишната амплитуда е 25,9°C. Най-топъл е месец юли със средна температура 23,1°C, а най-студен месец януари с -1,7°C. Абсолютната минимална температура е от порядъка на -30°C, а абсолютната максимална температура е около 40°C.

Среднодневният максимум“ (плътна червена линия) показва средната максимална дневна температура за всеки месец за Бойчиновци. По същия начин „Среднодневният минимум“ (плътна синя линия) показва средната минимална дневна температура. Горещите дни и студените нощи (пресечени червени и сини линии) изразяват средната дневна температура в най-топлия ден и средната-нощна температура в най-студената нощ от месеца за последните 30 години.

Околна среда

Състояние на води, въздух, почви, шум и радиация

Община Бойчиновци е със съхранена природа и добри параметри за състоянието на околната среда. Няма сериозни замърсители на основните компоненти на средата - въздух, води, почви. Съществуващите екологични проблеми са свързани преди всичко с липсата на пречиствателни станции за отпадни води и липса на ефективна система за рециклиране на отпадъците. Всички нерегламентирани сметища в общината са ликвидирани, а новообразуваните се почистват своевременно.

б) социална среда:

1 Население

- Брой 7553 жители

- Концентрация 24,5 на км²

- Разпределение

Градското население в общината към 2023 г. е едва 18%, което показва значителен дял (82%) на живеещите в селата. За сравнение равнището на урбанизация в област Монтана за 2023 г. е 64%, в Северозападен район – 63%, а за страната – 73,5%.

2 Уязвими групи

Уязвими групи: Според информацията в Стратегията за развитие на социалните услуги в област Монтана 2016-2020 г. целевите групи включват лица и семейства, които ползват или биха се възползвали от социалните услуги в общностите и специализираните институции на територията на Област Монтана. Уязвимостта на целевите групи е техен характеристически белег, който свързваме с податливостта им към действието на източниците на риск и неговите последствия. В Стратегията са очертани някои общи източници на риск за лицата в неравностойно положение:

- Неравенство, бедност и социално изключване;

- Икономическа емиграция;

- Безработица;

- Липса на професионална квалификация и образование;

- Застаряващо население.

Характеристики на рисковите (уязвимите) групи в Община Бойчиновци:

Структурата и състава на семействата:

- Многодетни майки;

- Непълнолетни семейства – родители, които сами отглеждат децата си, самотни хора с увреждания, самотни възрастни хора;

- Деца на родители в чужбина (децата се отглеждат от възрастни хора);

- Непълнолетни майки и родители, с нисък социален статус;

- Деца с девиантно поведение и противообществени прояви;

- Семейства в сегрегирани общности (ромски квартали);

- Деца и младежи, отпаднали от училище;

- Безработни;

- Подпомагани по реда на ЗСП и Правилника за прилагането му.

Увреждане на член от семейството:

- Дете/лице с увреждане или с тежък здравословен проблем;

- Дете/лице с увреждане, оставащо без доходи в периодите между изтичане и сключване на договор по Програмата „Личен асистент” или при преосвидетелстване от ТЕЛК;

- Дете/лице с увреждане, безработен член на семейството, непълно семейство с родител в пенсионна възраст.

Целева група Деца

Подгрупа Деца с увреждания

По данни на Дирекциите „Социално подпомагане” към 31.12.2024 г. децата с увреждания в Община Бойчиновци са - 12;

Подгрупа Деца, претърпели насилие и жертви на трафик.

в) икономическа среда:

1. Икономика

Община Бойчиновци се развива в неблагоприятни макроикономически условия и развитието ѝ се характеризира с различна динамика в отделните сектори, но като цяло отчитаме ръст спрямо базовата 2020 г. Финансовите показатели на местните предприятия се подобряват. Бизнесът постепенно преодолява кризите и трудностите, предизвикани от неблагоприятните външни условия, включително продължителната пандемия от коронавирус, войните, инфлацията, ръста в цените на горива, стоки, материали, доставки и други.

Икономиката на община Бойчиновци има изразен аграрен характер. Структуроопределящи отрасли за местната икономика са селското стопанство, търговията и преработващата промишленост. Тези сектори и специализация определят характера на цялата територия и облика на населените места. Земеделието е застъпено във всички селища на общината и има важна роля за цялостното ѝ развитие.

2. Растеж

Промяната в добавената стойност по факторни разходи на нефинансовите предприятия в община Бойчиновци по данни на Института за пазарна икономика през 2022 спрямо 2021 година е 67,5%. В парично изражение добавената стойност по факторни разходи в общината нараства от 12,3 млн. лева през 2021 г. на 20,6 млн. лева през 2022 г. Измерена на човек от населението добавената стойност по факторни разходи в община Бойчиновци се увеличава от 1563 лева на човек през 2021 г. на 2733 лева на човек през 2022 г. Бързото възстановяване и връщане към растеж на почти всички български общини през 2022 г. за пореден път потвърждава гъвкавостта на местната икономика на фона на поредицата от кризи - пандемия, войни и инфлация.

3. Заетост

Пазарът на труда в община Бойчиновци е негативно повлиян от демографските процеси, при ясна перспектива за изостряне на отрицателните им въздействия още в средносрочен период. Трайните тенденции на демографски неравновесия между раждаемост и смъртност се допълват от засилени миграционни вълни, най-вече на млади хора в трудоспособна възраст, което се оказва критично за местния пазар на труда. Важни за настоящето и още по-важни за бъдещето са възпроизводството на населението и на работната сила. Демографското възпроизводство е важно за наличието на човешки ресурси за развитие на икономиката. Структурите на населението по възраст и пол предопределят раждаемостта, но и работната сила и нейната производителност на пазара на труда.

Формирането на работната сила е процес, осъществяващ се извън пазара на труда и в този смисъл неговите количествени параметри са предопределени от демографските процеси и най-вече от процесите на раждаемост, смъртност, естествен прираст на населението и емиграционните му движения. Намалването на работната сила е фактор силно ограничаващ икономическия растеж на община Бойчиновци. Друг такъв фактор е ниската икономическа активност на населението в активна трудоспособна възраст.

4. Доходи
5. Туризъм НЕ
6. Природни ресурси

Релефът на община Бойчиновци е хълмист на юг и равнинен на север. Територията ѝ условно попада в две физикогеографски области на България – Западния Предбалкан и Западната Дунавска равнина. Средната надморска височина е 138,7 м.

На югоизток от долината на река Огоста в пределите на общината попадат части от две възвишения, принадлежащи към Западния Предбалкан. На юг от общинския център град Бойчиновци, между долината на река Огоста на север и долината на десния ѝ приток река Ботуня на североизток се издига уединеното възвишение Пъстрина. На територията на общината попада северната му част с височина до 400 м., разположена южно от града. Към двете реки склоновете на възвишението са стръмни, на много места отвесни, осяяни със скални венци.

Североизточно от долината на река Ботуня и източно и южно от долината на Огоста в пределите на община Бойчиновци се разполага крайната северозападна част на Владимирския рид. Неговите склонове обърнати към двете реки са стръмни, на много места и отвесни. Максималната му височина от 226 м. се намира северно от село Охрид. По северните подножия на двете възви

г) инфраструктура:

Почти цялата пътна инфраструктура в общината се нуждае от ремонт, като лошото ѝ състояние допринася за допълнително увеличаване на емисиите на прах и вредни газове от автомобилния транспорт. Това има значение за урбанизираните територии, особено по най-натовареното направление Монтана - Мърчево - Владимирово - Лехчево.

Контролът върху състоянието на атмосферния въздух се извършва инцидентно – при необходимост, при сигнали и жалби – от РИОСВ - гр. Монтана. На територията, контролирана от РИОСВ – Монтана, са разположени два стационарни пункта за имисионен контрол, включени в Националната система за екологичен мониторинг, съответно в община Монтана: пункт „РИОСВ – Монтана” с ръчно пробонабиране и в община Видин: автоматична измервателна станция (АИС) – Видин. Във всеки от двата пункта се извършва мониторинг на ФПЧ10. По данни от годишните доклади на РИОСВ-Монтана за състоянието на АВ в района се установява, че през зимния период, при определени метеорологични условия, се натрупват замърсители в приземния слой от ФПЧ10, серен диоксид, азотни оксиди и въглероден оксид до границите на пределно допустимите норми, вследствие на интензивното използване на твърди горива за отопление в битовия сектор; през летните месеци замърсяванията са главно от прах и летливи органични съединения (ЛОС), метан и амоняк, съпроводени с неприятни миризми, породени от състоянието на инфраструктурата (липса на канализации и неподдържани пътни артерии), сметища, отглеждане на различни видове животни в нерегламентирани количества

вътре в населените места, както и използването на естествени и изкуствени торове в интензивно развитите селскостопански райони.

На територията на община Бойчиновци няма обекти в обхвата на Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г., относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването), респ. Закона за опазване на околната среда. На територията на общината няма и обекти в обхвата на Наредба № 1/2005 г., които да са източници на емисии на вредни вещества в атмосферния въздух. Липсват и обекти – големи горивни инсталации, с инсталирана мощност над 50 MW.

На територията на община Бойчиновци няма инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци, които да замърсяват атмосферния въздух.

Замърсяването на въздуха в района се дължи основно на бита при ползването на твърди горива през отоплителния сезон, а така също и на автотранспорта. Климатичните и метеорологичните условия в общината са една от основните предпоставки за доброто състояние на атмосферния въздух. Сравнително високата сума на валежите е положителен фактор за самоочистване на атмосферата от замърсители. Общината се характеризира с много добри качества на атмосферния въздух. Територията е с нисък потенциал на замърсяване на атмосферния въздух – няма установено превишаване на ПДК.

Няма замервания за повърхностно натоварване на открити площи. Отоплителните инсталации са основен източник на замърсяване на въздуха през зимния сезон. С използване на екологично чисто гориво – газ за отоплителните инсталации, замърсяването чувствително ще намалее. Желателно е да се търсят и използват нови енергийни източници, което би допринесло за значително намаление на емисиите, свързани с използването на течни и твърди горива, които за България се характеризират с високо съдържание на сяра. Озеленяването и благоустрояването на уличните платна ще доведат до по-ниски нива на прах в атмосферния въздух. За намаляване на количеството енергия за отопление е необходимо да се стимулират технологии, намаляващи топлинните загуби, изпълнението на топлоизолации и дограми с нисък коефициент на топлопроводимост и използването на алтернативни източници на енергия - напр. слънчева енергия, за което климатичните дадености в общината са благоприятни.

4. Идентифицираните от Общинския СНРБ-Бойчиновци значими опасности за територията на Община Бойчиновци са представени в Таблица № 1:

Таблица №1

ОПАСНОСТ	СЦЕНАРИИ ЗА МАКСИМАЛНО ВЕРОЯТНО СЪБИТИЕ:
<i>Ядрена или радиационна авария</i>	При авария в ядрен реактор с изхвърляне на радиоактивни вещества в атмосферата са възможни различни пътища на въздействие на радиационните фактори върху населението. -външно бета и гама облъчване при преминаване на радиоактивния облак; - вътрешно облъчване от вдишваните радиоактивни аерозоли (инхалационна опасност); -контактно облъчване при радиоактивно замърсяване на неувредена и увредена кожа и дрехите;

	<p>-общо външно гама-облъчване от радиоактивните вещества, отложени на земната повърхност и различните местни обекти;</p> <p>-вътрешно облъчване, вследствие употреба на вода и хранителни продукти, замърсени с радиоактивни вещества.</p>
<i>Наводнение-речно</i>	<p>В общината те ще са най-характерни за поречието на р. Ботуня при с. Пали лула и с. Охрид, а също така и над с. Портитовци където се събират река огоста и река ботуня и сухите дерета с голям водосбор. Наводнения могат да възникнат и при преливане на така наречените сухи дерета и отводнителните канали. С най-разрушителни последствия ще се окажат селата попадащи в заливната зона на яз. Огоста намиращ се в землището на гр. Монтана</p>
<i>Снегонавяване</i>	<p>Най-често снегонавявания се получават на:</p> <ul style="list-style-type: none"> • пътя „Владимирово - Мадан” в района на с. Владимирово и с. Мадан от км. 123 до км. 125 ; • пътя „Громшин — Градешница “ от км. 7 до км 10 в района между с. Громшин и с. Градешница ; • пътя „Портитовци – Бели брег – Кобиляк в района между с.Портитовци и Бели брег от км.27 до км. 31 + 600 ; <p>При ниски температури, особено при превалявания от дъжд или мокър сняг, възникват залежавания на пътната настилка и обледявания по електропреносната мрежи. Често пъти обледяванията са повсеместни и обхващат големи територии.</p> <p>• Най-сериозни последствия от обледяване и снегонавяване възникват на невралгичните участъци от пътната мрежа / при наклон над 4 %, тесни и усойни места, завой с малък радиус и др/:</p> <ul style="list-style-type: none"> • пътя „Владимирово - Мадан” в района между с. Владимирово и с. Мадан ; • пътя „Громшин — Градешница “ в района между с. Громшин и с. Градешница ; • пътя „Портитовци – Бели брег – Кобиляк в района между с.Портитовци и Бели брег .
<i>Горски пожар (пожар извън урбанизирана територия)</i>	<p>Най - честите причини са следните:</p> <p>- Изхвърляне на неизгасени клечки кибрит и фасове. Попаднали в узрелите жита, сухите растения и сламата, те лесно могат да ги запалят.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Небрежно боравене с огън от работници, пастири, излетници, туристи. - Техническа неизправност на машините и превозни средства, работещи в гората. - Детска игра с огън. - Самозапалване на вещества и материали. - Природни явления(мълнии).Късо съединение и аварии на електрически далекопроводи, които минават над и в близост до горите.Неконтролирано запалване на битови отпадъци или обширни части суха тревна растителност в близост до горски масиви. - Умисъл
<i>Свлачище</i>	<p>Сериозни процеси по ерозия и абразия на почвите и скалите не се наблюдават.</p> <p>Нарушени територии са участъците в експлоатация или с приключила такава от концесиите за добив на инертни материали – пясък, чакъл и трошляк, в землищата на с.Ерден, гр.Бойчиновци, с.Охрид и с.Палилула. Нарушените територии в следствие на човешка дейност подлежат на рекултивация</p>
<i>Градушка</i>	<p>Градушка пада обикновено при силни бури, през топлото време на годината на тясна ивица, с ширина от няколко километра. Дебелината на падналата градушка е обичайно няколко cm, и продължителността от няколко минути до половин час, но най-често 5 – 10 минути. За 1 минута падат между 500 – 1000 градоносни зърна, с плътност 0,5 – 0,9 g/cm² и скорост на падане – десетки m/s. Градушката се образува само от един вид облаци, купесто-дъждовни, обикновено във фронта на буреносната облачна система. Често те имат характерен зелен оттенък. Градоносните зърна се образуват когато капчици свръхохладена вода влязат в контакт с ядра, около които кондензират, каквито са например прашинките. Наслояванията около тези ядра се обясняват с неколкостранно издигане и спускане на замръзналите в горната част на кълбесто-дъждовен облак капки или зърна суграшица. Скоростта на тези вертикални движения в облака достига до 25 m/s. Когато водните капки и ледените кристали в облака достигат критична маса, пада градушка с пороен характер, придружена от силни ветрове и гръмотевични бури.</p>
<i>Пожар в урбанизирана територия</i>	<p>Характеризират се с висока температура и обилно димоотделяне, поради високо горимо натоварване и използваните изкуствени материали. В зависимост от степента на застрояване на територията и в съчетание с природни фактори (суша или силен вятър) и неблагоприятните фактори на пожара е възможно огъня да обхване голям брой сгради и да предизвика значителни материални щети и човешки жертви. Възможно е да се наложи мащабна евакуация и много жители да останат продължителен период без дом.</p>

	<p>При пожар в жилищна сграда или сграда с места за настаняване, важен фактор е и по кое време на денонощието възниква пожара, като при пожар в малките часове на денонощието рискът от човешки жертви е значителен- хотели, болнични заведения, жилищни сгради и други.</p> <p>При пожар в сграда или помещение с голям брой посетители са възможни човешки жертви поради възникване на паника, което да затрудни евакуацията- дискотеки, ресторанти, спортни зали, молитвени храмове, училища, детски градини, театри, музеи, читалища и други.</p> <p>При пожари в производствени сгради и помещения или инсталации с използване на горими течности и/или горими газове съществува опасност от възникване на скоростно горене или взрив, вследствие на което да има човешки жертви.</p> <p>При всички видове пожари основния опасен фактор е димът.</p>
Земетресение	<p>в резултат на сеизмичното въздействие, възниква следната обстановка:</p> <p>част от сградния фронт ще получи пукнатини откъсване на късове мазилка, панелни сгради и постройки с носещи стоманобетонни конструкции може да получат пукнатини в стените, комините, а също да се стигне и до срутване на част от тях. На сериозно се предполага ще пострадат постройките в ромските квартали, на село Владимирово, Лехчево, Мадан и др.</p>

5. За целите на оценката на риска са дефинирани четири области на вредните последствия:

а) социални последствия - последствия за хората и прекъсване на нормалната социална функция – потенциалният брой на загиналите, на сериозно пострадалите или болелите, както и броят на непосредствено засегнатите хора – евакуирани/преместени и временно настанени лица;

б) последствия за инфраструктурата - поражения на сгради, съоръжения, прекъсване на доставките на основни стоки/услуги;

в) икономически загуби - общите загуби в лева за всички категории, включително разходите за лечение, разходите за незабавни или дългосрочни мерки за възстановяване, разходите от прекъсване на икономическата дейност, косвени социални разходи и други преки и косвени разходи;

г) последствия за околната среда - въздействие върху географията на района с последствия за околната среда, релефа, природните ресурси - разходите за възстановяване на околната среда или щетите върху околната среда.

6. За представяне на качествената оценка на идентифицираните рискове е използвана матрица на риска, определена от два фактора: вероятност и последствия, като са дефинирани четири нива на риск – Ниско, Умерено, Високо и Екстремно. (Таблица №2)

Таблица № 2 Матрица на риска

	ПОСЛЕД СТВИЯ:	Незначите лни	Малки	Умерени	Големи	Катастрофа лни
ВЕРОЯТНОСТ:	НИВО	1	2	3	4	5
А-Много вероятно	1	Умерено	Умерено	Високо	Екстремно	Екстремно
В-Вероятно	2	Ниско	Умерено	Високо	Високо	Екстремно
С-Възможно	3	Ниско	Умерено	Умерено	Високо	Високо
Д-Малко вероятно	4	Ниско	Ниско	Умерено	Умерено	Умерено
Е-Много рядко	5	Ниско	Ниско	Ниско	Умерено	Умерено

7. За приоритизирането на рисковете е използван предложеният модел в „Указания за разработването и готовността за изпълнението на плановете за защита при бедствия“, който е базиран върху следните критерии:

- Сериозност – относителните вредни последици върху хората и/или щетите в лева;
- Управляемост – относителната способност за намаляване на риска (чрез средства за управление на риска);
- Нарастване – степента на нарастване на риска – чрез увеличаване на вероятността да настъпи екстремно събитие, чрез увеличаване излагането (на хора, сгради, съоръжения и околната среда) на опасността или комбинация от двете.

8. Качествената оценка и приоритизираните рискове от бедствия на територията на Община Бойчиновци са представени в Таблица № 3.

Таблица № 3. Качествена оценка и приоритизиране на рисковете от бедствия на територията на Община Бойчиновци

№ по ред	Идентифициране на опасностите	Анализиране на риска			Преценяване на риска											Общ сбор (приоритет)
		Вероятност	Последствия	Ниво на риск	Сериозност					Управляемост					Нарастване	
					Социални	Последств	Икономи	Последств	Резултат	Превенци	Готовнос	Реагиране	Възстано	Средно аритмет		
1	Ядрена или радиационна авария	Малко вероятно	Катастрофални	Умерено	5	5	5	5	10,00	4	4	3	4	3,75	1	14,75
2	Земетресение	Възможно	Малки	Умерено	2	2	2	2	4,00	5	5	5	5	5,00	3	12,00
3	Горски пожар (пожар извън урбанизирана територия)	Много вероятно	Умерени	Високо	1	1	3	3	3,00	3	3	3	5	3,50	5	11,50
4	Снегонавяване	Вероятно	Малки	Умерено	1	2	1	1	2,50	4	4	3	4	3,75	3	9,25
5	Наводнение-речно	Вероятно	Умерени	Високо	2	3	2	2	4,50	2	2	3	5	3,00	1	8,50
6	Пожар в урбанизирана територия	Възможно	Умерени	Умерено	2	3	2	1	4,30	2	3	3	3	2,75	1	8,05
7	Свлачище	Възможно	Незначителни	Ниско	1	1	1	1	2,00	4	4	4	4	4,00	1	7,00
8	Градушка	Много вероятно	Малки	Умерено	1	2	1	1	2,50	3	2	2	4	2,75	1	6,25

4.2 Приоритизиране на рисковете и идентифициране на потенциални мерки за въздействие.

Данни за приоритизиране на рисковете са представени в Таблица-шаблон за оценка на риска.

Оценените с *Екстремно* ниво на риск - са класифицираните основни или критични рискове, на които трябва да се обърне специално внимание и да се предприемат мерки за тях с висок приоритет. Това означава, че трябва да се планират и изпълнят приоритетно мерки за намаляване или отстраняване на тези рискове, както и включването им в ПЗБ – разработване на планове за реагиране при конкретни специфични опасности, планиране и провеждане на учения и тренировки за тези опасности, въвеждане на наблюдение за нивото на риск през определен интервал от време.

Оценените с *Високо* ниво на риск - са класифицираните значими рискове, с достатъчно голям потенциал на вредните последствия, за което трябва да се предприемат приоритетно мерки за тях. Това означава, че трябва да се планират и изпълнят мерки за намаляване или отстраняване на тези рискове, както и включването им в ПЗБ, планиране и провеждане на учения и тренировки, въвеждане на наблюдение за нивото на риск през определен интервал от време.

Оценените с *Умерено* ниво на риск - са класифицираните по-малко значими рискове. Това означава, че тези рискове трябва да бъдат наблюдавани за да се гарантира, че за същите са предприети подходящи мерки и са взети предвид при планирането и разработването на ПЗБ.

Оценените с *Ниско* ниво на риск - справянето с тези рискове може да бъде предмет на планирането на отделните компетентни органи или на ПЗБ и същите следва да се наблюдават, в случай че при последваща оценка на риска може да има промяна и те да попаднат в по-високо ниво на риск.

РАЗДЕЛ III. ПРЕВЕНЦИЯ

Разделът представя процесът, мерките и дейностите за превенция, с цел намаляване на риска от бедствия на база рисковете определени в раздел ПРОФИЛА НА РИСКА.

Целта на раздела е да представи рамката, насоките на Съвета за намаляване на риска от бедствия, структурите, ролите, отговорностите и процесите, които могат да бъдат приложени за въздействие върху рисковете и постигане на дългосрочно намаляване на риска от бедствия.

За изпълнение на целите на Националната програма за намаляване на риска от бедствия и във връзка с намаляване на рисковете, определени в Областния план за защита при бедствия се разработва Областна програма за намаляване на риска от бедствия с разписани оперативни цели и дейности за реализиране на оперативните цели. Проектът на Областна програма за намаляване на риска от бедствия се публикува за обществено обсъждане на интернет страницата на Областна администрация Монтана за срок от един месец. В едномесечен срок след изтичане на общественото обсъждане, Областния управител внася Областната програма за намаляване на риска от бедствия в Съвета за намаляване на риска от бедствия към Министерски съвет, за приемане.

За изпълнение на Областната програма за намаляване на риска от бедствия се приема годишен план. Финансирането на дейностите се осъществява в рамките на одобрения бюджет на съответния компетентен орган и от други източници на финансиране.

Областният управител ежегодно до месец май внася в Съвета за намаляване на риска от бедствия към Министерски съвет доклад за приоритетните дейности за намаляване на риска от от бедствия, за които е необходимо финансиране през следващата календарна година.

1. Принципи и критерии за намаляване на риска от бедствия в рамките на СНРБ чрез превенция:

1.1 Публичност на информацията за рисковете от бедствия и за дейностите на органите на изпълнителната власт по защитата при бедствия.

1.2 Приоритет на превантивните мерки при осигуряване защитата при бедствия.

1.3 Право на защита на всяко лице.

1.4 Равнопоставеност.

1.5 Обществена отговорност на всички управленски равнища при управлението на риска.

1.6 Сътрудничество за подобряване и съгласуване на действията и резултатите при управлението на риска между компетентните органи, включително и на международно ниво.

1.7 Приемственост при разработването на документи за намаляване на риска от бедствия- политики, планове, програми и други.

2. Основни функции и задачи на отделните институции по управление на намаляването на риска от бедствия:

2.1. Областен управител:

- Координира и контролира разработването и изпълнението на Областна програма за намаляване на риска от бедствия.

- Координира и контролира разработването и изпълнението на Областен план за защита при бедствия.

- Организира и отговаря за обучението на областната администрация за начините на поведение и действие при въвеждане на Областния план за защита при бедствия.

- Организира и контролира изпълнението на превантивни мерки за недопускането или намаляването на последиците от бедствия.

- Създава организация за ранно предупреждение за бедствия.

2.2. Областен съвет за намаляване на риска от бедствия:

- Разработва и координира изпълнението на областната програма за намаляване на риска от бедствия.

- Координира дейностите по изпълнение на общинските програми за намаляване на риска от бедствия.

- Разработва, преразглежда и актуализира Областния план за защита при бедствия.

- Съгласува общинските програми за намаляване на риска от бедствия.

- Съгласува общинските планове за защита при бедствия.

- Прави преглед и изготвя годишен доклад за състоянието на защитата при бедствия на територията на областта.

2.3. Кмет на община:

- Координира и контролира разработването и изпълнението на Общинска програма за намаляване на риска от бедствия.

- Координира и контролира разработването и изпълнението на Общинския план за защита при бедствия.

- Планира в проекта на общински бюджет финансови средства за защитата при бедствия.

- Организира, координира и провежда превантивни мерки за недопускането или намаляването на последиците от бедствия.

- Създава организация за ранно предупреждение за бедствия.

- Организира и отговаря за обучението на общинската администрация и населението, за начините на поведение и действия при бедствия и изпълнение на необходимите защитни мерки.

- Предоставя данни за изготвяне на Областна програма за намаляване на риска от бедствия и Областния план за защита при бедствия.

2.4. Общински съвет за намаляване на риска от бедствия:

- Разработва и координира дейностите по изпълнение на общинската програма за намаляване на риска от бедствия.

- Разработва, преразглежда и актуализира Общинския план за защита при бедствия.

- Прави преглед и изготвя годишен доклад за състоянието на защитата при бедствия на територията на общината.

2.5. Министерство на вътрешните работи чрез ГДПБЗН-МВР и РДПБЗН Монтана:

- Информирание на обществеността, включително чрез редакционно-издателска дейност, относно опасностите и риска от пожари, бедствия и извънредни ситуации;

- Подпомагане на обучението и практическата подготовка на централните и териториалните органи на изпълнителната власт, силите за реагиране и населението;

- Подпомагане на обучението по защита при бедствия в системата на предучилищното и училищното образование и в системата на висшето образование;

- Подпомагане на съветите за намаляване на риска от бедствия по чл. 62, ал. 3, чл. 64а, ал. 1 и чл. 65а, ал. 1 от Закона за защита при бедствия при изпълнение на функциите им;

- Подпомагане планирането на защитата при бедствия.

- Оказване методическа и експертна помощ на териториалните органи на изпълнителната власт по отношение на защитата при бедствия, включваща: подпомагане на шабовете по чл. 62а, ал. 2, чл. 64, ал. 1, т. 10 и чл. 65, ал. 1, т. 7 от Закона за защита при бедствия при изпълнение на функциите им; подпомагане разработването на програми и проекти за намаляване на риска от бедствия.

- Съхраняване и публикуване на Картите на опасностите и картите на рисковете от бедствия.

- Изграждане и поддържане на Националната система за ранно предупреждение и оповестяване при бедствия.

- Осигуряване на таблетки за йодна профилактика на населението

2.6. Министерство на околната среда и водите чрез Изпълнителна агенция по околна среда и води, РИОСВ Монтана и Басейнова дирекция Дунавски район:

- Изготвяне на Оценка на въздействието върху околната среда /ОВОС/, Изготвяне Екологична оценка /ЕО/, Изготвяне на Комплексни разрешителни.

- Управление на рисковете от химикали при тяхното производство, употреба, съхранение, пускане на пазара, внос и износ в самостоятелен вид, в смеси и в изделия;

- Прилагане на мерки за намаляването на вероятността и последствията от големи аварии при работа с определени опасни вещества.

- Изготвяне на Планове за управление на речните басейни със съответните програми от мерки.

- Изготвяне на Планове за управление на риска от наводнения със съответните оценка на риска, райони със значителен потенциален риск от наводнения, карти на заплахата от наводнения и програми от мерки.

- Анализ и оценка на риска от наводнения

- Определяне на обемите на комплексните и значими язовири.

- Мониторинг на количеството и качеството на повърхностните води, качеството на подземните води, качеството на почвите и качеството на въздуха.

- Поддържане на регистри за: Отпадъците, Защитените територии и Защитените зони, Вековни дървета.

2.7. Министерство на Здравеопазването чрез Регионална здравна инспекция Монтана:

- Осъществява държавната здравна политика на територията на областта.

- Извършва прогнозиране, оценка и анализ на епидемиологичната обстановка, разработване и прилагане на програми от мерки, съобразно данните.

- Планира, организира и контролира дейностите по медицинското осигуряване на населението при бедствия.

- Химични, физични и санитарно-микробиологични изследвания на питейни води, води от открити водни площи и басейни, храни, атмосферен въздух, токсични вещества и прах във въздуха и други.

2.8. Министерство на Регионалното развитие и благоустройство, чрез Областно пътно управление Монтана, Териториално звено „ГРАО“ Монтана, РДНСК Регионален отдел НСК Монтана, Агенция по геодезия, картография и кадастър:

- Анализ и оценка на сеизмичния и геоложкия риск и прилагане на превантивни мерки за отстраняване или ограничаване въздействието на рисковите фактори
 - Създава и контролира прилагането на мерки при устройственото планиране на територията, инвестиционното проектиране, изграждането и експлоатацията на строежите за намаляване на риска от бедствия;
 - Поддържа и актуализира данните в ГИС по отношение на геоложкия и сеизмичния риск.
 - Организира поддържането и експлоатацията на републиканската пътна мрежа.
 - Поддържа регионална база данни „Население“.
 - Поддържане на държавния геодезически, картографски и кадастрален фонд.

2.9. Министерство на Образованието и науката чрез Регионално управление на образованието Монтана:

- Разработване на програми и планове за обучение при бедствия със съответните теоретични и практически форми.
- Дейности по организиране и провеждане на ученически състезания на регионално и национално ниво.
- Координация и взаимодействие между институциите в системата на образованието и териториалните органи на изпълнителната власт.

2.10. Министерство на Земеделието, храните и горите чрез Областна дирекция „Земеделие“ Монтана, Напоителни системи клон Мизия, Регионална дирекция па горите Берковица, Областна дирекция по безопасност на храните Монтана, Регионална дирекция за борба с градушките Монтана:

- Изготвя програма за управление на рисковете в отрасъла
- Изготвя Национална стратегия за развитие на горския сектор и съответните планове за управление.
- Извършва анализ, оценка и картографиране на риска от горски пожари.
- Прогнозиране, оценка и анализ на епизоотичната обстановка, разработване и прилагане на програми от мерки, съобразно данните.
- Наблюдение на градоопасни облаци и въздействие с противорадови ракети.
- Предоставяне на метеорологична радарна информация в реално време на МВР и МО.
- Лабораторни изследвания и анализи на храни, фуражи, препарати за растителна защита и други, прилагане на националните стандарти и сътрудничество с браншови организации.
- Прилагане на програми и мерки за осигуряване на проводимостта на речни корита в коригирани участъци и поддържане на безопасно състояние на системите и съоръженията за напояване. Поддържане и възстановяване на защитни диги на територията на областта.

2.11. Държавна Агенция за метрологичен и технически надзор чрез ГД Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях, Регионален отдел „Инспекция за държавен технически надзор” –“ гр.Враца:

- Превенция на риска при експлоатация на язовирните стени и съоръженията към тях.

2.12. Областен съвет на Български Червен Кръст Монтана:

- Участва в обучението на централните и териториалните органи на изпълнителната власт, доброволните формирования и населението.

2.13. Министерство на труда и социалната политика, чрез Агенция за социално подпомагане и Регионална Дирекция социално подпомагане Монтана:

- Координира и контролира дейностите по развитие на социалните услуги.
- Поддържане на регистър на лицата, които предоставят социални услуги и тяхната подготовка за бедствия.

2.14. Доставчици на основни услуги на населението- Електроенергия, Телекомуникации, Водоснабдяване:

- Прилагат превантивни мерки за поддържане на съоръженията в изправност.

2.15. Юридически лица и еднолични търговци, собственици и ползватели, осъществяващи дейност в обекти, която представлява опасност от възникване на бедствие:

- Изготвят аварийен план
- Планират мерки за защита на персонала, средства и ресурси за защита на персонала и ограничаване и ликвидиране последиците от бедствия.
- Провеждат обучение на работещите за защита при бедствия.
- Изграждат и поддържат локални системи за оповестяване за осигуряване ранно предупреждение на персонала, компетентните органи и населението.

3. Отчет на резултатите от извършените дейности по превенция:

Резултатите от дейностите по превенцията и изпълнението на заложените мерки се отчитат както следва:

3.1. Чрез отчети на регионалните структури на министерствата и ведомства в чиято компетентност са заложените мерки и в чиито бюджет са финансирани.

3.2. Периодично през годината в насрочени заседания по актуална тематика на Областния съвет за намаляване на риска от бедствия. На заседанията може да се извършват и корекции в планираните мерки съобразно промяна в обстоятелствата и данните, използвани при планираните мероприятия. Отчетите или промените се докладват писмено от съответната регионална структура на министерство или ведомство като при необходимост от промяна в мероприятията се посочват и съответните мотиви. Писмени доклади и предложения се внасят в Областна администрация Монтана до секретаря на Областния съвет за намаляване на риска от бедствия, който от своя страна информира членовете на Областния съвет за намаляване на риска от бедствия за внесените документи и в едномесечен срок насрочва заседание на съвета, за приемане или отхвърляне на предложените промени, след което се публикуват за обществено обсъждане и приемане от Националния съвет за защита при бедствия при спазване на процедурата на чл.6г от Закона за защита при бедствия.

3.3. Годишен преглед и доклад за състоянието на защитата при бедствия:

- От съответния общински съвет за намаляване на риска от бедствия до Областния съвет за намаляване на риска от бедствия, за състоянието на защитата при бедствия на територията на общината.

- От Областния съвет за намаляване на риска от бедствия до Съвета за намаляване на риска от бедствия към Министерски съвет, за състоянието на защитата при бедствия на територията на област Монтана.

4. Описания на политики, мерки, методи и/или средства и дейности за постигане на резултати за намаляване на риска от бедствия чрез превенция:

Въпроси, касаещи дейностите по превенция	Връзка с Националната стратегия за намаляване на риска от бедствия	Мерки за превенция	Методи и способности за изпълнение на мерките	Средства и действия
--	--	--------------------	---	---------------------

I. Намаляване на риска от ЗЕМЕТРЕСЕНИЯ

Дългосрочно намаляване уязвимостта и подобряване на сеизмичната устойчивост на сгради и съоръжения	Инвестиране в намаляване на риска от бедствия	1. Изпълнение на антисеизмични мероприятия при рехабилитацията на сгради	Национална Програма за енергийна ефективност на многофамилни сгради Инвестиционни програми Обследвания на сгради	Министерства и ведомства Общини Собственици на сградите РДНСК
Повишаване осведомеността на населението	Постигане на устойчивост на обществото при бедствия;	1. Провеждане на тренировки за действие при земетресения в училища и на работните места. 2. Изготвяне и публикуване на информационни материали 3. Провеждане на обучителни семинари и лекции	Учебни програми Планове за защита при бедствия на пребиваващите в обекти по чл.36 от ЗЗБ Мероприятия на общински администрации	МОН и РУО Монтана Директори на училища и детски градини Общински администрации Пенсионерски организации Ръководители на обекти по чл.36 от ЗЗБ
Подобряване състоянието и проводимостта на речни корита	Постигане на устойчивост на обществото при бедствия; Инвестиране в намаляване на риска от бедствия	1. Осигуряване на проводимост на речните корита и деретата в регулацията на населените места 2. Осигуряване на проводимост на речните корита и деретата извън регулацията на населените места	1. Програма от мерки на ПУРН 2. Областна програма за намаляване на риска от бедствия 3. Общински програми за намаляване на риска от бедствия 4. Протоколи от комисии за оглед на речни корита по реда на Закона за водите	Областна администрация Общински администрации РДГ за участъци в горски фонд
Подобряване на	Инвестиране в намаляване на	1. Възстановяване и ремонт на диги	1. Програма от мерки на ПУРН	МЗХ чрез ОД „Земеделие” и

техническото състояние на речни корита в коригирани участъци	риска от бедствия; Постигане на устойчивост на обществото при бедствия;	2. Отваряне на кюнета и почистване от наноси 3. Осигуряване на проводимост чрез почистване на растителност	2. Секторни планове и програми	„Напоителни системи” ЕАД чрез клон Мизия
Осигуряване на скатове за задържане оттока на повърхностните води	Инвестиране в намаляване на риска от бедствия;	Залесяване на голи площи във водосборите на реките	1.Програма от мерки на ПУРН 2.Областна програма за намаляване на риска от бедствия 3.Общински програми за намаляване на риска от бедствия	Собственици на голи площи
Обучение на населението	Постигане на устойчивост на обществото при бедствия;	Насърчаване на обучението в системата на предучилищното и училищното образование за реакция при наводнения	Проект „Центрове за повишаване готовността на населението за реакция при наводнения” с краен срок на проекта – месец март 2021 г	Консорциум „Дикон-БЧК” РДПБЗН Монтана РУО Монтана Директори на училища
Контрол по изпълнението на мероприятията	Изграждане на капацитет за управление на риска от бедствия на всички административни нива на управление	Изготвяне, преразглеждане и актуализиране на планове за защита при бедствия, както и разработване и актуализиране на съответните програми за намаляване на риска от бедствия на областно и общинско ниво	Периодичен анализ и оценка на риска от наводнения и изпълнението на планове и програмите за намаляване на риска от наводнения	Заседания на областните и общински съвети за намаляване на риска от бедствия. Годишен доклад за състоянието на защитата при бедствия на общинско и областно ниво
Ранно предупреждение и оповестяване на населението	Инвестиране в намаляване на риска от бедствия	Изграждане на Локални системи за оповестяване на язовирите, които застрашават населени места	Предписания от мероприятията от ГДНЯС към ДАМТН, от техническите прегледи на язовирите или от КОТЕСЯС	Собственици на язовири Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовирите“
Подобряване	Инвестиране в	1. Осигуряване на	Предписания	Собственици на

състоянието на язовирите и прилежащите им съоръжения	намаляване на риска от бедствия	проводимост на речните корита в 500 метровата зона след язовирните стени 2. Извършване на ремонтни дейности на язовирни стени и съоръжения към тях	мероприятия от ГДНЯС към ДАМТН, от техническите прегледи на язовирите или от КОТЕСЯС	язовири РДГ Берковица за почистване при горски фонд Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовирите“
Безопасни обеми в язовирите	Разбиране на риска от бедствия; Засилване на институционалното управление на риска от бедствия;	Поддържане на свободен обем в язовирите за поемане на оттока на повърхностните води през сезоните на пълноводие	Спазване на определените МОСВ обеми Спазване на предписанията ГДНЯС	Собственици на язовири Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовирите“
Осигуряване на оттока на повърхностни води в урбанизиран и територии и земеделски земи	Инвестиране в намаляване на риска от бедствия	Почистване на отводнителни канали и повишаване на капацитета на канализационните системи	Програми на ВиК сектор Ремонти дейности на канализационни системи	В и К дружества Общини МЗХГ чрез ОД Земеделие
Ранно откриване и ограничаване на разпространението на горски пожари	Инвестиране в намаляване на риска от бедствия	Реализиране на мероприятия по защита на горите от пожари и подобряване на горската инфраструктура, включително и съоръжения за ранно откриване на пожари в трудно достъпни места	Изпълнението на проекти, чрез финансиране от Европейските структурни фондове	ТП ДГС/ДЛС УОСГ Кметове на общини ОД „Земеделие“ Собственици на гори
Повишаване осведомеността на населението	Разбиране на риска от бедствия;	Изготвяне на информационни материали Предоставяне на информация до населението през пожароопасния сезон и при усложнена обстановка, за спазване на правилата за пожарна безопасност	Поставяне на нагледни материали и табели в близост до горски масиви и на обществени места в селищата	ТП ДГС/ДЛС УОСГ Кметове на общини РДПБЗН Регионални медии Неправителствени организации

Ограничаване на разпространението на горски пожари	Инвестиране в намаляване на риска от бедствия	Почистване на минерализованите ивици и противопожарните просеки, както и направата на нови	Съобразно програмите ДГС/ДЛС	на ТП ДГС/ДЛС УОСГ Кметове на общини Собственици на гори
Ограничаване на снегонавяванията на пътищата	Инвестиране в намаляване на риска от бедствия	Изграждане на постоянни снегозадържащи/снегозащитни съоръжения или насаждения на местата или зоните с постоянни снегонавявания	Съобразно програмите на ОПУ и общините	ОПУ Монтана Кметове на общини
Повишаване осведомеността на населението	Разбиране на риска от бедствия;	Предоставяне на информация до населението за предстояща или възникнала усложнена зимна обстановка	Излъчвания по средства за масово осведомяване	Кметове на общини Регионални медии Неправителствени организации
Защита на горски територии и населени места от пожари; Осигуряване на нормалното функциониране на обществото през зимния сезон;	Постигане на устойчивост на обществото при бедствия; Разбиране на риска от бедствия; Инвестиране в намаляване на риска от бедствия	Изпълнение на мероприятия, за намаляване на риска от пожари и снегонавявания	Областна програма за намаляване на риска от бедствия – част от бедствия и снегонавявания	Кметове на общини, ОПУ Монтана ТП ДГС/ДЛС УОСГ ОД”Земеделие” Регионални медии Неправителствени организации В и К дружества ЕВН МЕПР Мобилни оператори Газоснабдителни дружества ОС на БЧК РДПБЗН ЦСМП
Превенция и противодействие на свлачищните процеси	Инвестиране в намаляване на риска от бедствия	Изпълнение на мероприятия по укрепване на свлачища	Изпълнението на проекти, чрез финансиране от Европейските структурни фондове	Община-Бойчиновци
Повишаване осведомеността на населението	Разбиране на риска от бедствия; Постигане на устойчивост на	1. Провеждане на тренировки за действие при ядрена и/или промишлена авария в училища и на работните места.	Учебни програми Планове за защита при бедствия на пребиваващите в обекти по чл.36 от	МОН и РУО Монтана Директори на училища и детски градини

	обществото при бедствия;	2. Изготвяне и публикуване на информационни материали	ЗЗБ Мероприятия на общински администрации	Общински администрации Пенсионерски организации Ръководители на обекти по чл.36 от ЗЗБ
Мониторинг и поддръжане на хвостохранилища	Инвестиране в намаляване на риска от бедствия	Изпълнение на мероприятия по рекултивация и мониторинг на хвостохранилища	Проекти за предотвратяване на потенциални екологични опасности	Еко Атрацит ЕАД собственици на хвостохранилища
		Епидемии и епизоотии????		

РАЗДЕЛ IV. ГОТОВНОСТ

„Готовност“ са знанията и способностите на държавни структури, организации, общности и хора, които спомагат за предвиждането, реагирането и ликвидирането на последствията от вероятни, неизбежни, случващи се или случили се бедствия, постигнати в резултат на предварително предприети действия.

Разделът представя текущите нива на организационна готовност на частите на Единната спасителна система и готовността на населението за справяне с бедствия, включващо планиране, обучение и тренировки. Представяне на капацитета и възможностите за реагиране и възстановяване при бедствия.

Основните съставни части на Единната спасителна система на територията на областта са: Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ Монтана, Областна дирекция на МВР Монтана, Център за спешна медицинска помощ Монтана и Областен съвет на Български Червен кръст Монтана.

Основните съставни части на ЕСС осигуряват непрекъснатата готовност за приемане на съобщения при възникване на бедствия, тяхната оценка и незабавни действия.

Другите съставни части на Единната спасителна система включва структурите на министерства и ведомства, общини, търговски дружества и еднолични търговци, лечебни и здравни заведения, юридически лица с нестопанска цел, доброволни формирования и въоръжените сили.

Другите съставни части на ЕСС предоставят помощ при поискване, съгласно плановете за защита при бедствия.

Въоръжените сили предоставят помощ при провеждане на спасителни и неотложни аварийно -възстановителни работи с разрешение на Министъра на отбраната въз основа на искане от съответния държавен орган, съгласно плановете за защита при бедствия.

Със заповед на Областния управител е създаден Областен щаб за изпълнение на Областния план за защита при бедствия и взаимодействие с Националния и Общински щабове.

На територията на общините със заповед на съответния кмет на община има създаден Общински щаб за изпълнение на Общинския план за защита при бедствия и взаимодействие с Областния и Национален щабове.

Подготовката на съставните части на Единната спасителна система се извършва чрез провеждането на тренировки и учения. Те се провеждат по заповед на Министъра на вътрешните работи, Областния управител или кмета на съответната община.

В зависимост от мащаба на бедствието и/или при комбинация от активни рискове е възможно наличния ресурс на Единната спасителна система за територията на областта да е недостатъчен. При такава ситуация се търси съдействие и координация от Националния щаб за защита при бедствия и пренасочване на ресурси съобразно обстановката на територията на страната.

1. Текущо ниво на готовност на частите на Единната спасителна система и населението:

1.1 Основни съставни части на Единната спасителна система:

1.1.1 Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ Монтана:

1.1.2 Център за спешна медицинска помощ Монтана

1.1.3 Областен съвет на Български Червен кръст Монтана: Поддържа екипи от доброволци съобразно разчетите на БЧК. Поддържа резерв от имущество за незабавно подпомагане на бедстващи.

1.2 Други съставни части на Единната спасителна система:

1.2.1 Областна администрация Монтана: Разполага с експертен капацитет за реакция при бедствия.

Областният управител координира и контролира подготовката за бедствия на територията на областта и изпълнява функциите си за готовност, съгласно Закона за защита при бедствия..

1.2.2 Общински администрации на общините: Берковица, Бойчиновци, Брусарци, Вълчедръм, Вършец, Георги Дамяново, Лом, Медковец, Чипровци и Якомово: Разполагат с експертен капацитет за реакция при бедствия.

Кметовете на общини изпълняват функциите си за готовност съобразно регламентираното в Закона за защита при бедствия.

1.2.3 Регионална здравна инспекция Монтана, лечебни и здравни заведения на територията на областта: Поддържат в готовност екипи, консумативи и ресурси за реакция при бедствия. Разполагат с експертен капацитет съобразно функциите на структурата.

1.2.4 Областна дирекция по безопасност на храните Монтана: Разполагат с експертен капацитет за реакция съобразно компетентността на структурата.

1.2.5 Регионална инспекция по околна среда и водите Монтана: Разполагат с експертен капацитет и **екипи за действия** съобразно функциите на структурата.

1.2.6 Регионално управление на образованието Монтана: Координира дейности с учебните заведения по готовността им за бедствия.

1.2.7 Басейнова дирекция „Дунавски район“ Плевен: Разполагат с експертен капацитет съобразно функциите на структурата.

1.2.8 Регионална дирекция „Социално подпомагане“ Монтана: Поддържа ресурс съобразно разчетите и функциите на структурата.

1.2.9 Областна дирекция „Земеделие“ Монтана: Разполагат с експертен капацитет съобразно функциите на структурата.

1.2.10 Регионална дирекция по горите Берковица: Разполагат с екипи и техника за намеса при необходимост и поискване.

1.2.11 Областно пътно управление Монтана: Разполагат с техника и ресурс чрез договорите с пътноподдържащите фирми.

1.2.12 Напоителни системи клон Мизия: Разполагат с техника и ресурс за изпълнение на дейности, съобразно дейността на предприятието.

1.2.13 Военно окръжие Монтана: Координира дейности със структури на Българската армия за намеса при необходимост.

1.2.14 ЕРМ- Запад: Разполагат с аварийни екипи и техника за отстраняване на повреди по инфраструктурата им.

1.2.16 Регионален отдел „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“ Враца: Разполагат с експертен капацитет съобразно функциите на структурата.

1.2.17 Юридически лица и еднолични търговци, включени в плановете за защита при бедствия на общините и/или областния план за защита при бедствия: Разполагат с техника за използване при поискване.

1.2.18 Доброволни формирования, създадени по реда на Закона за защита при бедствия на територията на областта са преминали обучение и са оборудвани с лични предпазни средства. В община Бойчиновци няма противопожарен автомобил за доброволното формирование. Доброволните формирования са оборудвани частично с инструменти и технически средства.

1.2.19 Доставчици на основни услуги за населението, В и К дружества, Мобилни услуги, Оператори на радио мрежи, телевизионни мрежи и други средства за масово осведомяване на населението: Разполагат с аварийни екипи и техника за отстраняване на повреди по инфраструктурата им.

1.3 Готовност на населението:

В детските и учебните заведения се извършва обучение по защита при бедствия, извършват се и задължителните тренировки за изпълнение на съответния план за защита при бедствия. Готовността и информираността на населението до 18 години е на сравнително добро ниво.

Работещите в предприятия с опасни производства също са добре информирани за рисковете на територията на предприятието и необходимите действия. Извършват се обучения и тренировки по изпълнението на съответния аварийен план.

Работещите в предприятия от критичната инфраструктура, структури на министерства и ведомства и териториалните органи на изпълнителната власт са запознати на добро ниво с рисковете и реакцията при възникване на бедствие.

Най-рисковата група е на населението над 65 години. Необходимо е повишаване на осведомеността за вероятните бедствия на територията и начините за действие.

Особено рисков фактор при възникване на бедствия би могъл да е паниката и липсата на информация за развитието на бедствието, за действията на спасителните екипи и изпълнителната власт по овладяването му.

2. Мерки, методи, средства и дейности за създаване, поддържане и подобряване на готовността и връзка с целите на Националната стратегия за намаляване на риска от бедствия:

Проблеми, свързани с готовността	Връзка с Националната стратегия за намаляване на риска от бедствия	Мерки за готовност	Методи и способности за изпълнение на мерките	Средства и действия
Подобряване на взаимодействието между съставните части на ЕСС	Изграждане на капацитет за управление на риска от бедствия на всички административни нива на управление;	Провеждане на обучения, тренировки и учения на съставните части на единната спасителна система	Теоретично и практическо проиграване на План за специфична опасност	РДПБЗН ЦСМП ОДМВР ОС на БЧК Общински щабове за защита при бедствия Областен щаб за защита при бедствия Доброволни

				формирования
Повишаване на осведомеността на населението	Разбиране на риска от бедствия; Постигане на устойчивост на обществото при бедствия;	Провеждане на обучение на населението за рисковете от бедствия, начините на поведение и действие и за изпълнението на необходимите защитни мерки;	Учебни програми Планове за защита при бедствия на пребиваващите в обекти по чл.36 от ЗЗБ Мероприятия на общински администрации	МОН и РУО Монтана Директори на училища и детски градини Общински администрации Пенсионерски организации Ръководители на обекти по чл.36 от ЗЗБ
Публичност на опасностите	Разбиране на риска от бедствия; Постигане на устойчивост на обществото при бедствия;	Повишаване на информираността на населението	Публикуване на Плана за защита при бедствия на сайтовете на общините и областна администрация	Общински администрации и областна администрация
Създаване на ефективни доброволни формирования	Повишаване на готовността за ефективно реагиране при бедствия	Оборудване на доброволните формирования с техника	Стратегия за развитие на доброволните формирования	Общински администрации РДПБЗН Юридически лица
Осигуряване посещането на първоначалните нужди на населението и участниците	Повишаване на готовността за ефективно реагиране при бедствия	Поддържане на резерв от медикаменти и консумативи в болничните заведения	Съобразно разчетите на Министерството на здравеопазването	РЗИ Болнични заведения
Осигуряване посещането на първоначалните нужди на населението и участниците	Повишаване на готовността за ефективно реагиране при бедствия	Изготвяне и актуализиране на разчети за евакуация и разсредоточаване	Наредба за условията и реда за провеждане на евакуация и разсредоточаване	Общински администрации и областна администрация с участието на представители на териториалните структури на министерства и ведомства и

				юридически лица
Осигуряване на финансови резерви за реализиране на мерки за реагиране и възстановяване след бедствия	Въвеждане на политики за финансово управление на риска от бедствия	Залагане на финансови средства в общинските бюджети за аварийни нужди	Общински бюджет	Общински администрации и общински съвети
Оценка на рисковете и готовност за реакция	Разбиране на риска от бедствия	Разработване на най-тежките сценарии за бедствия в зависимост от определените рискове и преценка на необходимите сили и средства за справяне с тях;	Планове за специфични опасности	Областен и общински съвети за намаляване на риска от бедствия Основни съставни части на ЕСС

РАЗДЕЛ V. РЕАГИРАНЕ

„Реагиране“ са действията, които са предприети непосредствено преди, по време на или незабавно след бедствието с цел спасяване на човешки живот, намаляване въздействията върху здравето, осигуряването на обществената безопасност и на основните потребности на засегнатите хора.

В раздел „Реагиране“ са представени оперативните мерки, структурите на ЕСС, процесите и отговорностите при възникване на бедствие.

Целта на раздела е да регламентира принципите за реагиране, приоритетите, системите, организационната рамка, функциите и задачите на съставните части на ЕСС (структурите и организациите на областно ниво, партньорски организации), които ще бъдат задействани, развърнати и координирани по време на бедствие.

1. Принципи за реагиране:

- Право на защита на всяко лице.
- Предимство на спасяване на човешки живот пред останалите дейности по защитата.
- Публичност на информацията за рисковете от бедствия и за дейностите на органите на изпълнителната власт по защитата при бедствия.
- Отговорност за изпълнението на мерките за защита.
- Поетапно предоставяне на сили и ресурси за защита.

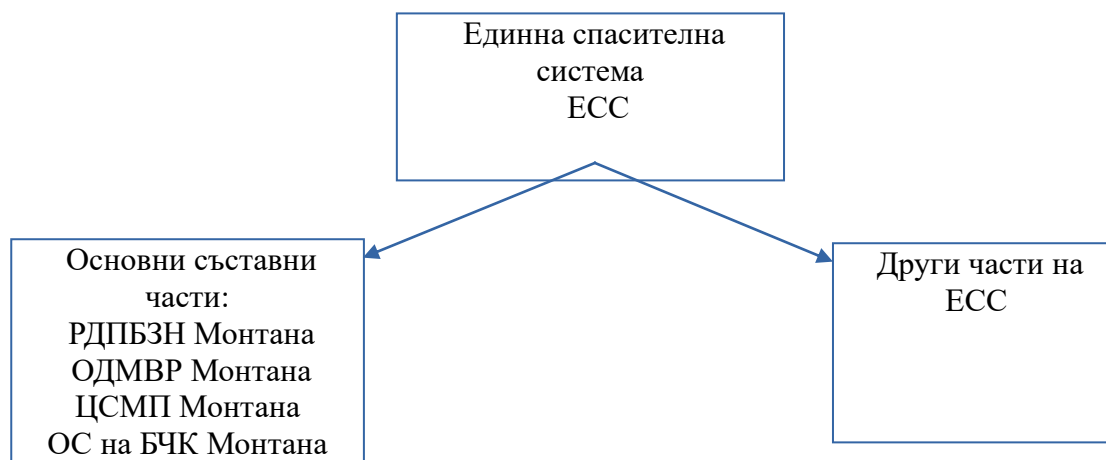
2. Организация за реагиране на силите на Единната спасителна система:

Дейностите по защита на населението в случай на опасност или възникване на бедствия са:

- Предупреждение
- Изпълнение на неотложни мерки за намаляване на въздействието
- Оповестяване
- Спасителни операции
- Оказване на медицинска помощ при спешни състояния
- Оказване на първа психологична помощ на пострадалите и спасителните екипи

- Овладяване и ликвидиране на екологични инциденти
- Защита срещу взривни вещества и боеприпаси
- Операции по издирване и спасяване
- Радиационна, химическа и биологична защита при инциденти и аварии с опасни вещества и материали и срещу ядрени, химически и биологични оръжия
- Ограничаване и ликвидиране на пожари
- Временно извеждане, евакуация, укриване и предоставяне на индивидуални средства за защита
- Извършване на неотложни аварийно-възстановителни работи
- Ограничаване разпространението и ликвидиране на възникнали епидемични взривове, епидемии и епизоотии от заразни и паразитни болести
- Други операции, свързани със защитата

Дейностите по защита на населението се изпълняват от съставните части на Единната спасителна система.

2.1 Основни части на Единната спасителна система: Предприемат незабавни действия.

2.1.1 Регионална дирекция Пожарна безопасност и защита на населението Монтана-МВР извършва дейности, регламентирани в Закона за МВР и Закона за защита при бедствия:

- Пожарогасителна и спасителна дейност.
- Неотложни аварийно-възстановителни работи и оперативна защита при наводнения, включващи дейности за ограничаване на въздействието и подпомагане възстановяването на обекти на техническата инфраструктура при бедствия и извънредни ситуации.
- Ранното предупреждение и оповестяването при бедствия и при въздушна опасност на органите на изпълнителната власт и на населението.

- Операции по издирване и спасяване включващи разузнаване, оказване на помощ и евакуация на хора, изложени на опасност.

- Други операции, свързани със защитата.
- Химическата, биологическата и радиационната защита, включващи дейности за подпомагане ограничаването на последствията при бедствия и инциденти с опасни химични вещества и смеси, опасни биологични агенти или радиоактивни вещества и материали.

- Временно извеждане, евакуация, укриване и предоставяне на индивидуални средства за защита.

- Оказване на долекарска помощ на пострадалите и организиране транспортирането на пострадалите до лечебните заведения.

- Осъществява взаимодействието между органите на изпълнителната власт, юридическите лица и неправителствени организации при бедствия.

- Извършва координация между съставните части на Единната спасителна система.

- Организира включването на предвидените в планове за защита при бедствия съставни части на Единната спасителна система, както и на допълнителни сили и средства.

2.1.2 Областна дирекция на МВР Монтана:

- Организация и осигуряване опазването на обществения ред.
- Осигуряване режима на движение на МПС и коридори за придвижване на екипите на ЕСС.

- Други дейности, съобразно обстановката.

2.1.3 Център за спешна медицинска помощ Монтана:

- Оказване на медицинска помощ при спешни състояния.
- Оказване на първа психологическа помощ на пострадалите и на спасителните екипи.

- Транспортиране на пострадали до болнични заведения.

2.1.4 Областен съвет на Български Червен кръст Монтана:

- Въвеждане на доброволните екипи на БЧК в действия за ограничаване на последиците от бедствия, съгласно планове на областно и национално ниво.

- Подпомагане на дейността на специализираните екипи за работа при бедствия, в съответствие с квалификацията и мястото в системата за работа при бедствия на БЧК.

- Включване на специализирания отряд на Планинската спасителна служба.

- Включване на екипи за действия при наводнения.

- Оказване на първа психологическа помощ.

- Транспортиране на пострадали до болнични заведения.

2.2 Други съставни части на Единната спасителна система: Предоставят помощ при поискване. Запазват институционалната или организационна принадлежност и определените им функции или предмет на дейност.

Въоръжените сили предоставят помощ при провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи с разрешение на Министъра на отбраната въз основа на искане на съответния държавен орган.

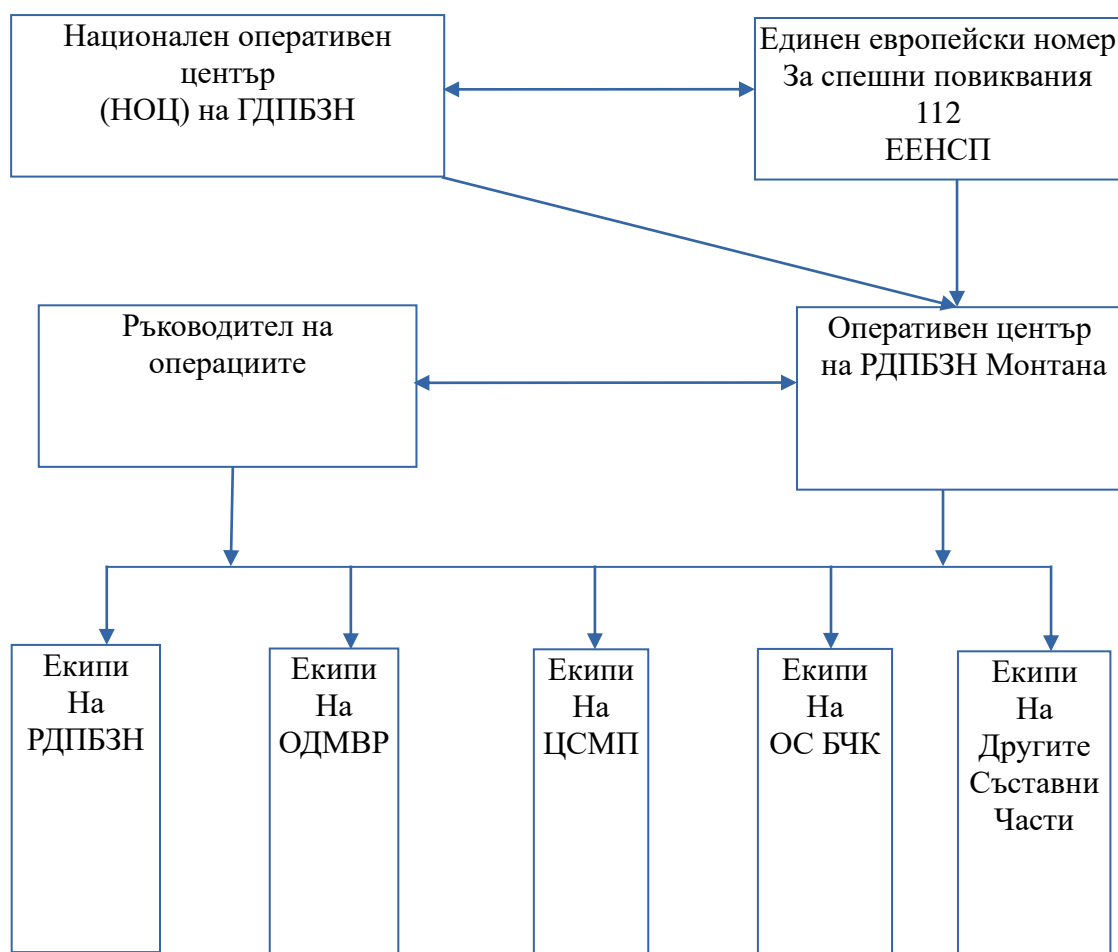
1. 2 Други съставни части на Единната спасителна система:

1.2.1 Областна администрация Монтана:

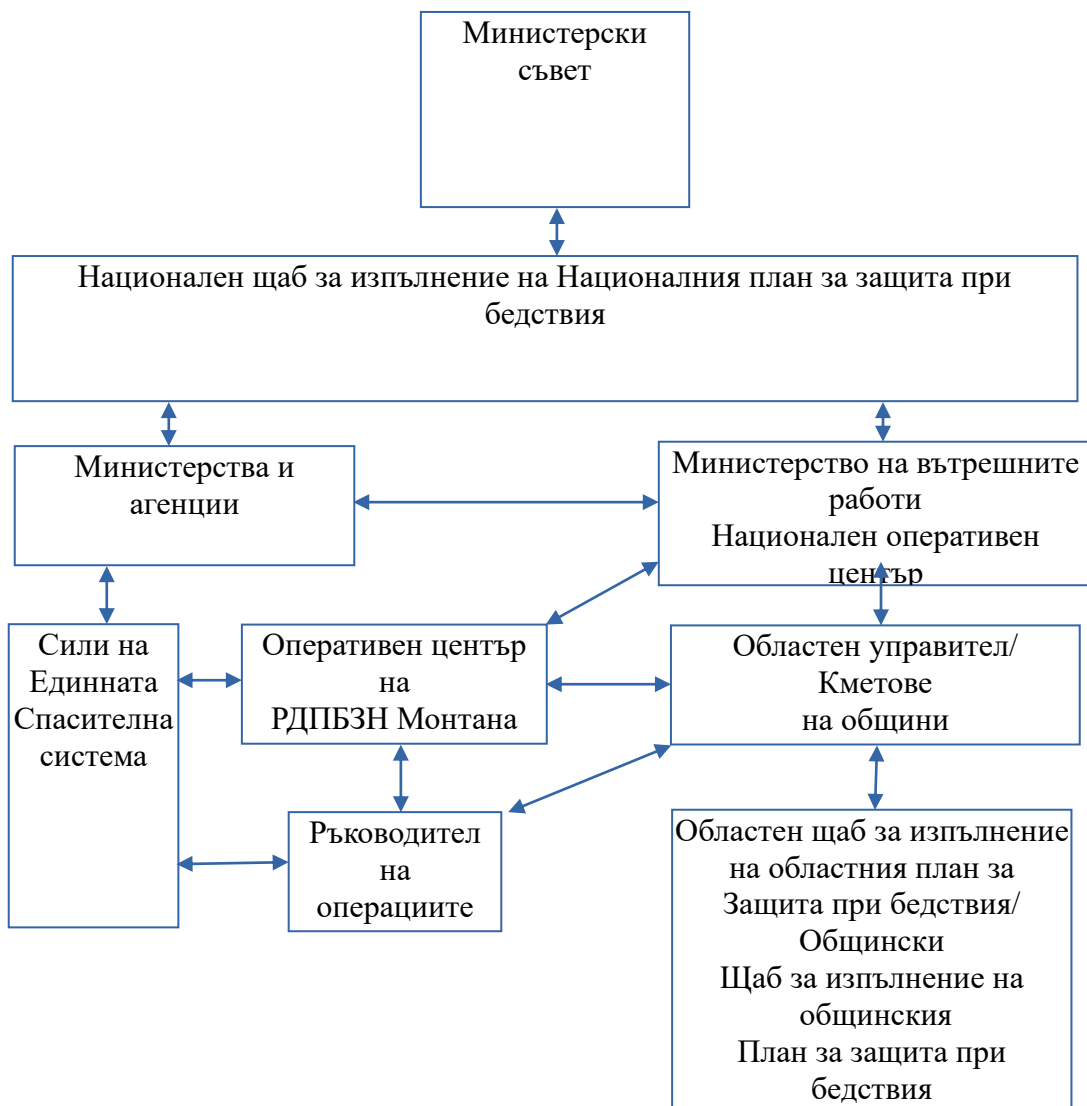
1.2.2 Общински администрации на общините: Берковица, Бойчиновци, Брусарци, Вълчедръм, Вършец, Георги Дамяново, Лом, Медковец, Чипровци и Якомово:

1.2.3 Регионална здравна инспекция Монтана, лечебни и здравни заведения на територията на областта:

- 1.2.4 Областна дирекция по безопасност на храните Монтана:
- 1.2.5 Регионална инспекция по околна среда и водите Монтана:
- 1.2.6 Регионално управление на образованието Монтана:
- 1.2.7 Басейнова дирекция „Дунавски район“ Плевен:
- 1.2.8 Регионална дирекция „Социално подпомагане“ Монтана:
- 1.2.9 Областна дирекция „Земеделие“ Монтана:
- 1.2.10 Регионална дирекция по горите Берковица:
- 1.2.11 Областно пътно управление Монтана:
- 1.2.12 Напоителни системи клон Мизия:
- 1.2.13 Военно окръжие Монтана:
- 1.2.14 ЕРМ- запад „,
- 1.2.16 Регионален отдел „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“ Враца:
- 1.2.17 Юридически лица и еднолични търговци, включени в плановете за защита при бедствия на общините и/или областния план за защита при бедствия:
- 1.2.18 Доброволни формирования, създадени по реда на Закона за защита при бедстви на територията на областта.
- 1.2.19 Доставчици на основни услуги за населението, В и К дружества, Мобилни услуги, Оператори на радио мрежи, телевизионни мрежи и други средства за масово осведомяване на населението:

3. Управление при бедствия, функции и отговорности:

3.1 Областен управител:

- Организира и ръководи защитата при бедствия в областта;
- Създава организация за ранно предупреждение за бедствия;
- Създава със заповед областен щаб за изпълнение на областния план за защита при бедствия и за взаимодействие с националния и общински щабове;
- Със заповед определя ръководител на операциите;
- Може да обяви бедствено положение на територията на областта или на част от нея.

3.2 Областният щаб за изпълнение на Областния план за защита при бедствия и за взаимодействие с Националния и общински щабове извършва:

- Анализ и оценка на обстановката при бедствие;
- Предлага на областния управител за одобрение решения относно необходимия обем и ресурсно осигуряване на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи за предотвратяване, ограничаване и ликвидиране на последствията от бедствието и за подпомагането на засегнатото население;
- Осъществява контрол по изпълнението на задачите и мерките за овладяване на бедствието;
- Информира чрез медиите населението за развитието на бедствието, за предприетите действия за неговото ограничаване и овладяване и за необходимите предпазни мерки и действия;

- Докладва на областния управител за хода на провежданите защитни мероприятия.

3.3 Кмет на община:

- Организира и ръководи защитата при бедствия на територията на общината;
- Създава организация за ранно предупреждение за бедствия;
- Създава със заповед общински щаб за изпълнение на общинския план за защита при бедствия и за взаимодействие с националния и областен щабове;
- Със заповед определя ръководител на операциите;
- Осигурява способностите за реагиране на общината;
- Може да обяви бедствено положение на територията на общината;
- Може да привлича юридически и физически лица за предоставяне на помощ в съответствие с възможностите им;
- Може да включва в дейностите по защитата и създадените доброволни формирования;
- Може да поиска обявяване на бедствено положение от областния управител, когато не могат да бъдат обезпечени дейностите по защита на населението в случай на опасност или възникване на бедствие чрез изпълнението на общинския план за защита при бедствия;

3.4 Общински щаб за изпълнение на Общинския план за защита при бедствия и за взаимодействие с Националния и Областен щаб извършва:

- Анализ и оценка на обстановката при бедствие;
- Предлага на кмета на общината за одобрение решения относно необходимия обем и ресурсно осигуряване на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи за предотвратяване, ограничаване и ликвидиране на последствията от бедствието и за подпомагането на засегнатото население;
- Осъществява контрол по изпълнението на задачите и мерките за овладяване на бедствието;
- Информира чрез медиите населението за развитието на бедствието, за предприетите действия за неговото ограничаване и овладяване и за необходимите предпазни мерки и действия;
- Докладва на кмета на общината за хода на провежданите защитни мероприятия.

3.5 Оперативен център на РДПБЗН: Осъществява координация на съставните части на единната спасителна система

- Приема и оценява информацията за възникнали бедствия;
- Уведомява компетентните съставни части на единната спасителна система и координира по-нататъшната дейност на основата на стандартни оперативни процедури;
- Извършва ранно предупреждение и оповестяване на органите на изпълнителната власт, съставните части на единната спасителна система и населението при бедствия;
- По искане на ръководителя на операциите организира включването на предвидените в плановете за защита при бедствия съставни части на единната спасителна система, както и допълнителни сили и средства.

3.6 Ръководител на операциите: Определя се със заповед на Областен управител или кмет на община.

- Следва да притежава необходимата експертиза и опит в зависимост от характера на бедствието;
- Извършва взаимодействие и координация на частите на единната спасителна система, участващи в дейности по защита на населението в случай на опасност или възникване на бедствие;
- Организира и контролира изпълнението на одобрените решения на Областния или общински щабове за защита при бедствия.

• Ръководителят на операциите при провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи има право да:

1. Забрани или ограничи влизането на лица в района на бедствието;
2. Нареди временно извеждане на лица от района на бедствието;
3. Разпореди незабавно извършване или спиране на строителни работи, теренни преустройства или разрушаване на строежи или части от тях с цел предотвратяване или намаляване на негативните последици от бедствието;
4. Поиска от юридически или физически лица предоставяне на помощ в съответствие с възможностите им;
5. Създаде щаб на ръководителя на операциите с представители на участващите екипи от единната спасителна система;
6. Раздели района на бедствието на сектори или на участъци, да определи техните ръководители, да им възлага задачи, както и да разпределя сили и средства за тях.

Вредно въздействие/ последици	Функции/ Задачи	Водеща отговорна структура
Разрушени жилищни сгради	<ol style="list-style-type: none"> 1. Търсене и спасяване 2. Евакуация 3. Оказване на медицинска помощ 4. Настаняване на евакуираните 5. Оценка на сградите 6. Спиране на електрозахранването, газоподаването и водоснабдяването 7. Осигуряване на обществения ред и охрана на обекти 	<p>РДПБЗН Монтана РДПБЗН Монтана ЦСМП Монтана Общински администрации Общински администрации Екипи на ЕРМ, екипи и В и К дружества</p> <p>ОДМВР Монтана</p>
Разрушени обществени сгради	<ol style="list-style-type: none"> 1. Търсене и спасяване 2. Евакуация 3. Оказване на медицинска помощ 4. Оценка на сградите 5. Спиране на електрозахранването, газоподаването и водоснабдяването 6. Осигуряване на обществения ред и охрана на обекти 	<p>РДПБЗН Монтана РДПБЗН Монтана ЦСМП Монтана Общински администрации Екипи на ЕРМ, екипи и В и К дружества</p> <p>ОДМВР Монтана</p>
Разрушени инфраструктурни съоръжения	<ol style="list-style-type: none"> 1. Оценка на щетите и годността 2. Алтернативи 	Собственик на съоръжението
Пострадали хора	<ol style="list-style-type: none"> 1. Оказване на спешна медицинска помощ 2. Настаняване в болнични заведения 	<p>ЦСМП Монтана</p> <p>РЗИ Монтана</p>
Човешки жертви	<ol style="list-style-type: none"> 1. Идентифициране 2. Съхранение и погребване 	<p>ОДМВР Монтана</p> <p>Общински администрации</p>
Евакуирани хора	<ol style="list-style-type: none"> 1. Установяване на самоличност 2. Осигуряване на подслон 3. Осигуряване на храна 	<p>ОДМВР Монтана</p> <p>Общински администрации, РДСП Монтана</p> <p>Общински администрации,</p>

	4. Хигиенни мероприятия 5. Медицинска помощ	РДПС Монтана, ОС на БЧК Общински администрации, РДПС Монтанак РЗИ Монтана
Недостиг на медикаменти, места в болници	Осигуряване на медикаменти и места в болници	РЗИ Монтана
Замърсени водоизточници за питейни и битови нужди	Контрол на водоизточниците за питейни и битови нужди	В и К дружествата
Разлив на опасни вещества	1. Ограничаване на разливи 2. Събиране и извозване на веществата	РДПБЗН Монтана Собственици на веществата
Пожари	1. Ограничаване разпространението 2. Евакуация при необходимост	РДПБЗН Монтана, РДГ Берковица РДПБЗН Монтана
Замърсяване на въздух с опасни вещества	1. Замервания на показатели 2. Евакуация при необходимост	РИОСВ Монтана РДПБЗН Монтана
Замърсяване на почви с опасни вещества	1. Вземане на проби и оценка на показателите 2. Евакуация при необходимост 3. Отстраняване на замърсени почви	РИОСВ Монтана РДПБЗН Монтана Общински администрации
Замърсяване на повърхностни и подземни води	1. Вземане на проби и оценка на показателите 2. Мероприятия по пречистване и ограничаване на замърсяването	РЗИ Монтана и РИОСВ Монтана РЗИ Монтана и РИОСВ Монтана
Замърсяване и недостиг на храни	1. Събиране и унищожаване на замърсени храни 2. Доставка на необходимите храни 3. Организиране на кухни	ОД БХ Монтана Общини и ОС на БЧК РДСП Монтана и ОС на БЧК
Убити животни	Събиране и Загробване	ОДБХ Монтана и общини
Разрушени ферми и избягали животни	Събиране на животните и оценка на щетите на фермите	Собственици
Разрушени хидротехнически съоръжения	1. Оповестяване на застрашените жители 2. Евакуация 3. Оценка на щетите	РДПБЗН Монтана РДПБЗН Монтана Собственици на съоръжения
Нарушено водоподаване и водоснабдяване	Оценка на съоръженията и осигуряване на алтернативи	В и К дружества
Нарушени комуникации	Оценка на съоръженията и осигуряване на алтернативи	Доставчици на мобилни услуги
Нарушено електрозахранване	Оценка на съоръженията и осигуряване на алтернативи	ЕРМ
Нарушено снабдяване с продукти от първа необходимост	Осигуряване на продукти от първа необходимост	Общински администрации

Нарушено снабдяване с горива	Осигуряване на необходимите горива	Общински администрации
Нарушени битови условия	1. Почистване и Дезинфекция на сгради и помещения 2. Осигуряване на минимално необходими битови условия за живеене	Собственици на имоти и общините РДСП Монтана и кметове на общини
Йодна профилактика	1. Осигуряване на таблетки йод 2. Съхраняване, раздаване и контрол по приемане	РДПБЗН Монтана Общини и РЗИ Монтана
Нарушени транспортни комуникации	Осигуряване на проходимост на пътищата или алтернативи	ОПУ Монтана

4. Средства и ресурси, необходими за изпълнение на мерките:

Финансовото и материално-техническо осигуряване на защитата при бедствия включва:

- Текуща издръжка на силите и средствата на единната спасителна система;
- Производство, ремонт, доставка на техника, оборудване и друго имущество, необходимо за защитата при бедствия;
- Проектиране и извършване на капитално строителство, изграждане и поддържане на системи за ранно-предупреждение и оповестяване при бедствия;
- Управление на недвижими имоти и движими вещи- държавна собственост, предоставени на министерства и ведомства за защитата при бедствия;
- Осъществяване на международно икономическо и научно-техническо сътрудничество в областта на защитата при бедствия;
- Социални и обслужващи дейности;
- Създаване и поддържане на кризисни запаси от материални средства и гориво-смазочни материали за осигуряване защитата на населението при бедствия;
- Предоставяне на държавни и общински имоти и движими вещи за целите на защитата;
- Други дейности, свързани с осигуряването на защитата при бедствия.

Финансовото и материално-техническото осигуряване на защитата при бедствия се осигурява от:

- Бюджетите на министерствата и ведомствата;
- Общинските бюджети;
- Търговските дружества и едноличните търговци- за обектите им;
- Структурните фондове на Европейския съюз и други.

Междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане към Министерския съвет приема решение за предоставяне на средства от резерва за непредвидени и/или неотложни разходи в частта предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия и контролира целевото им разходване. Редът е регламентиран в Правилник за организацията и дейността на МКВП към Министерски съвет.

Конкретните ресурси (финансови, технически и човешки и други) за овладяване на бедствията са в зависимост от мащабите на бедствието, неговата продължителност и последици.

5. Ред за осъществяване на наблюдение, ранно предупреждение и оповестяване при различни опасности: Редът е регламентиран в чл.11 от Закона за защита при бедствия:

чл.11 (1) Наблюдението, ранното предупреждение и оповестяването се основават на:

1. Информация и данни, предоставени от физически лица, организации и институции;

2. Информация и данни от системи за мониторинг на метеорологични, хидрологични, сеизмологични, химически, биологични, радиологични, ядрени, екологични и други обекти и явления;

3. Информация и данни, получени в централите на Националната система за спешни повиквания с единен европейски номер 112;

4. Хидрометеорологична прогностична информация за опасни явления от Националния институт по метеорология и хидрология, Агенцията за проучване и поддържане нивото на река Дунав и други;

5. Международен обмен на информация и данни.

(2) Информацията по ал.1 се предоставя безвъзмездно на Министерството на вътрешните работи (МВР), на министрите, в рамките на тяхната компетентност, и на областните управители и кметовете на общини съобразно ситуацията.

(3) С цел предприемане на бързи и подходящи действия за намаляване на риска от бедствия и подготовка за реагиране от компетентните органи се извършва ранно предупреждение чрез комплекс от дейности за разпространяване на спешно предупреждение към обществеността за предстоящо бедствие в определена територия.

(4) Ранното предупреждение изисква:

1. Осъществяване на наблюдение за наличието на признаци за предстоящо бедствие;
2. Анализ на данните от наблюдението по т.1;
3. Вземане на решение от страна на компетентните органи;
4. Разпространение на предупредителна информация за предстоящо бедствие;
5. Предприемане на подходящи действия.

(5) Ранното предупреждение се извършва по разпореждане на министрите по ал.2, на областните управители, на кметовете на общини, на кметовете на населени места, на кметските наместници или на упълномощени от тях служители.

5.1 Ранно предупреждение и оповестяване на населението: Сигналите за ранно предупреждение и оповестяване на населението на територията на страната са:

- „Национален сигнал за тревога“;
- „Национален сигнал за край на тревогата“;
- „Въздушна опасност“;
- „Отбой от въздушна опасност“.
- Те се разпространяват и излъчват посредством:
- Националната система за ранно предупреждение и оповестяване при бедствия чрез акустични сирени;
- Подсистема на автоматизираната система за оповестяване на ГДПБЗН чрез електромеханични сирени;
- Програмите на БНТ, БНР, операторите на радио и телевизионни програми с национално и регионално покритие;
- Радиотранслационните възли / уредби, инсталирани в населените места;
- Локалните системи за оповестяване, изградени в потенциално опасните обекти.

№	Наименование на сигнала	Описание	По какво се предава	Бележки	Звуков файл
1	„Национален сигнал за тревога“	Непрекъснат вой от акустични сирени с продължителност 30 мин. със скокообразно изменение на честота от 700 до 1000 херца	Акустични сирени 30 км. зона около АЕЦ "Козлодуй", интегрирани локални системи.	Излъчва се при бедствие, а два пъти в годината - в първия работен ден на месец април и на месец октомври	Национален сигнал за тревога - звуков файл

		с период на повторение 8 секунди.		в 13.00 ч.- за тренировъчни тестове.	
2	„Национален сигнал за края на тревогата”	Непрекъснат вой от акустични сирени с продължителност 2 минути с честота 450 херца.	Акустични сирени АЕЦ "Козлодуй", интегрирани локални системи.	Излъчва се при бедствие, а два пъти в годината - в първия работен ден на месец април и на месец октомври в 13.00 ч.- за тренировъчни тестове.	Национален сигнал за края на тревогата - звуков файл
3	„Въздушна опасност”	Непрекъснат вой от акустични и електромеханични сирени с продължителност 3 минути с плавно изменящ се звук през 15 секунди с честота от 100 до 450 херца.	Акустични и електромеханични сирени на територията на цялата страна.	Излъчва се при необходимост и ежегодно на 2 юни в 12.00 ч. - за отдаване на почит на Христо Ботев и на загиналите за свободата на България.	Въздушна опасност - звуков файл
4	„Отбой от въздушна опасност”	Непрекъснат вой от електромеханични сирени с продължителност 2 мин. с честота 450 херца.	Акустични и електромеханични сирени на територията на цялата страна.	Излъчва се след преминаване на опасността от въздушно нападение.	Отбой от въздушна опасност - звуков файл

На територията на областта са разположени общо 180 броя акустични и електромеханични сирени.

В град Монтана има монтирани 40 броя акустични сирени с възможности за подаване на речева информация и акустичен сигнал.

Гласовата информация към Националния сигнал за тревога включва предварително записани съобщения - единни за страната - за вида опасност, и последващи съобщения за конкретната ситуация.

Предварително записаните съобщения се излъчват неколккратно във вида: "Внимание! Внимание! Внимание! Опасност от! Опасност от! Опасност от!"

Основните видове опасности са:

1. наводнение;
2. пожар;
3. химическо замърсяване;
4. биологично замърсяване;
5. радиоактивно замърсяване;
6. ураган;
7. снежни бури, снегонавявания и обледенявания.

Последващите гласови съобщения на живо за конкретната ситуация съдържат:

- Информация относно характеристиките на бедствието- произход, мащаби, прогноза за развитие.
- указания за поведение и действия на населението.

За край на тревогата се излъчва национален сигнал за край на тревогата. След подаване на сигнала се излъчва неколккратно гласова информация със съобщение във вида: "Внимание! Внимание! Внимание! Край на тревогата! Край на тревогата! Край на тревогата!". При необходимост се излъчва и допълнителна информация.

В останалите населени места от общините са разположени електромеханични сирени с възможност за подаване на акустичен сигнал без речева информация. Сирените са с възможност за задействане на местно ниво.

При опасност или възникване на бедствие на територията на областта или на част от нея ранното предупреждение и оповестяване на населението се извършва по заповед на Областния управител или на Директора на РДПБЗН Монтана.

При необходимост се предприемат действия за оповестяване чрез мегафони и/или автомобили с високоговорители на РДПБЗН Монтана и ОДМВР Монтана.

Сирени по населени места:

Населено място	Местоположение	Брой	Тип
град Бойчиновци	Сграда на община Бойчиновци	1	С-40 електромеханична
	Сграда на Поправителен дом - Бойчиновци	1	С-40 електромеханична
	Сграда на Детска градина - Бойчиновци	1	С-40 електромеханична
село Бели брег	Сграда на кметството	1	С-40 електромеханична
	Сграда на кметството	1	Ръчна сирена
село Бели брод	Сграда на кметството	1	С-40 електромеханична
	Сграда на читалището	1	ECN 1200 електронна
с. Владимирово	Сграда на кметството	1	С-40 електромеханична
с. Громшин	Сграда на читалището	1	С-40 електромеханична
с. Ерден	Сграда на кметството	1	С-40 електромеханична
с. Кобиляк	Сграда на кметството	1	С-40 електромеханична
с. Лехчево	Сграда на кметството	1	С-40 електромеханична
	Сграда Бл. 1 и Бл. 2	1	ECN 1200 електронна
	Дом на ромите	1	ECN 1200 електронна
с. Мадан	Сграда на кметството	1	С-40 електромеханична
с. Мърчево	Сграда на кметството	1	С-40 електромеханична
	Сграда на кметството	1	Ръчна сирена
с. Охрид	Сграда на кметството	1	С-40 електромеханична

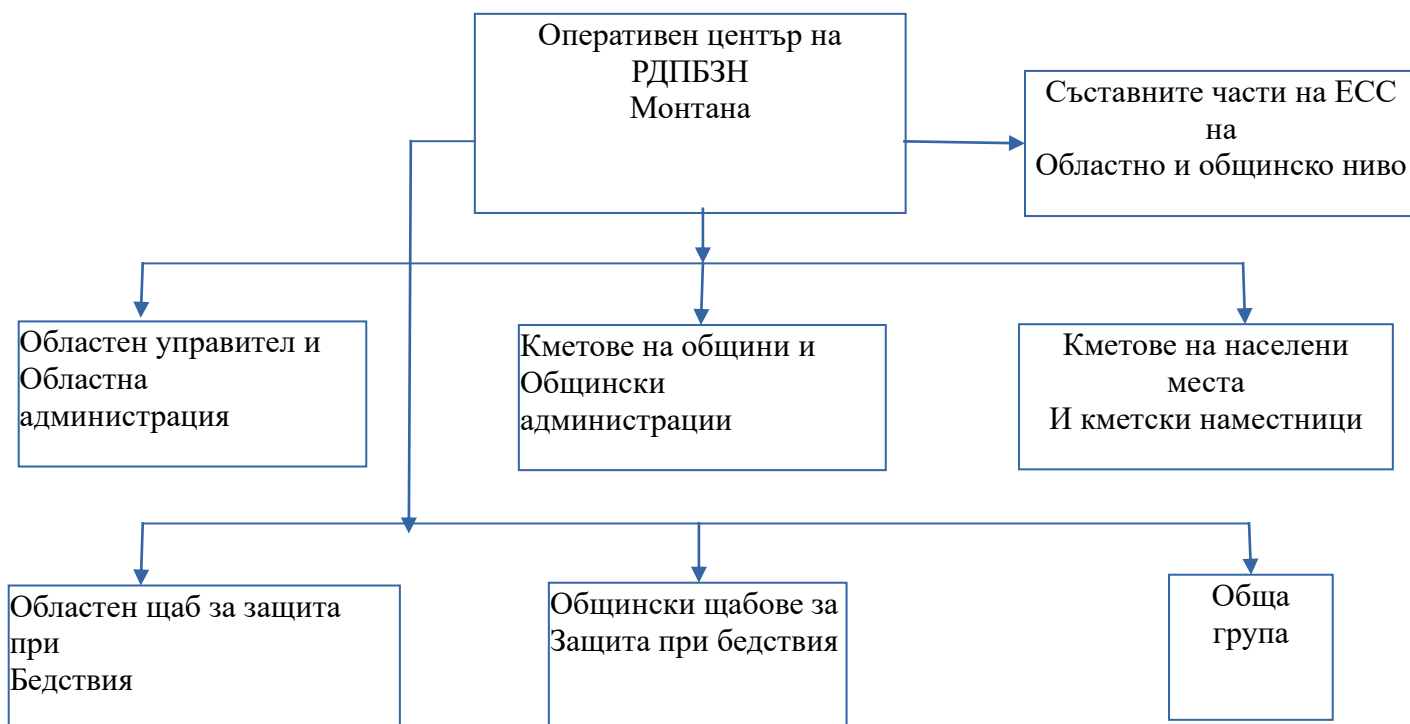
с. Пали лула	Сграда на кметството	1	Ръчна сирена
с. Портитовци	Сграда на читалището	1	С-40 електромеханична
	Сграда на кметството	1	Ръчна сирена

5.2 Ранно предупреждение и оповестяване на органите на изпълнителната власт и на съставните части на Единната спасителна система: Системата за ранно предупреждение и оповестяване на органите на изпълнителната власт и на съставните части на Единната спасителна система (ЕСС) е предназначена за индивидуално предупреждение и оповестяване в зависимост от:

- вида и мащабите на бедствията;
- нормативно определените правомощия на органите на изпълнителната власт на различните нива на управление;
- правомощията на длъжностните лица в администрациите на съответните органи на изпълнителната власт;
- специфичните функции или предмет на дейност на съставните части на ЕСС.

На областно и общинско ниво групите за оповестяване са:

1. областният управител и областната администрация;
2. щабът за изпълнение на областния план за защита при бедствия;
3. кметът и общинската администрация;
4. щабът за изпълнение на общинския план за защита при бедствия;
5. кметът или кметският заместник;
6. съставните части на ЕСС на областно и общинско ниво;
7. общата група, включваща лицата от групите по т. 1 – 6.

Ранното предупреждение и оповестяването на областно и общинско ниво, кметство и населено място се осъществява от ОЦ на РДПБЗН Монтана.

При опасност или възникване на бедствие, изискващо координация на областно или общинско ниво, ранното предупреждение и оповестяването се извършва по заповед на областния управител, кмета на засегнатата община или директора на РДПБЗН Монтана съгласно плановете за защита при бедствия. Заповедта се изпълнява от ОЦ на РДПБЗН Монтана и се информира НОЦ.

При възникване на опасност или при настъпило бедствие в обекти, представляващи I, II и III категория строежи по чл. 137 от Закона за устройство на територията, в които се осъществява дейност, която представлява опасност за възникване на бедствие, ранното предупреждение и оповестяване на длъжностните лица от обекта, областния управител, кмета на застрашената или засегнатата община и оперативния дежурен в ОЦ на РДПБЗН Монтана се извършва чрез ЛСО.

6. Ред за обявяване на „бедствено положение“: Редът за обявяване на бедствено положение е регламентиран в глава пета от чл.48 до чл.52 от Закона за защита при бедствия.

чл. 48 (1) Бедствено положение е режим, който се въвежда в зоната на бедствието от определените в закона органи, свързан с прилагането на мерки за определен период от време с цел овладяване на бедствието и провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи.

(2) С обявяването на бедствено положение се въвежда съответния план за защита при бедствия.

(3) Бедствено положение се обявява, при условие че се случва, случило се е или има опасност да се случи бедствие, свързано със:

1. Загуба на човешки живот, и/или
2. Увреждане здравето на хората, и/или
3. Значителни вреди на имуществото и/или икономиката, и/или
4. Значителни последици за околната среда, свързани със замърсяване на почвата, водата или въздуха с химически, биологически или радиоактивни вещества и материали или с унищожаването на биологични видове.

чл. 49 (1) Кметът на общината обявява със заповед бедствено положение за цялата или за част от територията на общината.

(2) Копие от заповедта по ал.1 се изпраща незабавно на областния управител и на министъра на вътрешните работи.

чл.50 (1) Областният управител обявява със заповед бедствено положение за цялата или за част от територията на областта.

(2) Копие от заповедта по ал.1 се изпраща незабавно на министъра на вътрешните работи.

Чл 50а Министерският съвет по предложение на министъра на вътрешните работи обявява с решение бедствено положение на територията на повече от една област или на територията на цялата страна.

чл.51 (1) В заповедта по чл.49, ал.1 и по чл.50, ал.1 и в решението по чл.50а се посочват:

1. Обстоятелствата, послужили като основание за обявяване на бедствено положение;
2. Обосновка на необходимостта от обявяване на бедствено положение, съгласно чл.48, ал.3;
3. Границите на територията, на която се обявява бедственото положение;
4. Мерките за овладяване на бедствието, включително и предприетите временни ограничения върху правата на гражданите;
5. Органите и длъжностните лица, отговарящи за прилагането на предприетите мерки;
6. Началото на въвеждане на бедственото положение и срокът на неговото действие, но не повече от 7 дни;

(2) При необходимост срокът на действие на бедственото положение може да бъде удължен до 30 дни:

1. От кмета на общината след съгласуване с областния управител;

2. От областния управител след съгласуване с министъра на вътрешните работи;

3. По решение на Министерския съвет;

(3) Бедственото положение се отменя предсрочно при отпадане на обстоятелствата, послужили като основание за обявяването му от органа, който го е обявил.

(4) Актовете по ал.2 и 3 влизат в сила незабавно и се разгласяват чрез средствата за масово осведомяване.

чл.52 (1) При обявено бедствено положение в неизбежно необходимия обем и продължителност може да се ограничи:

1. Правото на неприкосновеност на лицата и жилищата при временно извеждане от места, в които животът или здравето на лицата са непосредствено застрашени;

2. Правото на ползване на имущество поради необходимост от защита на живота, здравето и имуществото на лица или на околната среда;

3. Свободата на движение и пребиваване в определена част на територията, застрашена или засегната от бедствието;

4. Правото да се извършва дейност, която би затруднила или възпрепятствала осъществяването на спасителни работи.

(2) При обявено бедствено положение като необходими мерки могат да бъдат предприети:

1. Временно извеждане на лица, животни и изнасяне на имущества от определената територия;

2. Забрана за влизане, пребиваване и движение в определени места или територии;

3. Незабавно извършване на строежи, строителни работи, теренни преустройства или отстраняване на строежи за намаляване или предотвратяване на заплахата, произтичаща от бедствието;

4. Грижи за децата и хората в неравностойно положение, ако тези грижи не могат да бъдат осъществявани в условията на бедствено положение от хората, които обичайно ги полагат;

5. Приоритетно снабдяване на детски, социални, лечебни и здравни заведения и спасителните екипи;

6. Евакуация и/или разсредоточаване;

7. Временно настаняване на лица, пострадали (засегнати) от бедствието, в сгради с друго предназначение за срок до 6 месеца.

(3) Условията и редът за провеждане на евакуация и разсредоточаване се определят с наредба на Министерски съвет.

7. Ред за събиране, анализиране и споделяне на информацията, отнасяща се за бедствието и неговите последици:

Оперативният център в РДПБЗН Монтана приема и оценява информацията за възникнали бедствия. Получената и предадена гласова информация в и от оперативния център се записва и архивира с възможности за последващо прослушване.

Информацията в ОЦ на РДПБЗН Монтана се получава от:

- Приетите информация и сигнали, подадени от населението на ЕЕНСП 112 и Националния оперативен център.

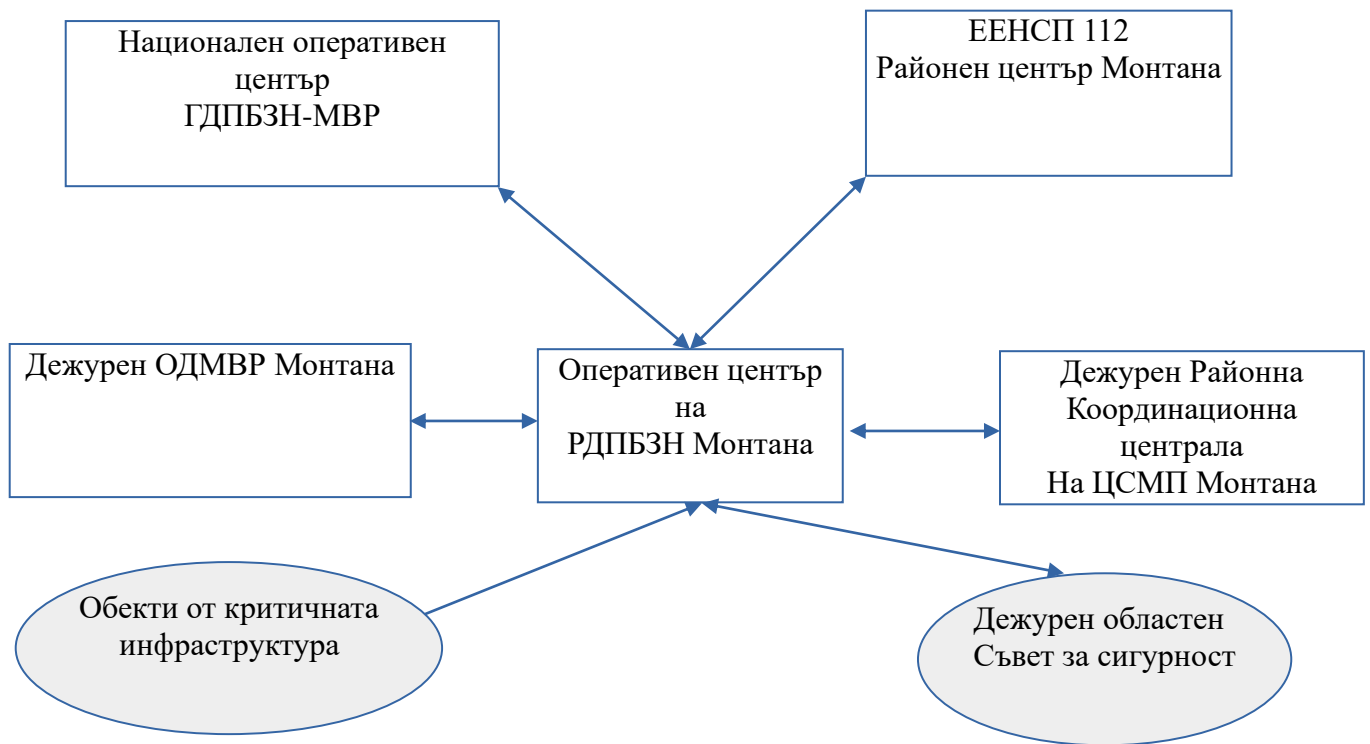
- Информация и сигнали от дежурните по общински съвет в общините.

- Информация и сигнали от дежурния в областния съвет за сигурност.

- Информация от дежурния в ОД МВР Монтана и от дежурния в Районна координационна централа на ЦСМП Монтана.

- Информация от ръководителя на операциите и екипите в мястото на намесата.

- Информация от обекти на критичната инфраструктура

8. Ред за преминаване на по-високо ниво на управление при бедствия:

Когато мащабът на бедствието надхвърля възможностите за справяне с наличните сили и средства на ЕСС на общинско ниво и са необходими допълнителни ресурси, съответният кмет на засегнатата община може да поиска от Областния управител помощ и обявяване на „бедствено положение“ чрез Оперативния център на РДПБЗН-МВР. При въвеждане на областния план за защита при бедствия управлението преминава на областно ниво.

Общинският щаб за изпълнение на общинския план за защита при бедствия в засегнатите територии продължава да изпълняват своите функции и задължения, като координацията и управлението на силите и средствата на ЕСС се осъществява на областно ниво от съответния областен управител и щабът за изпълнение на областния план за защита при бедствия.

Когато мащабът на бедствието надхвърля възможностите за справяне с наличните сили и средства на ЕСС на областно и общинско ниво и са необходими допълнителни ресурси, съответният областен управител може да поиска помощ чрез Националния оперативен център на ГДПБЗН-МВР. При въвеждане на националния план за защита при бедствия управлението преминава на национално ниво.

Областните и общинските щабове за изпълнение на съответните планове за защита при бедствия в засегнатите територии продължават да изпълняват своите функции и задължения, като координацията и управлението на силите и средствата на ЕСС се осъществява на национално ниво.

РАЗДЕЛ VI. ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И ПОДПОМАГАНЕ

1. Цели: Своевременно възстановяване на нормалните функции и дейности на обществото и обектите от критичната инфраструктура, и минимизиране на последиците от бедствието.

2. Структура и управление на процеса: Процесът е регламентиран в глава шеста (от чл.54 до чл.58) от Закона за защита при бедствия и в Правилника за организацията и дейността на Междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане към Министерския съвет.

чл.55(1) Подпомагането и възстановяването при бедствие включва предоставянето на неотложна и възстановителна помощ на пострадалите (засегнатите) лица и извършване на неотложни възстановителни работи след бедствие.

(2) Неотложната помощ се организира, осигурява и предоставя от кметовете на общините и включва:

1. Изхранване и временно настаняване на пострадалите (засегнатите) лица и животни;
2. Раздаване на облекло и битово имущество на пострадалите (засегнатите) лица;
3. Предприемане на други необходими мерки.

(3) Възстановителната помощ се предоставя на физически лица при необходимост от основен ремонт на жилищата им, засегнати от бедствие, ако лицата отговарят на критерии, определени в правилника по чл. 54, ал. 6, наличието на които се установява въз основа на анкета, извършена от органите на Агенцията за социално подпомагане. Възстановителната помощ се предоставя при условия и по ред, определени с правилника по чл. 54, ал. 6, и не може да превишава стойността на данъчната оценка на жилището.

(4) Възстановителната помощ се предоставя за:

1. частичното възстановяване и/или частичната замяна на конструктивни елементи на строежа, както и за строително-монтажни работи, с които първоначално изпълнени, но увредени конструкции и конструктивни елементи, се заменят с други видове или се извършват нови видове работи, с които се възстановява експлоатационната им годност, след издаване на разрешение за строеж;

2. премахване на строежи, за които е издадена заповед от кмета на общината съгласно чл. 195, ал. 6 ЗУТ, които поради природно явление с геоложки или хидрометеорологичен произход са станали опасни за здравето и живота на гражданите, негодни са за използване, застрашени са от самосрутване и не могат да се поправят или заздравят.

(5) Неотложните възстановителни работи след бедствие се организират от органите на изпълнителната власт в съответствие с функциите им, определени в този закон, в специални закони и в подзаконови нормативни актове.

(6) Временното настаняване по ал. 2, т. 1 се извършва в резервните жилища по чл. 45 от Закона за общинската собственост, в други имоти, във фургони за живеене, сглобяеми къщи или палатки, предоставени от централните и териториалните органи на изпълнителната власт, юридически и физически лица.

Чл. 56. (1) Комисията приема решение за предоставяне на средства от резерва за непредвидени и/или неотложни разходи в частта за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия и контролира целевото им разходване. Решението на комисията се одобрява от Министерския съвет. Средствата се предоставят за финансиране на:

1. превантивни дейности и дейности по подготовка за реагиране от програмите по чл. 6а, ал. 2, т. 2, 4 и 5 като допълващо финансиране към одобрения бюджет на съответния компетентен орган и/или към осигурените средства от други източници;

2. непредвидени разходи за спасителни и неотложни аварийни работи при бедствия на включените сили и средства на единната спасителна система;

3. неотложни възстановителни работи;

4. възстановителна помощ по чл. 55, ал. 3;

5. контролни проверки по изпълнението на решенията на комисията;

6. проверки по жалби и сигнали;

7. обезщетяване на физически и юридически лица за реално причинените им вреди при или по повод извършването на нормативно установени действия за защита при бедствия при условия, по ред и в размери, определени с правилника по чл. 54, ал. 6.

(2) Министерският съвет определя лимит, не по-малък от 15 на сто от средствата по ал. 1, за финансиране на дейностите по ал. 1, т. 1.

(3) Редът и условията за финансиране на дейностите по ал. 1, т. 1 се определят с правилника по чл. 54, ал. 6.

Чл. 57. (1) Предоставените средства се използват по предназначение в съответствие с решението на комисията.

(2) Промяна на предназначението на предоставените средства се допуска по искане на органите на изпълнителната власт след решение на комисията, одобрено с акт на Министерския съвет.

(3) Отчитането на предоставените средства се извършва в съответствие със Закона за публичните финанси и правилника по чл. 54, ал. 6.

(4) При етапно финансиране предоставянето на допълнителни средства за следващ етап се извършва след представяне на отчети за извършените разходи пред комисията и пред министъра на финансите.

чл. 58 Областните управители упражняват контрол по изпълнението на решенията на комисията на територията на областта.

Областният управител организира, координира и контролира процеса на подпомагане и възстановяване при бедствия.

Областният щаб за защита при бедствия предлага на областния управител за одобрение решения, относно необходимия обем и ресурсно осигуряване на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи за предотвратяване, ограничаване и ликвидиране на последствията от бедствието и за подпомагане на засегнатото население.

Кметът на община:

- Осигурява фургони за живеене, сглобяеми къщи или палатки, ако не разполага с резервни жилища по Закона за общинската собственост.

- Организира и координира временното извеждане и предоставяне на неотложна помощ на пострадалите.

- Организира и координира предоставянето на възстановителна помощ на населението при бедствия и оказва съдействие на органите на Агенцията за социално подпомагане при извършване на анкета на пострадалите физически лица.

Общинският щаб за защита при бедствия предлага на областния управител за одобрение решения, относно необходимия обем и ресурсно осигуряване на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи за предотвратяване, ограничаване и ликвидиране на последствията от бедствието и за подпомагане на засегнатото население.

Областният съвет на БЧК Монтана: Организира и координира дарителски кампании по ред определен от Български Червен Кръст.

3. Оценка на първоначалните нужди и щетите:

3.1 Оценка на първоначалните нужди:

3.1.1 Първоначални нужди на бедстващо население: Включва осигуряване на подслон, храна, вода за питейни и битови нужди, отопление, облекло и завивки, медицинско обслужване на хора със специфични медицински потребности.

Неотложната помощ се организира, осигурява и предоставя от кметовете на общини. За извършване на дейностите се използва целия наличен човешки ресурс на общинските администрации, доброволните формирования, доброволци, Регионална дирекция Социално подпомагане Монтана, Областен съвет на БЧК Монтана, съответния Общински щаб за защита при бедствия и Областния щаб за защита при бедствия.

За подслон могат да се използват общински обекти, незасегнати от бедствието като: резервни жилища по Закона за общинската собственост, обществени сгради (училища, детски

градини, спортни и концертни зали и други). При необходимост се отправя искане до централните и териториалните органи на изпълнителната власт, юридически и физически лица за предоставяне на фургони за живеене, сглобяеми къщи или палатки.

Със съгласието на собствениците могат да се използват допълнително: обекти на министерства и ведомства с възможност за временно настаняване на бедстващи, хотели и други частни обекти с възможности за временно настаняване на бедстващи.

Осигуряването на храна и вода за питейни и битови нужди се извършва съвместно с Областния съвет на БЧК, Регионална дирекция за социално подпомагане Монтана и съответното В и К дружество. За първите три дни се предвижда разчет от суха храна. Съобразно обстановката и продължителността на бедствието е удачно да се използват със съгласието на собствениците: заведения за обществено хранене, организиране на походни кухни, както и съдействие от Министерството на отбраната.

Отопление, облекло и завивки се извършва съвместно с Областния съвет на БЧК, Регионална дирекция за социално подпомагане Монтана. При необходимост се отправя искане към ГДПБЗН МВР и Министерството на отбраната за предоставяне на необходимото имущество.

Медицинското обслужване се извършва съвместно с Регионална здравна инспекция Монтана и Болничните заведения на територията на областта. При необходимост се отправя искане до Министерството на отбраната за разгръщане на полева болница или полеви медицински пункт.

3.1.2 Първоначални нужди за обекти от критичната инфраструктура: Включва осигуряване на аварийни екипи, техника, материали и оборудване за възстановяване на основните функции на обектите. Огледите от специалисти и необходимите ресурси се осигуряват от собствениците на обектите и съответните министерства и ведомства, чиято собственост са обектите.

3.2 Оценка на щетите и предоставяне на възстановителна помощ: Редът е регламентиран в Правилник за организацията и дейността на Междуправителната комисия за възстановяване и подпомагане към Министерския съвет (МКВПМС).

3.2.1 Възстановителна помощ на физически лица: Регламента е разписан в раздел IV от Правилника на МКВПМС.

Чл. 26. (1) Комисията приема решение за предоставяне на възстановителна помощ на физически лица за подпомагане възстановяването на жилищата им, засегнати от бедствие.

(2) Право на възстановителна помощ по ал. 1 имат собствениците на законно построени и единствени жилища или лицата, които имат учредено вещно право на ползване на тези жилища.

(3) За едно и също жилище не може да бъде отпускана повече от една възстановителна помощ. При съсобственост възстановителната помощ се предоставя на лицата по ал. 2 в размер, пропорционален на идеалните им части.

(4) Лицата по ал. 2 подават декларация - Приложение № 5.

Чл. 26а. Лицата по чл. 26, ал. 2 трябва да отговарят на следните условия:

1. средномесечният им доход и на членовете от семейството им за предходните 12 месеца преди месеца на подаване на декларацията по чл. 26, ал. 4 да не надвишава размера на официалната линия на бедност за съответната година;

2. да не са регистрирани като еднолични търговци и да не са съдружници или акционери в търговско дружество;

3. да нямат вземания, влогове, дялови участия или ценни книжа, чиято обща стойност за отделното лице или за всеки един от членовете от семейството им да надхвърля 500 лв.;

4. да не са извършвали в предходната и/или в текущата година разпоредителни сделки с движимо и недвижимо имущество и/или идеални части от него, общата стойност на които надвишава 12-кратния размер на линията на бедност за съответната година, с изключение на случаите, когато в семейството има лице/лица с трайни увреждания и сделката е извършена с

цел смяна на жилището с оглед на осигуряване на достъпна жизнена среда на лицето/лицата с увреждания;

5. да нямат изискуеми публични задължения за жилището, за което се иска възстановителна помощ.

(2) Установяването на условията по ал. 1, т. 1 - 4 се извършва от социални работници на дирекция "Социално подпомагане", обслужваща територията на съответната община по местонахождението на имота, чрез анкетата по ал. 5.

(3) Установяването на условията по ал. 1, т. 5 и изпълнението на задължението на лицата по чл. 34, т. 9 от Закона за защита при бедствия се извършват от кмета на общината.

(4) Кметът на общината внася искане със списък на лицата по чл. 26, ал. 2 до директора на дирекцията "Социално подпомагане", обслужваща територията на общината, за установяване на условията по ал. 1, т. 1 - 4.

(5) Дирекция "Социално подпомагане" извършва анкета съгласно анкетен лист - приложение № 6, в жилището на лицата по чл. 26, ал. 2 в срок до 20 дни след депозиране на искането по ал. 4.

(6) В 30-дневен срок от постъпване на искането по ал. 4 дирекция "Социално подпомагане" предоставя на кмета на общината анкетните листове за лицата.

(7) Кметът на общината установява правоимащите лица, отговарящи на условията по ал. 1. Анкетните листове на тези лица се прилагат към искането за финансиране.

Чл. 27. Възстановителната помощ се предоставя за:

1. частичното възстановяване и/или частична замяна на конструктивни елементи, както и за строително-монтажни работи, с които първоначално изпълнени, но увредени конструкции и конструктивни елементи се заменят с други видове или се извършват нови видове работи, с които се възстановява експлоатационната им годност, след издаване на заповед от кмета на общината по чл. 195, ал. 4 от Закона за устройство на територията (ЗУТ) и разрешение за строеж;

2. премахване на жилищни сгради, за които е издадена заповед от кмета на общината по чл. 195, ал. 6 ЗУТ, станали са опасни за здравето и живота на гражданите, негодни са за използване, застрашени са от самосрутване и не могат да се поправят или заздравят поради природно явление с геоложки или хидрометеорологичен произход.

(2) Предоставената помощ се определя в размер, осигуряващ минимално необходимите битови условия на лицата по чл. 26, ал. 2, и не може да превишава стойността на данъчната оценка на жилището.

(3) За недвижими културни ценности дейностите по ал. 1 се извършват по реда на чл. 73 и 74 от Закона за културното наследство.

Чл. 28. В срок до шест месеца от бедствието кметовете на общини изпращат в комисията и на съответния областен управител заверено копие от заповед по чл. 49, ал. 1 ЗЗБ и информация, в която се посочва броят на засегнатите жилищни сгради и самостоятелни обекти в тях и списък с адресите им.

(2) В срока по ал. 1 кметовете на общини издават заповед за назначаване на комисия по чл. 196, ал. 1 ЗУТ за определяне на състоянието на засегнатите от бедствието жилища. За недвижими културни ценности заповедта се издава съгласно чл. 73, ал. 1 от Закона за културното наследство.

(3) В срок до шест месеца от влизането в сила на заповедта по чл. 195, ал. 4 или 6 ЗУТ, съответно по чл. 73, ал. 3 или чл. 74, ал. 1 от Закона за културното наследство - за недвижими културни ценности, кметът на общината може да внесе в комисията искане за предоставяне на възстановителна помощ за лицата по чл. 26, ал. 2 за направените разходи за:

1. изработване и одобряване на инвестиционен проект за извършване на строително-монтажни работи, за които се изисква разрешение за строеж съгласно Закона за устройство на територията;

2. извършване на възстановителни работи, като поправяне и заздравяване на засегнатите от бедствието жилищни сгради и самостоятелни обекти в тях;

3. премахване на засегнатите от бедствието жилищни сгради и самостоятелни обекти в тях.

(4) Искането по ал. 3 следва да съдържа данни за адресите, данъчните оценки, разгънатите застроени площи на засегнатите от бедствието жилища, обосновка за размера на възстановителната помощ и заверени копия на:

1. заповедите по чл. 195, ал. 4 или 6 ЗУТ, съответно по чл. 73, ал. 3 или чл. 74, ал. 1 от Закона за културното наследство - за недвижими културни ценности;

2. протоколите на комисията по чл. 196, ал. 1 ЗУТ, съответно по чл. 73, ал. 2 от Закона за културното наследство - за недвижими културни ценности;

3. одобрени инвестиционни проекти, когато такива се изискват съгласно Закона за устройство на територията;

4. разрешения за строеж.

Чл. 29. Възстановителната помощ за поправяне, заздравяване на жилища или за премахване на жилищни сгради се предоставя на лицата по чл. 26, ал. 2 от кметовете на общини.

(2) Помощта по ал. 1 се предоставя от държавния бюджет и се разходва по бюджетите на общините чрез промени на взаимоотношенията на държавния бюджет и съответните първостепенни разпоредители с бюджет.

Чл. 30. В решението на комисията за предоставяне на възстановителна помощ задължително се посочват:

1. общината, на която се предоставя възстановителната помощ;

2. предназначението на възстановителната помощ по чл. 28, ал. 3 и адресите на жилищата;

3. размерът на възстановителната помощ.

3.2.2 Неотложни възстановителни работи: Регламента е разписан в раздел III от Правилника на МКВПМС.

Чл. 18. По реда на този раздел се предоставят средства за извършване на неотложни възстановителни работи за трайно възстановяване на имоти - държавна или общинска собственост, читалища и молитвени домове на религиозни институции, които са засегнати от бедствия или са в състояние, което застрашава живота или здравето на населението, имуществото или околната среда, установено след обследване по реда на Наредба № 5 от 2006 г. за техническите паспорти на строежите.

Чл. 19. (1) Исканията по чл. 18 се внасят от съответните първостепенни разпоредители с бюджет.

(2) Областните управители внасят искания за имоти - държавна собственост, които те управляват, включително при условията на чл. 18, ал. 1 от Закона за държавната собственост, като за това уведомяват главния секретар на Министерския съвет.

(3) Исканията за читалища и молитвени домове на религиозни институции се внасят от кметовете на общини.

(4) Искания по ал. 3 могат да внасят и съответните областни управители.

(5) Кметовете на общини изпращат копие от исканията по чл. 18 до съответния областен управител за становище по целесъобразност.

Чл. 20. (1) Органите по чл. 19 в 14-дневен срок от възникване на бедствието или от датата на приключило обследване изпращат в комисията информация съгласно приложение № 1 за всеки отделен обект.

(2) Кметовете на общини изпращат копие от информацията и до съответния областен управител за сведение.

Чл. 21. (1) Органите по чл. 19 в 3-месечен срок от изпращането на информацията внасят в комисията искане за финансиране.

(2) Към искането по ал. 1 се прилагат:

1. копие от акт за собственост и/или от концесионен договор (ако има такъв);

2. декларация за наличие на други източници за финансиране, включително застрахователно обезщетение;

3. експертиза и/или заключение съгласно приложение № 2 или приложение № 3;

4. проект, съдържащ заверена скица за местоположението на обекта, подробна количествено-стойностна сметка и становище или разрешително от компетентен орган за изпълнение на проекта, ако такава се изисква.

(3) За основен ремонт, реконструкция или нов строеж, включително премахване при необходимост на строеж, се прилагат документите по ал. 2, т. 1 - 3, както и:

1. инвестиционен проект по Закона за устройство на територията, фаза технически или работен проект;

2. подробна количествена и стойностна сметка, включваща разходи за проучване, проектиране, строителен надзор и непредвидени разходи.

(4) Към искането за имоти в състояние, което застрашава живота или здравето на населението, имуществото или околната среда, установено след обследване, се прилагат документите по ал. 2, т. 1 и 2 и ал. 3 и заверено копие от техническия паспорт на строежа или от доклада с резултатите от обследването на строежа.

(5) Областните управители внасят в комисията становищата си по чл. 19, ал. 5 в срок 30 дни от датата на получаване на исканията.

(6) Комисията с оглед специфичния характер на обектите, които подлежат на възстановяване, може да изисква и други документи.

(7) При искане по реда на чл. 10, ал. 5 се прилагат:

1. актуални документи по ал. 2 - 4, ако е приложимо;

2. информация за предприети действия за реализиране на предмета на финансиране.

(8) При етапно финансиране се прилага отчет по чл. 46 за извършените разходи пред комисията и пред министъра на финансите.

Чл. 22. Постъпилите искания за финансиране се оценяват по следните критерии:

1. степен на увреждане, установена с експертно заключение съгласно приложение № 2 или приложение № 3;

2. характеристики, значимост, сложност и рискове за експлоатация на обекта, която се отчита в зависимост от категорията на строежа или на засегнатата инфраструктура по Закона за устройство на територията, установена с експертно заключение съгласно приложение № 2 или приложение № 3;

3. мащаби на бедствието;

4. опасност от разрушаване, увреждане при повтарящи се отклонения от нормалната експлоатация;

5. социален приоритет - дейности в сектора на здравеопазването, образованието, културата и др.;

6. фаза на възстановителния процес (начало, започнат етап);

7. срок за възстановяване и въвеждане в експлоатация;

8. наличие на алтернатива за намаляване на последиците;

9. поддържане и използване на обекта през предходната бюджетна година;

10. наличие на допълващ източник на финансиране, включително застрахователно обезщетение.

Чл. 23. (1) Комисията взема решение за отпускане на финансови средства и определя техния размер съобразно критериите по чл. 22 и специфичните изисквания за всеки отделен случай с цел осигуряване на трайно възстановяване от бедствието.

(2) За имотите - публична общинска и публична държавна собственост, които подлежат на задължително застраховане, от сумата за възстановяване се приспада сумата на застрахователното обезщетение.

(3) При съсобственост сумата за финансиране съответства на процента на дяловото участие на държавата и/или на общината.

Чл. 24. (1) Комисията предоставя авансово отпуснатата с решението сума.

(2) В случаите по чл. 19, ал. 2 и 4 средствата се предоставят на областните управители чрез Министерския съвет.

3.2.3 Обезщетяване на физически и юридически лица за реално причинените им вреди при или по повод извършването на нормативноустановени действия за защита при бедствия: Регламента е разписан в раздел VI от Правилника на МКВПМС.

Чл. 36. Комисията приема решение за обезщетяване на физически и юридически лица в размер на реално причинените им при или по повод извършване на нормативноустановени действия за защита при бедствия имуществени вреди.

Чл. 37. (1) Засегнатите лица, както и длъжностните лица, причинили увреждането, в 14-дневен срок уведомяват кметовете на общини за настъпилото увреждане.

(2) В 14-дневен срок от получаване на уведомлението по ал. 1 или по собствена инициатива кметовете на общини издават заповед за сформирание на общинска комисия за установяване и оценка на щетите. В комисията се включва и представител на регионалната дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" на МВР и един експерт-оценител.

(3) В 14-дневен срок от сформирането си комисията по ал. 2 изготвя протокол за оценка на вредите и констатации относно причините за настъпването им. Към протокола се прилагат снимки на увреденото имущество.

Чл. 38. (1) Исканията за обезщетяване се внасят в комисията от кметовете на общини и към тях се прилагат:

1. протоколът на комисията по чл. 37, ал. 3;

2. разпореждане на компетентния орган за извършване на действията за защита при бедствия, довели до увреждането, или негови писмени обяснения - в случай че разпореждането е в устна форма;

3. заверено копие от заповед по чл. 49, ал. 1 или по чл. 50, ал. 1 ЗЗБ за обявяване на бедствено положение.

(2) В случай че компетентният орган не предостави на кмета разпореждането или писмените обяснения по ал. 1, т. 2, комисията го изисква служебно.

Чл. 39. Исканията се разглеждат по реда на постъпването им.

Чл. 40. В решението на комисията за обезщетяване на физически или юридически лица се посочват:

1. лицата, на които се предоставя обезщетението;

2. размерът на обезщетението и предназначението му за отстраняване на вредите съгласно протокола по чл. 37, ал. 3.

Чл. 41. Кметовете на общини организират изплащането на обезщетенията на лицата по чл. 40, т. 1.

3.2.4 Разплащане на непредвидени разходи за спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи при бедствия на включените чрез оперативните центрове сили и средства на единната спасителна система: Регламента е разписан в раздел II от Правилника на МКВПМС.

Чл. 15. Комисията приема решение за предоставяне на средства за възстановяване на извършени непредвидени разходи:

1. за спасителни и неотложни аварийни работи (СНАР) при бедствия на включените сили и средства на единната спасителна система;

2. за обезщетяване на органите на държавната власт, местното самоуправление, юридическите лица и гражданите, които са предоставили при поискване от органите за пожарна безопасност и защита на населението собствени спасителни, пожарогасителни, превозни, съобщителни и други технически средства при бедствия, пожари и извънредни ситуации.

Чл. 16. Исканията за предоставяне на средства по чл. 15 се внасят:

1. от министри и ръководители на ведомства - първостепенни разпоредители с бюджет, в структурата на които са съответните звена, служби, оперативни структури или държавни предприятия;

2. от областни управители - с уведомяване на главния секретар на Министерския съвет;
3. от кметове на общини с копие до областния управител - за включените сили и средства на единната спасителна система (доброволни формирования, търговски дружества, еднолични търговци, юридически лица с нестопанска цел, лечебни заведения извън структурите на Министерството на здравеопазването и др.).

Чл. 17. Органите по чл. 16:

1. посочват в искането основанието за извършването на разходите, като прилагат, ако са приложими:

а) заповед по чл. 49, ал. 1 и чл. 50, ал. 1 или решение по чл. 50а ЗЗБ за обявяване на бедствено положение;

б) заповед или решение на Министерския съвет за продължаване, съответно за отмяна, на бедственото положение;

в) документ от Главна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението"/Районна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" за включени сили и средства по реда на чл. 29, ал. 2, т. 4 ЗЗБ;

г) споразумение по чл. 9, ал. 17 ЗЗБ с юридическите лица и едноличните търговци, включени в планове за защита при бедствия; удостоверение съгласно чл. 25, ал. 1 от Наредба № 8121з-1006 от 24 август 2015 г. за реда за осъществяване на пожарогасителната и спасителната дейност от органите за пожарна безопасност и защита на населението на Министерството на вътрешните работи или други удостоверителни документи за използването на допълнителни сили и средства;

д) информация за фактическите обстоятелства - събитие, място, време, предприети действия, включени сили и средства на единната спасителна система;

2. прилагат към искането справка за извършените непредвидени разходи по второстепенни разпоредители с бюджет или държавни предприятия по вид и стойност; непредвидените разходи се определят като разлика между сумата на извършените разходи и средствата, осигурени в бюджета;

3. прилагат към искането отчет съгласно приложение № 4 към чл. 46, ал. 1 с описи на разходооправдателните документи по второстепенни разпоредители с бюджет или държавни предприятия, съдържащи: извършител на разхода, номер на документа и дата (дд/мм/гг) на съставяне на документа, стойност на разхода, протоколи; оригиналните разходооправдателни документи се съхраняват при прекия извършител, а заверените копия на документите - при второстепенния разпоредител или държавното предприятие;

4. прилагат към искането заверени за вярно с оригинала копия на разходооправдателните документи и протоколите от описите по ал. 1, т. 3 с дата не по-късно от 30 дни след края на действието, съответно след отмяната на бедственото положение.

(2) Кметовете на общини изпращат копие на искането и на документите по ал. 1 на областните управители за получаване на становище относно целесъобразността на извършените разходи.

(3) Областните управители изпращат на комисията с копие до кметовете на общини становищата си по ал. 2 в срок до 30 дни от датата на получаване на исканията.

(4) Исканията за разплащане на разходите за СНАР се разглеждат по реда на постъпването им.

4. Предоставяне на информация на населението: Кметовете на общини:

- Оповестяват решенията на МКВП, като ги поставят на видно място в сградата на общината и на страницата на общината в интернет;

- уведомяват лицата по, които имат право на възстановителна помощ за решението на комисията;

- организират изпълнението на решенията на комисията, като предоставят възстановителната помощ на лицата, чиито жилища са засегнати от бедствие и са одобрени от МКВП, след като те представят документи за плащане на:

а) инвестиционните проекти, когато такива се изискват съгласно Закона за устройство на територията;

б) извършените строителни работи по актове и протоколи по Наредба № 3 от 2003 г. за съставяне на актове и протоколи по време на строителството, издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството.

5. Финансово осигуряване: Финансовото осигуряване на процеса по възстановяване и подпомагане се осигурява чрез:

- Средства от Държавния бюджет, чрез Междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане към Министерския съвет.
- Общински бюджети.
- Бюджети на министерства и ведомства.
- Структурни фондове на Европейския съюз.
- Застрахователни компании.
- Дарения и други.
- Търговски дружества и едноличните търговци- за обектите им.

РАЗДЕЛ VII. МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

Планът за защита при бедствия се преразглежда и актуализира най-малко веднъж на 5 години, след всяко въвеждане на съответния план, както и при промяна на нормативната уредба, свързана с изпълнението му.

Планът за защита при бедствия може да се преразглежда, изменя, допълва, отменя или заменя по реда на ЗЗБ, по всяко време от Областния съвет за намаляване на риска от бедствия, като актуализации на плана задължително се правят при организационни промени или промени в процедурите, както и при други събития, които оказват въздействие по изпълнението на плана и процедурите.

Актуалното състояние на Областния план за защита при бедствия се следи и поддържа от Секретаря на Областния съвет за намаляване на риска от бедствия със съдействието на ръководителите на работни групи в рамките на съвета. Текущ анализ на резултатите и управлението на процесите се извършва по време на заседанията на Областния съвет за намаляване на риска от бедствия, по теми заложи в План за работата на съвета. За промяна на плана се използват и констатациите от годишния доклад до Националния съвет за намаляване на риска от бедствия, за състоянието на защитата при бедствия на територията на областта.

Информацията за извършените промени се предоставя на РДПБЗН Монтана, ОД МВР Монтана, Център за спешна медицинска помощ Монтана и Областен съвет на БЧК Монтана, за нанасяне на промените в екземпляра от плана, предоставен на тях.

Планът се оценява по отношение на точност, практическа приложимост, обхват и координация.

Точността се проверява и оценява по отношение на:

- Пълни и актуални приложения
- Връзките към организациите и определените функции и ресурси са пълни и актуални;
- структурирането на частите на ЕСС и щаба за изпълнение на ПЗБ съответстват на тяхното описание в ПЗБ.

Практическата приложимост се проверява и оценява по отношение на:

- местните власти и партньорски организации включени в ПЗБ са в състояние да осъществят определените им функции, описани в плана;

- организациите представени в СНРБ и съставните части на ЕСС на местно ниво разполагат с необходимите ресурси, за да бъдат в състояние да изпълняват техните функции описани в ПЗБ.

Обхватът се проверява и оценява по отношение на:

- проверка за наличието на опасности, които не са разгледани в ПЗБ;
- разглеждане на механизмите за въздействие чрез превенция, готовност, реагиране и възстановяване по отношение на разгледаните рискове;
- оценка на адекватността на съществуващите връзки между ПЗБ и плановете на участващите организации и институции.

Координацията се проверява и оценява по отношение на:

- ролите и отговорностите са ясно дефинирани;
- описанието на това как институциите ще работят заедно в случай на бедствие е недвусмислено;
- функциите в ПЗБ са ясно описани;
- целите и задачите на ПЗБ са в съответствие с целите и задачите на НСНРБ;
- заложените мерки в ПЗБ са в съответствие с тези в Националния план за защита при бедствия.

РАЗДЕЛ VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

1. Планове за специфични опасности:

1.1 Част Земетресение

1.2 Част Ядрена или Радиационна авария

1.3 Част Наводнение

1.4 Част Пожари

1.5 Част Обилни снеговалежи и снегонавявания

1.6 Документи при „бедствено положение“.